

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

मार्च 2009

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
भंडारा.

जिल्हा :- भंडारा

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - मार्च 2009

जिल्हा - भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
भाग-1 समालोचन		
.....	जिल्ह्याचा समग्र आढावा	1 ते 18
	दृष्टिक्षेपात जिल्हा	19 ते 25
	रस्ते आणि तालुका सीमा दर्शविणारा जिल्ह्याचा नकाशा	26
	निवडक आलेख	27 ते 31
भाग-2 सांख्यिकीय तक्ते		
1. निवडक निर्देशक		
1.1	निवडक निर्देशक (1960-2005)	1 ते 5
2. लोकसंख्याविषयक आकडेवारी		
2.1	लोकसंख्याविषयक निवडक आकडेवारी	6 ते 7
2.2	लोकसंख्या आणि वृद्धिदर	8
2.3	शहरांची वर्गवारी आणि त्यांची लोकसंख्या	9
2.4	मुख्य व सीमांतिक काम करणा-यांचे उद्योगगटनिहाय वर्गीकरण	10
2.5	धर्म व वयोगटानुसार लोकसंख्या	11
2.6	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे	12
3. जिल्हा उत्पन्न अंदाज		
3.1	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार	13
3.2	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - स्थिर किंमतीनुसार	14
4. किंमतीविषयक आकडेवारी		
4.1	निवडक कृषिमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती	15 ते 16
4.2	जिल्हा मुख्यालयातील महत्त्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती	17 ते 22
4.3	ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	23
4.4	किंमतीचे महत्त्वाचे निर्देशांक	24
5. जमीन महसूल, स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न/ खर्च, बँकिंग, विमा आणि अल्पबचतविषयक आकडेवारी		
5.1	गोळा केलेला जमीन महसूल	25
5.2	स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	26
5.3	बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे	27
5.4	अल्पबचत कार्यक्रमाची प्रगती	28
5.5	आयुर्विमाविषयक आकडेवारी	29

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - मार्च 2009

जिल्हा - भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
6. कृषि व पदुम विषयक आकडेवारी		
6.1	जमिनीचा वापर	30 ते 31
6.2	निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	32 ते 40
6.3	मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी अदाजित उत्पादन	41
6.4	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	42
6.5	विविध साधनाखालील ओलिताचे क्षेत्र	43
6.6	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र	44 ते 49
6.7	सिंचन विहिरी	50
6.8	कू पनलिका, हातपंप व विद्युत् पंप	51
6.9	लघुपाटबंधा-यांची कामे	52 ते 53
6.10	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	54 ते 55
6.11	वहिती धारणेचा प्रकार आणि क्षेत्रफळ गटानुसार वर्गीकरण	56
6.12	कृषि अवजारे	57
6.13	पशुधन	58 ते 64
6.14	पशुवैद्यकीय संस्था	65 ते 66
6.15	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि त्यात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या	67
6.16	वनक्षेत्र	68
6.17	मुख्य व गौण वन उत्पादने	69
6.18	भूजल मत्स्यव्यवसाय	70
6.19	दुग्ध विकास सहकारी संस्था	71
7. सहकार क्षेत्र		
7.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	72
7.2	सहकारी संस्थांची वित्तीय स्थिती	73
7.3	सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे संख्या	74
7.4	राज्य/जिल्हा कार्यक्षेत्र असलेल्या सहकारी बँकांचे कार्य	75
7.5	सहकारी संस्थांचे कार्य	76 ते 77
7.6	बिगरकृषि सहकारी पत संस्थांचे कार्य	78
7.7	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य	79 ते 81
7.8	नियंत्रित बाजारपेठांतील कृषि मालाची वार्षिक आवक	82 ते 84
7.9	परवानाधारक सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	8

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - मार्च 2009

जिल्हा - भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
8. वीज आणि परिवहन व दळणवळण		
8.1	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या आणि त्यांची लोकसंख्या	86
8.2	विजेचा वापर	86
8.3	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	87
8.4	मोटार वाहनांची आणि परवानाधारकांची संख्या	88
8.5	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक	89
8.6	पोस्ट, खाजगी व सार्वजनिक दूरध्वनीची संख्या	90
9. रोजगार व उद्योगविषयक आकडेवारी		
9.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	91
9.2	रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रातील आकडेवारी	92
9.3	शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांतील कर्मचा-यांची संख्या	93
9.4	निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगार	94
9.5	कृषि व बिगर -कृषि उद्योग	95
9.6	प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची आणि नियमित काम करणा-या कामगारांची संख्या	96
9.7	महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि व बिगरकृषि आस्थापनांची व त्यातील कामगारांची संख्या	97
10. शिक्षण		
10.1	शैक्षणिक संस्थांची संख्या	98 ते99
10.2	शैक्षणिक संस्थातील शिक्षकांची संख्या	100 ते101
10.3	शैक्षणिक संस्थातील विद्यार्थी संख्या	102 ते103
10.4	शैक्षणिक संस्थातील अनुसूचित जातीची विद्यार्थी संख्या	104 ते105
10.5	शैक्षणिक संस्थातील अनुसूचित जमातीची विद्यार्थी संख्या	106 ते107
10.6	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रीडांगणे, क्रीडा संस्था आणि क्रीडा शिष्यवृत्तीधारक	108
10.7	इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या	109 ते110
11. सार्वजनिक आरोग्य		
11.1	सार्वजनिक व शासन सहाय्यित वैद्यकीय सुविधांची माहिती	111 ते112
11.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या	113
11.3	विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या	114
11.4	माता व बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी	115
11.5	कुटुंब कल्याण कार्यक्रम	116

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - मार्च 2009

जिल्हा - भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
12. योजना		
12.1	विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च	117 ते 118
12.2	रोजगार हमी योजना	119
12.3	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च	120
12.4	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाययोजना	121
12.5	रासायनिक खतांचे वाटप	122
12.6	साखर कारखाने	123
12.7	वीस कलमी कार्यक्रमाची भौतिक प्रगती	124
12.8	स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ)	125
12.9	स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)	125
12.10	स्थानिक विकास कार्यक्रम (राज्यसभा सदस्य)	126
12.11	स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद सदस्य)	126
13. न्याय व प्रशासन		
13.1	पोलीस अधिकारी/ कर्मचारी यांची संख्या	127
13.2	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयांत निकाली काढलेली कामे/प्रकरणे	128
14. संकीर्ण		
14.1	चित्रपट गृहविषयक आकडेवारी	129
14.2	मुद्रणालये आणि त्यांनी प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके	130
14.3	लोकसभा व विधानसभा निवडणूकाबाबतची आकडेवारी	131 ते 132
भाग-3 आदिवासी सामाजिक व आर्थिक सांख्यिकी तक्ते		
1	आदिवासी उपयोजनेतील गावे व लोकसंख्या	1 ते 3
2	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व क्षेत्राबाहेरील आदिवासी लोकसंख्या (एकत्रित माहिती)	4
3	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील/तहसीलातील लोकसंख्या व साक्षरतेचे प्रमाण	5
4	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील 0 ते 6 वयोगटातील मुले - मुली व स्त्री प्रमाण	6
5	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील पशुधन (2003 च्या पशुगणनेनुसार) व पशुवैद्यकीय सेवा	7
6	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तालुक्यातील वनव्याप्त क्षेत्र व जमिनीचा वापर	8
7	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सिंचनाच्या व पाणी उपसण्याच्या सोयी	9

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - मार्च 2009

जिल्हा - भंडारा

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
8	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तालुक्यातील पिण्याच्या पाण्याची उपलब्धता	10
9	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात उपलब्ध आरोग्य सेवा	11
10- अ, ब	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील शैक्षणिक सुविधा	12 ते 14
11	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील/तहसीलात उपलब्ध असलेल्या विविध सुविधा	15
12	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सार्वजनिक सोयींची अंतरानुसार उपलब्धता	16 ते 18
13	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सहकारी संस्था	19
14	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील रस्ते	19
15	आदिवासी उपयोजनेतर्गत (टएसपी) विकास शिर्षनिहाय वर्ष 2007-08 व 2008-09 ची आर्थिक प्रगती	22 ते 23
16	आदिवासी उपयोजनेतर्गत (ओटीएसपी) योजनांची विकास शिर्षनिहाय वर्ष 2007-08 व 2008-09 ची आर्थिक प्रगती क्षेत्राबाहेरील योजनांची विकास शिर्षनिहाय आर्थिक प्रगती	24 ते 26
	परिशिष्ट 1. महाराष्ट्र राज्यातील घोषित अनुसूचित जमातीची यादी.	27
	परिशिष्ट 2. आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावांपैकी अवर्षण प्रवण क्षेत्र/ डोंगरी क्षेत्र विकास/ पश्चिम घाट विकास कार्यक्रमांतर्गत समाविष्ट असलेल्या गावांची यादी.	28 ते 29

भाग - 1

समालोचन

जिल्हा :- भंडारा

मार्च 2009

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन , मार्च 2009

1 स्थान व प्राकृतिक रचना

भंडारा हा " भनारा " या शब्दाचा अपभ्रंश असावा कारण रतनपुर येथील उत्खननात इ.स.1100 मध्ये मिळालेल्या शिल्पलेखात " भनारा " असा शब्दप्रयोग आढळतो. इ.स. 1818 ते 1830 पर्यंत हा प्रदेश राजघराण्याच्या अधिपत्याखाली होता आणि जिल्हा मुख्यालय " लांजी " येथे होते. इ.स. 1821 चे दरम्यान " लांजी " मुख्यालय बदलून " भंडारा " येथे जिल्हा मुख्यालय स्थापन करण्यांत आले. तसेच इ.स. 1867 मध्ये भंडारा जिल्ह्याचा काही भाग तोडून मध्यप्रदेशातील बालाघाट जिल्ह्याची निर्मित करण्यांत आली. भंडारा जिल्ह्यातील "सानगडी " तालुका मुख्यालय बदलून "साकोली " तालुका मुख्यालय स्थापन करण्यात आले. इ.स. 1881 पर्यंत जिल्ह्यात केवळ तिरोडा व साकोली हे दोनच तालुका मुख्यालये होती. भंडारा तालुका मुख्यालय नंतर निर्माण करण्यात आला. त्यानंतर तिरोडा तालुका मुख्यालय बंद करून " गोंदिया " तालुका मुख्यालय स्थापन करण्यात आला.

1 मे, 1999 रोजी भंडारा जिल्ह्याचे विभाजन करून नवनिर्मित गोंदिया जिल्हा अस्तित्वात आला. प्राचीन काळापासून गोंदिया क्षेत्र गोंडाराजाच्या अधिपत्याखाली होते. त्यावेळी घनदाट जंगले होती. गोंडसमाज येथील मूळ निवासी होते. गोंड व लाख गोळा करून गावामध्ये विकणे हा त्याचा मुख्य व्यवसाय होता. या व्यवसायावरूनच " गोंदिया " हे नांव पडले असा इंग्रज राजवटीमधील आर.व्ही.रसेल द्वारा लिखित पुस्तकामध्ये उल्लेख आढळतो.

भंडारा जिल्हा हा वैनगंगेच्या खो-यात उत्तर अक्षांश 21.17 आणि पूर्व रेखांश 79.65 च्या दरम्यान वसलेला आहे. भंडारा जिल्ह्याच्या उत्तरेस मध्य प्रदेशातील बालाघाट जिल्हा , पूर्वेस गोंदिया जिल्हा, दक्षिणेस चंद्रपूर जिल्हा व पश्चिमेस नागपूर जिल्हा आहे.

सर्वेक्षर जनरल ऑफ इंडिया यांचे अभिलेखानुसार भंडारा जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ 3,717 चौ.कि. असून ते राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 1.21 टक्के एवढे आहे.

1.1 - भूशास्त्र :-

भंडारा जिल्ह्यातील मृदा मुख्यतः काळीकनार, सिहार, मोरांड, खरडी व बरडी प्रकारची आहे. पैकी कन्हार जमीन कमी असून जास्त मोलाची आहे. बरडी कन्हारपेक्षा वेगळी असून चुनखडी मिश्रित व गाठीची आहे. लाल-पिवळसर सिहार जमीन स्फटिकमय दगडाच्या घर्षणापासून निर्माण झालेली आहे. हया जमीनीला उन्हाळ्यात भेगा पडतात. हलक्या प्रकारच्या सिहार जमीनीस खरडी म्हणतात.

वैनगंगा नदीच्या काठावरील भागात काळी कन्हार व प्रथम दर्जाची मोरांड जमीन आढळते. ती खोल थराची, चिकट व आद्रता टिकवून ठेवणारी असून त्यांत वर्षातून दोनदा पिके घेतली जातात. वैनगंगेच्या खो-यात वाळू मिश्रित जमीन आढळते. ती खोल थराची चिकट व आद्रता टिकवून ठेवणारी असून भात पिकास योग्य आहे. जिल्ह्यातील एकूण लागवडीयोग्य क्षेत्राच्या 71 टक्के सिहार जमीन आढळते.

मोरांड प्रकारच्या जमीनीमध्ये विशेषतः ज्वारी, गहू व जवस हि पिके घेतली जातात. खरडी व बरडी जमिनीत हलक्या प्रकारच्या भाताचे व काही भागात ज्वारीचे पिक घेतल्या जाते. सातपुडा पर्वताच्या श्रृंगाराद्वारे अनेक डोंगराळ भाग निर्माण झाल्यामुळे मॅंगनिज, कायनाईट, सिलीमिनाईट अशा मौल्यवान धातूंचे खनिज मिश्रण असलेली भूगर्भ रचना आढळते.

1.2 - नद्या

भंडारा जिल्ह्यात वैनगंगा नदी ही सर्वांत मोठी व महत्त्वाची नदी असून ती जिल्ह्यात उत्तर-पूर्व भागात प्रवेश करते. ती पुढे दक्षिणेकडील चंद्रपूर जिल्ह्यात वाहत जाते. बाघ, पांगोडी, सुर, गाढवी, चंदन आणि बावनथडी ह्या नद्या वैनगंगा नदीच्या उपनद्या आहेत. भंडारा व गोंदिया जिल्हे मिळून वैनगंगेची लांबी जवळपास 200 कि.मी. असून ती बाराही महिने वाहत असते.

1.3 - प्रशासकीय विभाग

भंडारा जिल्ह्याचे प्रशासकीय मुख्य ठिकाण भंडारा येथे असून राज्याच्या राजधानीपासून 899 कि.मी. अंतरावर आहे. उपराजधानीचे ठिकाण 62 कि.मी. असून, मुंबई-कलकत्ता या राष्ट्रीय महामार्गावर आहे. जिल्ह्यात एकूण 7 तहसिल आहेत . जिल्ह्यात-2001 च्या जनगणनेनुसार 778 वस्ती असलेली गावे, 92 ओसाड गावे आणि 3 गणना शहरे 3 नगरपरिषदा आहेत. भंडारा जिल्ह्यात 31 मार्च, 2009 रोजी 541 ग्रामपंचायती असून . त्यातील लोकनियुक्त राखीव सभासदांची संख्या 2,234 व सर्वसाधारण सभासदांची संख्या 2,142 असून एकूण सभासदांची संख्या 4,376 आहे.

1.4 - हवामान व पर्जन्यमान

भंडारा जिल्हा समुद्र सपाटी पासून फार दूर असल्यामुळे हवामान विषम स्वरुपाचे आहे. येथील उन्हाळा व हिवाळा सारखाच तीव्र असतो. बहुतांशी पावसाचे जास्त प्रमाण जुलै व ऑगस्ट महिन्यात असते. जूनच्या दुस-या आठवडयापासून पावसाची सुरुवात होऊन ऑक्टोबरच्या पहिल्या आठवडया पर्यंत पाऊस पडतो. वर्षातील सरासरीच्या 90 टक्के पाऊस हयाच कालावधीत पडतो. 2008-2009 मध्ये भंडारा जिल्हयात 1330.21 मी.मी. पाऊस (पर्जन्य) पडल्याचे दिसून येते.

2. लोकसंख्या

2.1 - 2001 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या :-

2001 च्या जनगणनेनुसार भंडारा जिल्हयाची एकूण लोकसंख्या 11,36,146 असून त्यापैकी 5,73,445 पुरुष व 5,62,701 स्त्रिया आहेत. जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येपैकी ग्रामिण भागात 9,60,418 व नागरी भागात 1,75,728 लोकसंख्या आहे. जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येच्या तुलनेत ग्रामिण भागातील लोकसंख्येचे प्रमाण 85 टक्के इतके आहे. व नागरी भागातील लोकसंख्येचे प्रमाण 15 टक्के इतके आहे. तसेच ग्रामीण भागात 4,83,768 पुरुष व 4,76,650 स्त्रिया असून नागरी भागात 89,677 पुरुष व 86,051 स्त्रिया आहेत.

भंडारा जिल्हयाची लोकसंख्या 1941 पासून 1971 पर्यंत वाढीव दराने वाढत गेली परंतु 1981 मध्ये हा वृद्धीदर कमी झाला. राज्याच्या तुलनेत जिल्हयाचा लोकसंख्येचा वाढीचा दर नेहमीच कमी राहिलेला आहे. 1961-1971 या दशवार्षिक जिल्हयाच्या लोसंख्येच्या वाढीव दर 26.30 टक्के होता तो 1991 पासून जिल्हयाच्या दशवार्षिक वाढीच्या तुलनेत सर्वात अधिक होता. 2001 मध्ये भंडारा जिल्हयाचा दर दशवार्षिक वाढीव दर 13.50 टक्के आहे

2.2 - लोकसंख्येची घनता :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयाकरिता लोकसंख्येच्या प्रती चौ.कि.मी. मधील घनता दर 306 माणसे एवढा आढळतो. ग्रामीण भागातील तो 262 तर नागरी भागातील 3,562 इतका येतो. भंडारा जिल्हयात भंडारा तालुक्यात सर्वात अधिक 486 तर साकोली तालुक्यात सर्वात कमी 179 घनता दर असल्याचे आढळते

2.3 - नागरी व ग्रामीण लोकसंख्या :-

2001 चे जनगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येच्या 85 टक्के लोकसंख्या ग्रामीण भागात तर 15 टक्के लोकसंख्या नागरी भागात आहे. नागरी भागाच्या लोकसंख्येपैकी जवळ-जवळ 48.50 टक्के लोकसंख्या भंडारा शहरात व सर्वात कमी लोकसंख्या पवनी तालुक्यात आढळून येते.

2.4 - स्त्रि-पुरुष प्रमाण :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयात दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांची संख्या 981 आहे. हेच प्रमाण ग्रामीण भागात 985 व शहरी भागात 960 आहे. तुमसर तालुक्यात हे प्रमाण सर्वात जास्त 992 तर भंडारा तालुक्यात सर्वात कमी 968 इतके आहे.

2.5 - अनुसूचित जाती व जमाती :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयातील अनुसूचित जातीची एकूण लोकसंख्या 2,01,949 (17.77 %) तर अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या 97,718 (8.60%) एवढी आहे.

2.6 - कामकरी :-

भंडारा जिल्हयात 2001 चे जनगणनेप्रमाणे एकूण काम करणारे 536885 असून त्यापैकी शेतकरी 1,34,773 आणि शेतमजूर 2,43,680 आहेत. वस्तुनिर्माण प्रक्रिया ; घरगुती उद्योगात काम करणारे 28,786 आहेत . त्याशिवाय इतर काम करणारे कामकरी 1,29,646 आहेत. एकूण मुख्य करणारे 3,65,464 तर सिर्मांकित कामकरी 1,71,421 कामकरी आहेत .काम करणा-यांची टक्केवारी 47.25 तर काम न करणा-यांची सिर्मांकित टक्केवारी 52.75 ग्रामीण भागात काम करणा-यांची टक्केवारी 50.15 तर काम न करणा-यांची टक्केवारी 49.85 हेच प्रमाण नागरी भागात अनुक्रमे 31.45 व 68.55 एवढे आहे .

2.7 - वयोगट :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयात 0-14 वयोगटात ; 30.61 टक्के तर 15 ते 59 वयोगटावरील लोकसंख्या 60.58 टक्के होती .60 ते 80 वर्षावरील 8.78 %वय निर्देशित न केलेली लोकसंख्या 0.03 टक्के होती .

2.8 - साक्षरता :-

2001 चे जनगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयात ,एकूण 7,70662 म्हणजेच 78.5 टक्के लोक साक्षर होते. त्यापैकी 4,40,122 पुरुष व 3,30,540 स्त्रिया असून त्यांची टक्केवारी अनुक्रमे 89.00 व 67.8 टक्के इतके हाती . जिल्हयात नागरी भागात 88.8 व ग्रामिण भागात 76.5 टक्के साक्षरता दिसून येते.

वरील साक्षरतेची टक्केवारी काढतांना एकूण लोकसंख्येमधून 0 ते 6 वयोगटातील लोकसंख्या कमी करण्यात आलेली आहे.

2.9 -दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे :-

2001 चे सर्वेक्षणानुसार भंडारा एकूण 116025 कुटुंबे -दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण असून त्याचे प्रमाण 51.20 एवढे होते . अ. जा .21.83 % अ .ज .9.83 % आहेत .व इतर 68.34 टक्के असल्याचे दिसून येते.

2.10 - अपंगांची संख्या :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयात एकूण अपंगांची संख्या 19,811 एवढी होती. एकूण लोकसंख्येशी अपंगाचे प्रमाण 1.74 इतके आहे .

2.11 जिल्हा उत्पन्न अंदाज व दरडोई उत्पन्न :-

जिल्हयाचे नियोजन करिता जिल्हा उत्पन्नाची अत्यंत आवश्यकता असल्याने जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन या वार्षिक प्रकाशनात भंडारा जिल्हयाचे जिल्हा उत्पन्न अंदाज सन 2006-2007 व 2007-2008 प्रकाशित करण्यांत येत आहे.सर्वसाधारणपणे अर्थव्यवस्थेच्या 16 क्षेत्राचे चालू व स्थिर किमतीनुसार जिल्हा उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्यांत आले आहेत. त्या करिता आवश्यक ती माहिती जिल्हा व राज्य पातळीवरून संकलीत करण्यांत आली असून अर्थव्यवस्थेतील ज्या क्षेत्रातील माहिती जिल्हा पातळीवर स्वतंत्रपणे उपलब्ध होऊ शकत नाही अशाप्रकाची माहिती , राज्य पातळीवर एकत्रितपणे उपलब्ध करून घेण्यात आली आणि संबंधित जिल्हयांचा वाटा अंदाजित करण्यांत आलेला आहे.

जिल्हा उत्पन्न अंदाज तयार करतांना आर्थिक उत्पादन क्षेत्राचे 1) प्राथमिक 2) दुय्यम व 3) तृतीय क्षेत्र यानुसार तीन क्षेत्रात विभाजन करून त्यानुसार उत्पन्न विचारात घेण्यांत आले.

2.11 (अ) चालू किंमती नुसार जिल्हा उत्पन्न :-

भंडारा जिल्हयाचे सर्व क्षेत्रातील चालू किंमतीनुसार सन 2007-2008 चे स्थूल जिल्हा उत्पन्न रू.अनुक्रमे 5,16,353 असून स्थूल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू 42,194 आहे. त्याचप्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रू. 4,50,162 असून दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 36,786 आहे. चालू किंमतीनुसार जिल्हयाचे स्थूल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 1.49 % व निव्वळ राज्य उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 0.88 % आहे. चालू किंमतीनुसार जिल्हयाच्या स्थूल उत्पन्नाच्या अनुक्रमे 27.67 % प्राथमिक क्षेत्रातून 22.34 % द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरीत 49.98 % तृतीय क्षेत्रातून प्राप्त झाले आहे.

2.11 (ब) स्थिर किंमती नुसार जिल्हा उत्पन्न :-

भंडारा जिल्हयाचे सर्व क्षेत्रातील स्थिर किंमतीनुसार सन 2007-2008 चे स्थूल जिल्हा उत्पन्न रू.अनुक्रमे 3,56,671 असून स्थूल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 29,146 आहे. त्याचप्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रू. 3,14,395 असून निव्वळ दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 25,691 आहे. स्थिर किंमतीनुसार जिल्हयाचे स्थूल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 0.86 % व निव्वळ राज्य उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 0.88 % आहे.

स्थिर किंमतीनुसार जिल्हयाच्या स्थूल उत्पन्नाच्या अनुक्रमे 25.89 % प्राथमिक क्षेत्रातून, 20.89 % द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरीत 53.21 % तृतीय क्षेत्रातून प्राप्त झाले आहे. आकडेवारीचा उपलब्धेचा अभाव, अनुरूप निर्देशांकांचा वापर तसेच पध्दतीमधील अंगभूत उणिवा या सर्वामुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यामध्ये मर्यादा येत असल्यामुळे हे अंदाज ढोबळमानाने जिल्हयातील उत्पन्नाची पातळी आजमावण्याकरिता वापरावेत.

3. वने

3.1 - वनक्षेत्र :-

मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचेकडून प्राप्त झालेल्या महितीनुसार भंडारा जिल्ह्यात 2008-2009 वर्षामध्ये 1,217 चौ.कि.मी. अस्थाई वनक्षेत्र होते. हे वन क्षेत्र भंडारा जिल्ह्यातील एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या जवळ-जवळ 32.74 टक्के असल्याचे आढळते. भंडारा जिल्ह्यातील बहुतांश वनक्षेत्र भंडारा, तुमसर, साकोली, या तालुक्यात अंबागड, गायखुरी टेकड्यात समाविष्ट असल्याचे आढळते. वनक्षेत्राची राखीव, संरक्षित व अवर्गीकृत अशा 3 भागात विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी अवर्गीकृत वनक्षेत्र महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. भंडारा जिल्ह्यातील एकूण वन व्याप्त क्षेत्रापैकी राखीव वनक्षेत्र 47.82 टक्के, संरक्षित वनक्षेत्र 25.96 टक्के व अवर्गीकृत वनक्षेत्र 26.21 टक्के असल्याचे आढळून येते.

3.2-वनोत्पादन :-

भंडारा जिल्ह्यात उत्तम दर्जाचा सागवनी झाडाची वने आढळून येतात. तद्वतच बिजा, हळदा, तिवस, सिसम, मोह, खैर, गराडी इत्यादी प्रकारची वनवृक्षे आढळतात. वनात विड्याकरीता तेंदूपाने मोहाची फुले, लाखाकरिता पळस, डिकाकरीता काढई, धावडा आणि काताकरीता खैर इत्यादी उपयुक्त वृक्षे आढळतात. तसेच चराईकरीता अनेक भागात गवताची कुरणे आहेत. कागद कारखान्यासाठी बांबू वृक्षाची लागवड फार मोठ्या प्रमाणावर उंचवट्याच्या परिसरात केल्या जाते. सामाजिक वनीकरण खात्यामार्फत जिल्ह्यात डोंगर उतारावर, सपाट जमीनीवर व रस्त्याच्या कडेस मोठ्या प्रमाणावर सामाजिक वनीकरण कार्यक्रम राबविल्या जातो. सिल्क करीता सिल्क ककूनची जोपासना केली जाते. तसेच साकोली तालुक्यात एकोडी येथे टसर किड्याची (कोसा उद्योगाकरीता लागणा-या) शेती करण्यात येते.

31 मार्च 2009 रोजी संपलेल्या वर्षात भंडारा जिल्ह्यामध्ये वन खात्याने जळाउ लाकडाच्या विक्रीपासून अनुक्रमे 9.99 लाख रूपये व इमारती लाकडापासून अनुक्रमे 11.90 लाख रूपये उत्पन्न मिळविले. या शिवाय बांबू, गवत, तेंदूपाने, इतर गौण वन उत्पादनाच्या विक्रीपासून अनुक्रमे 287.94 लाख रूपये उत्पन्न प्राप्त केलेत.

3.3 - वन विकास कार्यक्रम :-

धूप, जोराचा पाण्याचा निचरा व पूर यापासून जमीनीचे संरक्षण करण्याचे हेतूने व जमीनाचा कस टिकवून ठेवण्याच्या दृष्टिने वनविभाग महत्वाची कामगिरी बजावतात. त्यासाठी दरवर्षी जिल्हा स्तरावरून खालील योजना / कार्यक्रम राबविल्या जातात.

- 1) मध्यवर्ती रोपमळ्याची स्थापना,
- 2) निकृष्ट वनाचे पुर्नवनीकरण.
- 3) वन समुपयोजन, वन संरक्षण तसेच वन्य प्राणी व निसर्ग संरक्षण.

4. कृषि

4.1- जमिनीचा वापर :-

भंडारा जिल्ह्यातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र 2001-2002 चे 342012 हेक्टर इतके होते. 2001-2002 वर्षातील निव्वळ कसलेले क्षेत्र 1,51,358 हेक्टर व दुबारा पिकाखालील क्षेत्र 75,646 हेक्टर असे एकूण लागवडी खालील क्षेत्र 2,27,004 हेक्टर होते. जिल्ह्यातील निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राचे लागवडी खालील (पिकाखालील) एकूण क्षेत्राशी प्रमाण 66.68 टक्के व एकूण ओलीताखालील क्षेत्र 1,17,547 असून एकूण लागवडीखालील क्षेत्राशी प्रमाण 51.78 टक्के झाले असल्याचे सदर अहवालानुसार दिसून येते.

4.3 - कृषि गणना 1990-91 (भंडारा व गोंदिया जिल्हा मिळून पुर्नरचनेपूर्वी) मधील आकडेवारी पाहता असे आढळते की, जिल्ह्यांत एकूण 3,06,553 वहिती खाती होती व त्याखाली 4,01,193 हेक्टर क्षेत्र होते त्यापैकी 86.20 टक्के वहितीखाती वैयक्तिक होती. उर्वरित संयुक्त व संस्थेची वहिती खाती होती. जमीनीचे क्षेत्र व एकूण खाती यांची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	धारणगट (हेक्टर)	भुधारक (टक्केवारी)		क्षेत्र (टक्केवारी)	
		1985-86	1990-91	1985-86	1990-91
1.	2 पर्यंत	78	82	40	49
2.	2 ते 5	18	15	35	34
3.	5 ते 10	4	3	17	13
4.	10 ते 20	0.67	0.36	6	4
5.	2 व त्यापेक्षा जास्त	0.07	0.04	1	1

वरील तक्क्यावरून असे दिसून येते की , कृषि गणना 1990 प्रमाणे 0 ते 2 हेक्टर पर्यंतच्या एकूण 82.07 टक्के खातेदाराकडे 48.95 टक्के हेक्टर जमीन आहे. 2 ते 5 हेक्टर पर्यंतच्या 14.94 खातेदाराकडे 33.79 टक्के हेक्टर जमीन आहे. 0 ते 2 हेक्टर पर्यंतच्या खातेदाराकडे जास्त जमीन आहे. एकूण 50111 खातेदाराची 44899 हेक्टर जमीन बारमाही ओलीताखाली असून 88212 खातेदाराची 149904 हेक्टर जमीन अंशतः ओलीताखाली आहे. 1985-86 चे तुलनेत वैयक्तीक खात्यामध्ये 5.90 टक्के वाढ तर संयुक्त खातेदारामध्ये 23.19 टक्के वाढ झालेली आहे.

4.4 -पिकाचे स्वरूप :-

भंडारा जिल्ह्यात भाताचे मुख्य पिक आहे. भंडारा जिल्ह्यामध्ये 2001-2002 या वर्षी निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र एकूण पिकाखालील क्षेत्राच्या 67.21 टक्के होते. या शिवाय तृणधान्या करीता 70.62 टक्के, कडधान्याखालील 16.62 टक्के , खाद्य पिकाखालील 93.57 टक्के व उर्वरीत 6.43 टक्के अखाद्य पिकाखालील होते.

4.5 - महत्वाच्या पिकांचे उत्पादन व क्षेत्र :-

भंडारा जिल्ह्याकरीता कृषि विषयक संक्षिप्त माहिती कृषि आयुक्तालय , महाराष्ट्र, पुणे हे दरवर्षी प्रसिध्द करते. 2007-2008 या वर्षी भाताचे उत्पादन 3304 शंभर मे. टन. असून सन 2005-2006 च्या तुलनेत 467 शंभर मे. टनानी वाढ झालेली आहे. तसेच 2007-2008 मध्ये तांदूळ, गहू, तूर, एरंडी, ज्वारी, हरभरा, उडीद, भुईमूग, मूंग, उस, रूठ, मोहरी, बटाटे व इतर कडधान्य या पिकाचे उत्पादनात वाढ झालेली आहे. इतर धान्यामध्ये मका, मसूर, मेषठा, तीळ, मिरची इतर कडधान्य, जवस, भुईमूग, मोवरी, उस, मेस्टा, सुठ व हळद या पिकाचे उत्पादनात घट झाल्याचे दिसून येते.

4.8 - शेतमाल साठवणुकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी :-

भंडारा जिल्ह्यांत सन 2008-2009 मध्ये 5 नियंत्रित कृषि उत्पन्न बाजार समित्या व 4 उप बाजार समित्या कार्यरत आहेत. जिल्ह्यातील या समित्यामध्ये धान,तांदूळ,ज्वारी,गहू,चना,उडीद,मुग तूर,मसूर, सोयाबीन, भुईमूग, पोपट, जवस, गूळ, वाटाना या पिकाची मोठ्या प्रमाणात आवक होते.

4.9 -जमीन सुधारणा :-

मृद व जलसंधारण योजनेअंतर्गत जमीनीच्या विकासाची कामे करण्यांत येतात. या कार्यक्रमांतर्गत मातीचे बांध घालणे, जमीनीचे सपाटीकरण करणे , सिमेंट प्लग, दगडी बांध घालणे, जैविकबांध ,नाला बंडीग इत्यादी उपाय योजना केल्या जातात. मृद संधारणाकरिता फलोत्पादन (काउडेप) ही योजना जिल्ह्याचे विभागीय मृद संधारण अधिका-यामार्फत राबविण्यांत येते. अतिरिक्त जमिनी दिलेल्या अभिहस्ताक्रीतांना अर्थ सहाय्य देणे या योजनेअंतर्गत शेती अवजारे वाटप केल्या जातात. कृषि विकास अधिकारी , जिल्हा परिषद यांचे मार्फत अनुसूचित जाती / जमातीचे कुटूंबांना अनुदानावर बी-बियाणे , खते, अवजारे इत्यादीचे वाटप करण्यांत येते .तसेच पाईपलाइन जुनी विहीर दुरूस्ती , बैलजोडी-गाडी इत्यादीचे मदत अनुदानावर करण्यांत येते.

5. जलसिंचन

5.1- भंडारा जिल्ह्यांत सन 2001-2002 कृषी क्षेत्राच्या अस्थाई आकडेवारी नुसार निव्वळ ओलीताखालील क्षेत्र 91,424 हेक्टर असून त्यापैकी पृष्ठभागिय क्षेत्र 70,610 हेक्टर होते . ओलीताखालील क्षेत्राची लागवडीखालील स्थूल क्षेत्राशी टक्केवारी 53 होती.

5.2- भंडारा जिल्ह्यामध्ये एकूण 5 प्रकल्प आहेत. त्यापैकी बावनथडी हे एक मोठे प्रकल्प असून सोरणा, वटेटेकर बो, चांदपूर व बघेडा हे 4 मध्यम प्रकारचे प्रकल्प आहेत. या पाचही प्रकल्पांतर्गत एकूण लाभक्षेत्र 60,648 हेक्टर असून त्यापैकी लागवडीलायक क्षेत्र 39,885 हेक्टर इतके आहे.

5.3 - याशिवाय गोसेखुर्द (ईंदिरा सागर) प्रकल्पाचे मुख्य धरण भंडारा जिल्ह्यातील पवनी तालुक्यामध्ये वेनगंगा नदीवर भंडारा शहराच्या दक्षिणेस 35 कि.मी. व पवनी शहरापासून उत्तरेस 10 कि.मी. अंतरावर गोसेखुर्द गावा जवळ बांधण्यांत येत आहे. या प्रकल्पामुळे भंडारा जिल्ह्यातील 89,856 हेक्टर , नागपूर जिल्ह्यातील 19,480 हेक्टर व चंद्रपूर जिल्ह्यातील 1,41,464 हेक्टर जमीनीस ओलीताची सोय उपलब्ध होणार आहे. लाभक्षेत्राखाली लागवडीलायक क्षेत्र 2,50,000 हेक्टर असून प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर 1,90,000 हेक्टर क्षेत्र ओलीताखालील येईल. या प्रकल्पांतर्गत भंडारा जिल्ह्यातील 104 गावे, नागपूर जिल्ह्यातील 85 गावे, व चंद्रपूर जिल्ह्यातील 11 गावे बुडीत क्षेत्रात येतील. त्यापैकी भंडारा जिल्ह्यातील 34, नागपूर जिल्ह्यातील 51, व चंद्रपूर जिल्ह्यातील 8 गावांचे पुनर्वसन करावे लागेल . गोसेखुर्द प्रकल्पांतर्गत गोसेखुर्द प्रकल्पातून टेकेपार उपसा सिंचन योजना , पाघोरा उपसा सिंचन योजनेला पाणी पुरवठा करण्यांत येणार आहे. गोसेखुर्द डावा कालव्याची लांबी 23 कि.मी. असून प्रथम 10 कि.मी. मधील काम प्रगती पथावर आहे. प्रकल्पाचे काम पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष 2008 असून माती धरणाचे काम प्रगतीपथावर आहे.

5.4 भंडारा जिल्ह्यात 1999-2000 या वर्षाचे पूर्ण सुधारित आकडेवारीनुसार वापरात असलेल्या सिंचन विहिरींची संख्या 14228 इतकी होती. विहिरीवर ऑईल इंजिन व विजेचे पंप बसवून पिकांना पाणी दिले जाते. तेंव्हा या अंतर्गत 1999-2000 साठी विहिरी वरील विद्युत पंपांची संख्या 12183 तसेच डिझेल पंपांची संख्या 1796 होती.

6. पशुसंवर्धन, पशुवैद्यकिय सेवा आणि दुग्धव्यवसाय

6.1 - पशुधन :-

2003 च्या पशुगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयात स्थायी आकडेवारीनुसार 5,30,588 पशुधन होते. याशिवाय कुकुट वर्गीय पक्ष्यांची संख्या 2,59,726 होती. या गणनेनुसार एकूण 5,30,588 पशुधनापैकी गायी-बैल 47 टक्के, म्हशी व रेडे 17 टक्के, शेळया-मेंढया 30 टक्के व घोडे व शिंगरे 0.02 व इतर पशुधन 6.37 टक्के होते.

6.2 - पशुवैद्यकिय सेवा :-

भंडारा जिल्हयामध्ये 31 मार्च, 2009 रोजी 6 पशुवैद्यकिय सर्वचिकित्सालय, 33 दवाखाने, पशुवैद्यकिय प्रथोमपचार केंद्रे 49. फिरतादवाखाना 1 आहे.

6.3 - दुग्धव्यवसाय :-

जिल्हयात शेतीकरीता पुरक व्यवसाय म्हणून दुग्धव्यवसाय करण्यात येतो. जिल्हयात गायी, म्हशी व संकरित जनावरांची संख्या मोठया प्रमाणावर आहे. सहकारी दुग्ध संकलन केंद्रामार्फत शासकीय दुध योजनेअंतर्गत दुध संकलन व वितरण केले जाते. भंडारा जिल्हयात 293 पंजीबध्द सहकारी दुग्ध संस्था असून भंडारा-2, पवनी-1, असे एकूण 3 शितगृहे आहेत. शितगृहांची एकूण क्षमता 55 हजार लिटर असून 2008-2009 मध्ये दैनिक सरासरी दुध संकलन 58 हजार लिटर होते.

7. मत्स्य व्यवसाय

7.1 - मत्स्योत्पादन :-

भंडारा जिल्हयात सागरी किनारा नाही, त्यामुळे नद्या, तलाव मोठया जलाशयात मत्स्योत्पादन होते. भंडारा जिल्हयात नदीची लांबी 200 कि.मी. असून अनेक तलाव आहेत. त्यामुळे भंडारा जिल्हयाला तलावाचा जिल्हा म्हणून संबोधण्यात येते. नद्या, तलाव व मोठया जलाशयाचे मार्च 2009 अखेर 12,512 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. हया अनुकूल क्षेत्राच्या 80 टक्के क्षेत्र प्रत्यक्ष वापरात आणण्यात आले आहे. मत्स्योत्पादनाचा लिलाव पध्दतीने विक्री केल्या जाते. सन 2008-2009 वर्षात 12,410 मे. टन माशांचे उत्पादन झाले व त्यापासून 24.84 कोटी रुपये उत्पन्न मिळाले. जिल्हयात मोहाडी तालुक्यात नागठाणा, साकोली तालुक्यात शिवणीबांध हया ठिकाणी मत्स्यबिज केंद्रे कार्यरत आहेत. सन 2008-2009 मध्ये मत्स्यबिज केंद्रात 206.00 लाख मत्स्यबिज सोडण्यात आलेले होते.

8. वीज

8.1 - विद्युतीकरण :-

जिल्हयामध्ये 2001 च्या जनगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयात 778 वस्ती असलेले गावे, 98 ओसाड गावे आणि 6 शहरे आहेत. 31 मार्च, 2009 पर्यंत 97% आबादी गावांचे व शहराचे विद्युतीकरण करण्यात आलेले आहेत. ग्रामीण विद्युतीकरणामुळे शेतीमध्ये विद्युत पंप वापरण्याचे प्रमाण वाढले आहे.

8.2 - विजेचा वापर :-

विजेचा वापर घरगुती, औद्योगिक व शेती अशा विविध कारणाकरीता होतो. 2008-2009 मध्ये भंडारा जिल्हा करिता 81,696 घरगुती, 9,830 व्यापारी कामासाठी, 48,332 औद्योगिक, 1,825 सार्वजनिक दिवाबत्ती, 1,32,395 कृषी व 553 (1000 किलो वॅट तास युनिट) इतर उद्योगाकरीता विजेचा वापर करण्यात आलेला आहे. भंडारा जिल्हयात सनप्लॅग व अशोक लेलॅंड कंपनी हे दोन मोठे उद्योग सुरु असल्याने त्यांच्या उपयोगासाठी मोठया प्रमाणावर विजेचा वापर करण्यात येतो.

जिल्हा	विज	वापराचा प्रकार (1000 किलो वॅट तास)				
		घरगुती	व्यापारी	औद्योगिक	दिवाब-ती	कृषी
भंडारा	81,696	9,830	48,332	1,825	1,32,395	553

9. खनिज व उद्योग

9.1 - खनिज :-

भंडारा जिल्हा खनिज उत्पादनाच्या दृष्टिने समृद्ध आहे. जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणावर उच्च व हलक्या प्रतीचे कच्चे मँगनिज आढळते. तसेच खनिजामध्ये लोहखनिज, क्रोमाईट, सिलीमीनाईट, कोरंडम, पॉयरोफिलाईट, क्वाटर्स, सॅंड खनिजे आढळते गौण खनिजात रेती, इमारती दगड/बोल्डर, विटा व कवले तयार करण्यासाठी लागणारी माती इत्यादी प्रकारचे खनिज आढळतात. कच्च्या मँगनिजचा साठा तुमसर तालुक्यात चिखला, सित्तासावंगी, इंदर बुची, डोंगरी (बु.) व बालापूर (हमेशा) येथे आढळतो. 2005-2006 मध्ये एकूण 3,39,230 मै.टन कच्च्या मँगनिजचे उत्पादन झाले. या शिवाय भंडारा जिल्ह्यात लाखनी व साकोली तालुक्यांत कायनाईटचे 4060 मे.टन, सिलीमीनाईटचे 9077 मे.टन. व पायरोफिलाईट चे 2,983 मे.टन., मोहाडी व तुमसर तालुक्यांत सॅंड व क्वार्टझ चे 63,000 मे.टन. व 1,763 मे .टनाचे उत्पादन झालेले.

9.2 - उद्योग व कामगार :-

भंडारा जिल्ह्यामध्ये 2008-09 अखेर नोंदणीकृत 126 कारखाने चालू स्थितीमध्ये असून त्यात 3,921 कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यांत आले आहे.

जिल्ह्यामध्ये अनेक छोटे-मोठे कारखाने असून त्यापैकी भंडारा शहरात पितळी भांडी तयार करण्याचे जवळ-जवळ 44 कारखाने आहेत. सन 1945 पासून भंडारा शहरात पितळी भांड्याचा व्यवसाय सुरु आहे. पुढे तो स्वातंत्र्योत्तर काळात वाढत गेला मात्र आज पितळीच्या स्पर्धेत अन्य धातू आल्यामुळे ह्या उद्योगात भवितव्य अंधारले आहे, तरी पण आजही दर दिवशी अंदाजे 05 ते 06 टन पितळी भांड्याची मोड भंडारा शहरात विकायला येते. जिल्ह्यात दुसरा महत्वाचा उद्योग विडी तयार करणे हा आहे. ह्या उद्योगाचे भंडारा जिल्ह्यात भंडारा, मोहाडी, तुमसर, साकोली अस्तित्वात आहे.

9.3 - औद्योगिक वसाहत :-

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाच्या विकासाकरीता महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत भंडारा जिल्ह्यात भंडारा शहरापासून 16 किं.मी.अंतरावर मौजा गडेगाव व राजेगाव येथे साकोली मार्गावर 142.71 हेक्टर जमीनीवर औद्योगिक वसाहत निर्माण करण्यात आली आहे. त्यात 42 भूखंड असून त्यापैकी 39 भूखंड निरनिराळे उद्योग स्थापनासाठी देण्यात आलेली आहेत. सदर दोन्ही वसाहतीमध्ये पाण्याची व विजेची सोय महामंडळाद्वारे करण्यात येते.

9.4 - भंडारा औद्योगिक वसाहतीत अशोक लेलॅंड कंपनी हा प्रमुख उद्योग असून या उद्योगाचे 12 पूरक उद्योग कार्यरत आहेत. ह्या उद्योगापैकी केवळ 6 उद्योग सुरु असून त्या उद्योगातर्फे अशोक लेलॅंड कंपनीला उत्पादित माल पुरविला जातो. हिंदुस्थान कंपोझिस्ट इंडिया लिमिटेड हा उद्योग गडेगाव येथे 20,500 चौ.कि.मी.क्षेत्रात उभारला असून ह्या उद्योगाकडून ऑटोमोबाईल्स जॉईन्ट्स क्लज व ब्रेक लाईनिंगचे उत्पादन केल्या जाते. व निर्यात सुध्दा केला जातो. भंडारा रोड रेल्वेस्टेशनच्या बाजूला एकलारी गावाजवळ मे.सनप्लॅग आयर्न स्टील कंपनी दिल्ली यांचा पोलाद कारखाना उभारण्यात आला आहे. त्यासाठी अदमासे 170 हेक्टर जमिन मौजा बिडसितेपार, सिरसी, एकलारी व वरठी ह्या गावाद्वारे उपलब्ध करून देण्यांत आले आहे. 150 हजार मे.टन स्पंज लोखंड, 160 हजार मे.टन.सेलेबल स्टीलची वार्षिक उत्पादन क्षमता या कारखान्याची आहेत. त्यात जवळ-जवळ 600 कुशल व अकुशल कामगार कार्यरत आहेत.

9.5 - भंडारा जिल्ह्यात 1963 मध्ये एक सहकारी उद्योग वासाहत 8.24 हेक्टर जमीनीवर उभारण्यात आला आहे. मार्च, 2005 अखेर त्यांत 90 सभासद असून सहकारी उद्योगाची संख्या 48 आहे. एकूण विकसित भूखंडाची संख्या 71 असून त्यापैकी 70 भूखंडाचे वाटप करण्यात आले आहे व उर्वरित एक भूखंड संस्थेचे कार्यालय व धर्मकाटा या करीता राखून ठेवलेले आहे. चालू उद्योगामध्ये 403 कामगार कार्यरत आहेत.

10. वाहतूक व दळणवळण

10.1 - लोहमार्ग :-

भंडारा जिल्ह्यात 31 मार्च, 2009 अखेर एकूण 140 कि. मी. लांबीचे लोहमार्ग अस्तित्वात आहे.

10.2 - रस्ते :-

जिल्ह्यात महाराष्ट्र शासन, जिल्हा परिषद व नगर पालिके मार्फत रस्ते तयार करणे व त्याची निगा राखणे हि कामे प्रामुख्याने केली जातात. 31 मार्च, 2009 अखेर भंडारा जिल्ह्यात शासकीय 1,208 कि.मी. जिल्हा परिषदेचे 6,305 कि.मी. लांबीचे रस्ते असून याशिवाय नगर पालिका हद्दीतील 357 कि.मी. लांबीचे रस्ते आहेत. पृष्ठभागाचे वर्गीकरणानुसार जिल्ह्यात डांबरीकरणाने 26.85 टक्के खडीचे व पक्के रस्ते 47.72 टक्के व इतर प्रकारचे 25.63 टक्के रस्ते आहेत. भंडारा जिल्ह्यामधून मुंबई ते कलकत्ता हा राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक 6 जातो.

10.3 - नोंदणीकृत वाहने :-

भंडारा जिल्हयात 31 मार्च, 2009 अखेर 91,259 मोटार वाहने वापरात होती. त्यापैकी 75,671 दुचाकी 244 तीनचाकी वाहने होती.

10.4 - डाक व तार घरे :-

भंडारा जिल्हयात 31 मार्च, 2009 अखेर 137 पोष्ट कार्यालये, 1 तारघर , 596 पत्रपेट्या व 198 पोष्टमन कार्यरत होते तसेच 128 गावात पोष्ट कार्यालयाची सोय उपलब्ध करून देण्यांत आलेली असून दरलाख लोकसंख्येमागे 12 पोष्ट कार्यालये कार्यरत असल्याचे आढळते.

10.5 - दूरध्वनी व दूरदर्शन संच :-

2008-2009 या वर्षात भंडारा जिल्हयात 22,684 दूरध्वनी संख्या होती.

11. कामगार व उद्योग विनिमय

11.1 - रोजगार :-

भंडारा जिल्हयामध्ये 2008-2009 या वर्षात खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्रात अनुक्रमे 22 व 97 लोकांना रोजगार उपलब्ध झाला. रोजगार विनिमय केंद्रामध्ये रोजगार विषयक माहिती पुरविणा-या संस्थांच्या माहितीच्या आधारावरील आकडेवारी दिलेली आहे.

11.2 - रोजगार विनिमय :-

भंडारा जिल्हयामध्ये रोजगार विनिमय केंद्र असून या अंतर्गत ग्रामीण क्षेत्रातील बेरोजगार युवकांना नोंदणी करणे सोयीचे व्हावे म्हणून जिल्हा सेवायोजन कार्यालयाकडून महिन्यातून एकदा तालुका स्तरावर पथक पाठविण्यांत येते. 31 मार्च, 2009 रोजी भंडारा जिल्हयातील रोजगार विनिमय केंद्राच्या पटावर एकूण अनुक्रमे 80,226 उमेदवार होते. त्यापैकी अनुक्रमे 22 लोकांना खाजगी व 97 लोकांना सार्वजनिक क्षेत्रात रोजगार उपलब्ध झालेला आहे. यांत अनुसूचित जाती व जमाती चे 31 टक्के उमेदवार असल्याचे दिसून येते.

11.3 - आर्थिक गणना 2005 :-

या संचालनालयामार्फत वर्ष 2005 मध्ये पाचवी आर्थिक गणना घेण्यात आली असून सदर आर्थिक गणनेत बिगर कृषि व निवडक कृषि (शेती) या उद्योगातील स्वयंकार्यरत व आस्थापनाविषयक माहितीचा यात समावेश करण्यात आलेला आहे.

11.3 (अ)- कृषि व बिगर कृषि आस्थापना :-

भंडारा व गोंदिया जिल्हा मिळून कृषि व बिगरकृषि उद्योगांची संख्या 1,14,212 असून यापैकी 79.43 टक्के आस्थापना ग्रामीण भागात तर केवळ 20.56 टक्के आस्थापना नागरी भागात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनापैकी 1,04,523 (91.51) खाजगी तर 1192 (1.04) आस्थापना सहकारी क्षेत्रात व 8,497 (7.43) सार्वजनिक क्षेत्रात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनेच्या 27.67 टक्के आस्थापनेचे मालक अनुसूचित जातीचे तर केवळ 12.70 टक्के आस्थापनेचे मालक अनुसूचित जमातीचे आहेत. एकूण आस्थापनापैकी 40.64 टक्के आस्थापना जागाविरहित कार्याचिंत होत्या तर केवळ 18.06 टक्के आस्थापनेमध्ये उत्पादनासाठी विजेचा वापर करण्यात येत होता.

11.3 (ब) - कामगार :-

भंडारा व गोंदिया जिल्हा मिळून कृषि व बिगरकृषि आस्थापनेमध्ये 2,60,624 कामगार काम करीत होते. या पैकी 74.06 टक्के कामगार ग्रामीण भागात तर 25.94 टक्के कामगार नागरी भागात काम करीत होते. एकूण कामगारांपैकी वेतनावर काम करणारे कामगार 1,26,789 (48.65) होते. जिल्हयातील प्रत्येक आस्थापनेत सरासरी 2 कामगार काम करीत होते. तर ग्रामीण व नागरी भागातील आस्थापनेकरीता हेच प्रमाण 2 व 3 असे होते.

11.3 (क) - उद्योग गटानुसार वर्गीकरण :-

भंडारा व गोंदिया जिल्हा मिळून प्रत्येक उद्योगगटात किती कामगार काम करीत होते याची गटवार माहिती या प्रकाशनातील तक्ता क्र. 9.6 देण्यांत आलेली आहे. एकूण आस्थापनेपैकी बिगर कृषि या उद्योग गटात सर्वाधिक म्हणजे 89,787 (44.02) आस्थापना होत्या व त्यामध्ये एकूण कामगारापैकी 2,15,807 (48.38) कामगार काम करीत होते. किरकोळ व्यापार या उद्योगगटाचा दुसरा क्रमांक लागतो. त्यामध्ये एकूण 38,820 (19.03) आस्थापना होत्या. कामगार संख्येच्या दृष्टिकोणातून विचार केल्यास या आस्थापनेमध्ये 70,231 (14.76) कामगार काम करीत होते. कृषि या उद्योग गटात 24,425 (11.97) आस्थापना होत्या. या आस्थापनेमध्ये 44,817 (9.42) कामगार काम करीत होते.

11.7 (ड) - सहकार क्षेत्रातील आस्थापना :-

भंडारा व गोंदिया जिल्हा मिळून बिगर कृषि सहकार क्षेत्रात असणा-या एकूण 1037 आस्थापनेपैकी 835 आस्थापना ग्रामीण भागात तर 202 आस्थापना नागरी भागात होत्या . एकूण आस्थापनेपैकी 22.25 टक्के आस्थापना विजेवर चालणा-या होत्या. (एकूण कामगारापैकी बिगर कृषि सहकारी क्षेत्रातील आस्थापना मध्ये काम करणा-या कामगारांची संख्या उपलब्ध नाही.)

11.8 (इ) - स्वयंकार्यरत उद्योग :-

भंडारा व गोंदिया जिल्हा मिळून जिल्ह्यातील सर्व गट मिळून एकत्र या गटातील स्वयं कार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या 67,288 आहे. यापैकी ग्रामीण भागात 54,791 (81.42) व नागरी भागात 12,497 (18.57) उद्योग अस्तित्वात आहेत.

12. सहकार

12.1 - सहकारी संस्था :-

अ) भंडारा जिल्ह्यात 2008-2009 वर्षाअखेर सर्व प्रकारचे अनुक्रमे 1,690 संस्था कार्यरत होत्या व त्यामधील सभासद संख्या अनुक्रमे 4,21,000 इतकी होती.

ब) भंडारा जिल्ह्यातील एकूण 1,690 सहकारी संस्थापैकी 386 (22.84 टक्के) कृषि पतसंस्था आणि 266 बिगर कृषि पतसंस्था असून 6 पणन संस्था होत्या . 479 उत्पादक सहकारी संस्था तर अनुक्रमे 553 सामाजिक सेवा सहकारी संस्था होत्या, त्यापैकी 96 गृहनिर्माण, 101 कामगार संस्था, ग्राहक भंडार 28, इतर 328 संस्था कार्यरत एकूण 479 उत्पादक संस्थापैकी 293 दुग्ध संस्था, 117 मत्स्यव्यवसाय संस्था, 9 उपसा जलसिंचन संस्था, 11 विणकर संस्था व 17 औद्योगिक व इतर संस्था कार्यरत असल्याचे आढळते.

क) भंडारा येथे मध्यवर्ती सहकारी बँकेने 2008 -2009 वर्षात भंडारा येथे अल्प मुदतीचे 91.19 कोटी रुपये, मध्यम मुदतीचे 68.16 कोटी रु. वाटप केले आहे . भंडारा येथे येणे कर्ज 216.53 कोटी रुपये व थकित कर्ज 53.68 कोटी होते .

13. अधिकोष

13.1 - भंडारा जिल्ह्यात 31 मार्च, 2009 रोजी 51 ठिकाणी (शहरे व खेडी धरून) बँका कार्यरत होत्या. मार्च, 2009 अखेर राष्ट्रीयकृत बँक शाखा भंडारा जिल्ह्यात अनुक्रमे 99 याप्रमाणे भंडारा अधिकोष शाखा (2001चे जनगणनेनुसार) लोकसंख्येच्या तुलनेत सरासरी 18,325 व लोकसंख्येस सेवा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. तसेच भंडारा जिल्ह्यात अनुक्रमे दर लाख लोकसंख्येमागे 5 अधिकोष शाखा कार्यालये असल्याचे आढळते.

14. शिक्षण

14.1 - प्राथमिक/माध्यमिक व उच्च शिक्षण :-

भंडारा जिल्ह्यात 2008-2009 या वर्षी प्राथमिक शाळा 900, माध्यमिक 260 व उच्च माध्यमिक 97, महाविद्यालय 64 शैक्षणिक संस्था होत्या. प्राथमिक शाळेत एकूण विद्यार्थी 1,15,951 असून त्यापैकी मुलींची संख्या 56,862 होती. माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी 1,01,889 असून त्यापैकी मुलींची संख्या 50,316 होती व उच्च माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी 75,142 व मुलींची संख्या 32,777 होती. तर महाविद्यालयीन विद्यार्थी 16,309 असून मुलींची संख्या 9,039 होती. अशाप्रकारे एकूण विद्यार्थी 3,09,291 असून त्यापैकी मुलींची संख्या 1,48,994 होती. अनुसूचीत जातीचे एकूण विद्यार्थी 59,295 तर अनुसूचीत जमातीचे 19,192 विद्यार्थी होते. शिक्षक संख्या प्राथमिक 3,820 माध्यमिक 3,596, उच्च माध्यमिक 1,926 व महाविद्यालयीन 378 होती.

15. सार्वजनिक आरोग्य व वैद्यकीय सेवा (+)

15.1 - वैद्यकीय सेवा :-

भंडारा जिल्ह्यात वैद्यकीय सेवामध्ये लक्षणीय वाढ झालेली आहे. मार्च, 2009 अखेर भंडारा जिल्ह्यात 8 रुग्णालये, 41 दवाखाने, 26 प्रसूतीगृहे व 33 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे होते. वैद्यकीय सेवात वाढ झाल्यामुळे मृत्यूच्या दरात घट झाल्याचे दिसून येते.

भंडारा जिल्ह्यात 31 मार्च, 2009 रोजी 40 कुटूंब नियोजन केंद्र कार्यरत होते. या केंद्रातून 2008-2009 या वर्षात स्त्रियांवर 4,951 कुटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया करण्यात आल्यात तर 1,896 पुरुषांवर नसबंदी शस्त्रक्रिया करण्यात आल्यात.

16. कमजोर घटकाचे कल्याण

16.1 - नियोजन :-

महाराष्ट्र शासनाने 1974 पासून नियोजनाची प्रक्रिया जिल्हा पातळीवर सुरु केलेली होती व जिल्ह्याचे ठिकाणी जिल्हा नियोजन व विकास मंडळाची स्थापना करून नियोजनाच्या उद्दिष्ट पूर्तीसाठी या मंडळाचे अधिपत्याखाली विविध यंत्रणामार्फत जिल्हा विकासाची कामे पार पाडण्यासाठी कार्यविषयक धोरण अंमलात आणण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

16.2 - वार्षिक योजना :-

भंडारा जिल्ह्यात 2008-2009 या वार्षिक योजनात राबविण्यात आलेल्या बिगर आदिवासी व आदिवासी क्षेत्रांतर्गत एकूण रुपये 6192.24 लाख खर्चापैकी कृषी व संलग्न सेवा 9.66 टक्के, ग्रामीण विकास 8.56 टक्के, पाटबंधारे व पूरनियंत्रण 8.13 टक्के, वाहतुक व दळणवळण 11.22 टक्के, सामान्य आर्थिक सेवा 0.85, सामाजिक व सामुहिक सेवा 49.44 टक्के, विद्युत विकास 11.58 टक्के खर्च झाल्याचे दिसून येते. एकूण खर्चापैकी, विशेष घटक योजनेवर रु. 1574.06 लाख तर आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील रु. 955.49 लाख खर्च झाल्याचे दिसून येतो.

16.3 - अनुशेष :-

भंडारा जिल्ह्यात स्टेटपूल व अनुशेष अंतर्गत योजनावार 2008-2009 या वर्षी शासनाकडून उपलब्ध निधी पैकी अनुक्रमे 0.00 व 731.69 लाख खर्च झालेला आहे.

16.4 - भंडारा जिल्ह्यात ग्रामीण रोजगार योजनेअंतर्गत सन 2008-2009 मध्ये एकूण 1186 लाख रु . खर्च करण्यात आले असून 21.03 लाख मनुष्य दिवस रोजगार निर्मिती केलेली आहे.

16.5 - नविन 20 कलमी कार्यक्रम :-

भंडारा जिल्ह्यात नविन 20 कलमी कार्यक्रमांतर्गत 2008-2009 मध्ये स्वर्ण जयंती ग्राम स्वयंरोजगार कार्यक्रमांतर्गत 3,760 लाभार्थ्यांना फायदा मिळालेला आहे. विविध योजनेत अनुसूचित जातीच्या 924 व अनुसूचित जमातीच्या 284 कुटूंबांना फायदा मिळालेला आहे. संदर्भ वर्षात 58 बॉयगॅस संयंत्रे बसविण्यात आली असून 6,393 कुटूंबनियोजन शस्त्रक्रिया करण्यात आल्यात.

17. संकिर्ण

17.1 - स्थानिक स्वराज्य संस्था :-

भंडारा जिल्ह्यात जिल्हा परिषदेचे सन 2008-2009 वर्षाची सुरुवातीची शिल्लक धरून प्रत्यक्ष उत्पन्न रूपये 53,993 लाख होते व खर्च रूपये 37,454 लाख असून अखेरची शिल्लक रूपये 16,539 लाख होती.

मार्च, 2009 अखेर भंडारा जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतीचे एकूण उत्पन्न सुरुवातीची शिल्लक धरून अनुक्रमे रूपये 2,383 लाख होती . तर खर्च 1,449 रूपये लाख असून अखेरची शिल्लक 934 लाख होती.

भंडारा जिल्ह्यात पवनी, तुमसर, भंडारा या तीन ठिकाणी नगर परिषदा असून त्यांची सुरुवातीची शिल्लक धरून एकूण उत्पन्न 4587 लाख असून एकूण खर्च रु. 3,579 लाख होता. अखेरची शिल्लक रु.1,008 लाख होती.

17.2 - जमीन महसूल :-

भंडारा जिल्ह्यामध्ये सन 2008-2009 मध्ये एकत्रित जमीन महसूलाची मागणी पूर्वीची जमा रक्कम सोडून 3.80 लाख रुपये होती. भंडारा जिल्ह्यात 2008-2009 ला सुट देण्यात आल्याने वसुलीस पात्र रक्कम 3.93 लाख रुपये होती. प्रत्यक्षात वसुली 3.52 लाख रुपये झाली. रुपये इतली म्हणजेच वसुलीस पात्र असलेल्या रक्कमेपेक्षा भंडारा जिल्ह्यात 0.41 लाख रुपये वसुली कमी झालेली आहे.

17.3 - वाचनालय, वृत्तपत्रे व नियतकालिके :-

भंडारा जिल्हयाचे भंडारा मुख्यालयी शासकीय ग्रंथालयाची सोय उपलब्ध आहे तसेच सामाजिक संस्थेद्वारे सार्वजनिक वाचनालय चालविले जातात.

मार्च, 2009 रोजी भंडारा जिल्हयात अनुक्रमे 87 मुद्रणालये आहेत. तसेच जिल्हयात दैनिक वर्तमानपत्र मराठी 3 साप्ताहिके भंडारा जिल्हयात 26 प्रकाशने प्रकाशित केले जातात.

17.4 - पोलिस आस्थापना :-

31 मार्च, 2009 रोजी भंडारा अनुक्रमे 12 पोलिस ठाणे, 7 आऊट पोष्ट, 2 पोलीस चौकी, 12 लॉकप्स ची सोय होती. भंडारा जिल्हयात पोलिस दलाची एकूण संख्या अनुक्रमे 1,077 असून संदर्भिय वर्षात पोलिसदलावर भंडारा जिल्हयांत 2,250 लाख खर्च करण्यात आलेला आहे.

भंडारा जिल्हयांत दिवाणी न्यायालयात 1,279, फौजदारी न्यायालयात 8,257, लोक न्यायालयात 1,029, कामगार न्यायालय 481, औद्योगिक न्यायालय 244 याप्रमाणे प्रकरणे दाखल करण्यात आली होती .

17.5 - करमणूक :-

भंडारा जिल्हयात 31 मार्च, 2009 रोजी 6 कायम स्वरुपाची चित्रपटगृहे, 3 फिरते चित्रपटगृहे व 6 व्हिडिओ गृहाची संख्या होती. या चित्रपटगृहापासून सन 2008-2009 वर्षात 45.21 लाखाचे उत्पन्न शासनास प्राप्त झाले आहे .

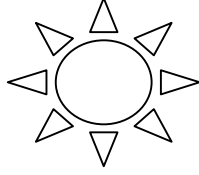
18.6 - प्रेक्षणीय स्थळे :-

भंडारा जिल्हयात काही जुनी देवालये व किल्ले असले तरी बाहेरच्या पर्यटकांना आकर्षित करण्या इतपत नाही. पवनी, अडयाळ या गावी हनुमानाची प्राचिन भव्य मुर्ती आहे. तेथे रामनवमीच्या दिवशी रथयात्रा भरते. ही मुर्ती स्वयंभू असून जमीनीतून वर आली असावी अशी धारणा आहे. अंबागडच्या टेकड्या प्रेक्षणीय आहेत. भंडारा शहराच्या मध्यभागी हेमाडपंथी देवालय आढळतात. पवनी हे शहर पौराणिक राजा पवन यांचे राहण्याचे ठिकाण होते. उत्खननात पवनी शहरा शेजारी बुध्द स्तुपाची प्रवेशद्वारे सापडल्यामुळे या शहराला ऐतिहासिक महत्व प्राप्त झाले आहे. प्राचीन काळात पवनी बौध्द धम्माचे केंद्र होते भंडारा शहरापासून 16 कि.मी.अंतरावर जवाहर नगर येथे 1964 मध्ये आयुध निर्माण कारखाना स्थापन करण्यात आला. गायमुख गावाजवळ पाण्याचा झरा प्रसिध्द असून तेथे दरवर्षी महाशिवरात्रीला मोठी यात्रा भरते. मोहाडी तालुक्यातील आंधळगांव हे गांव रेशमी साडयांसाठी प्रसिध्द आहे. भंडारा वरून 5 कि.मी. अंतरावर वैनगंगा नदीच्या तिरावर कोरंभी गावाच्या पहाडावर दुर्गादेवी (पिंगलाई) चे देवस्थान आहे. देवस्थानच्या परिसरातून बघतांना वैनगंगानदीचे खोरे विलोभनिय वाटते. नवरात्रीला कोरंभीला यात्रा भरते. साकोली वरून 3 कि.मी. अंतरावर कुभली येथे मां. दुर्गाबाई देवस्थान प्रसिध्द आहे. येथे मक्करसंक्रातीच्या दिवशी भव्य यात्रा भरते.

भंडारा शहरापासून 12 कि.मी.अंतरावर हत्तीडोई येथील पहाडीच्या उत्खननामध्ये बौध्द स्तुपाचे अवशेष आढळून आले. 2002 या वर्षात शासनाने दसबल पहाडी हे पर्यटन स्थळ घोषित केले असून सौंदर्य कारणाने काम प्रगती पथावर आहे. तसेच तुमसर वरून 22 कि.मी. अंतरावर चांदपूर येथील पहाडीवर हनुमानाचे भव्य मंदिर आहे. सन 2002 या वर्षात चांदपूर देवस्थान पर्यटन स्थळ म्हणून शासनाने घोषित केलेले असून सौंदर्यकरणाचे काम सुरु आहे.याशिवाय भंडारा जिल्हयात तालुका भंडारा मध्ये रावणवाडी, नांदोरा,झिरी, लाखापाटलाची पाहाडी, गोपीवाडा, भृशुंड गणेश मंदीर (मेंढा) व डोंगरदेव: मोहाडी तालुक्यामध्ये नागठाणा व खोडगाव. तुमसर तालुक्यात नरसिंह टेकडी (माडगी); साकोली तालुक्यात गिरोला, पांगडी जलाशय, भुगांव, खुशीपारबांध, गुढरी जलाशय व सुकळी; पवनी तालुक्यात कोरंभी महादेव. तसेच लाखांदूर तालुक्यामध्ये मांगलीबांध, चप्राड पहाडी, आसोला (शिवमंदीर), रोहणी (राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांचे आश्रम) व भागडी पहाडी हया पर्यटन / यात्रा स्थळांना जिल्हा नियोजन समितीने मान्यता दिलेली आहे.

दृष्टीक्षेपात जिल्हा

जिल्हा :- भंडारा

मार्च 2009

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च-2009

दृष्टिक्षेपात

जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	भंडारा जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3		5
एक	प्राकृतिक रचना			
1	भौगोलिक स्थान			
	1.1 उत्तर अक्षांश	अंश	21.17	16.4 ते 22.21
	1.2 पूर्व रेखांश	अंश	79.65	72.6 ते 80.9
	1.3 क्षेत्रफळ	000चौ.कि.मी.	4	308
2	प्रशासकीय रचना			
	2.1 तालुके	संख्या	7	358
	2.2 शहरे	संख्या	6	378
	2.3 एकूण गावे	संख्या	870	43711
	2.4 पैकी निर्जन गावे	संख्या	92	2616
दोन	स्थानिक स्वराज्य संस्था			
1	महानगरपालिका	संख्या	-	22
2	नगरपरिषदा	संख्या	3	225
3	कटकमंडळे	संख्या	-	7
4	पंचायत समित्या	संख्या	7	351
5	ग्रामपंचायती	संख्या	541	27920
तीन	लोकसंख्या (2001)			
1	ग्रामीण	हजार	960	55778
2	नागरी	हजार	176	41101
3	एकूण	हजार	1136	96879
4	पुरुष	हजार	573	50401
5	स्त्रिया	हजार	563	46478
6	स्त्रिया प्रति हजार पुरुष	संख्या	981	922
7	अनुसूचित जातींची लोकसंख्या	हजार	202	9882
	7.1 एकूण लोकसंख्येशी प्रमाण	टक्के	17.77	10.2
8	अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या	हजार	98	8577
	8.1 एकूण लोकसंख्येशी प्रमाण	टक्के	8.60	8.9
9	घनता (लोकसंख्या प्रति चौ.कि.मी.)	संख्या	306	315

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च-2009

दृष्टिक्षेपात

जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	भंडारा जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3		5
10	साक्षरतेचे प्रमाण		78.5	-
	10.1 ग्रामीण	टक्के	76.5	70.4
	10.2 नागरी	टक्के	88.8	85.5
	10.3 एकूण	टक्के	78.5	76.9
	10.4 पुरुष	टक्के	89.0	86.0
	10.5 स्त्रिया	टक्के	67.8	67.0
	10.6 साक्षरतेमध्ये जिल्हयाचा राज्यात क्रमांक	क्रम संख्या	-	
11	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे (2002)	लाख	1.16	45.03
चार	जिल्हा उत्पन्न अंदाज			
1	चालू किंमतीनुसार (1999-2000 च्यामालीके प्रमाणे)			
	1.1 एकूण उत्पन्न (स्थूल) 2007-2008	कोटी रु.	5164	590995
	1.2 दरडोई उत्पन्न (स्थूल) 2007-2008	रुपये	42194	55068
	1.3 एकूण उत्पन्न (निव्वळ) 2007-2008	कोटी रु.	4502	504951
	1.4 दरडोई उत्पन्न (निव्वळ) 2007-2008	रुपये	36786	47051
2	स्थिर किंमतीनुसार (1999-2000 च्यामालीके प्रमाणे)			
	2.1 एकूण उत्पन्न (स्थूल) 2007-2008	कोटी रु.	3567	416248
	2.2 दरडोई उत्पन्न (स्थूल) 2007-2008	रुपये	29146	38725
	2.3 एकूण उत्पन्न (निव्वळ) 2007-2008	कोटी रु.	3144	357402
	2.4 दरडोई उत्पन्न (निव्वळ) 2007-2008	रुपये	25691	33302
पाच	कृषि (2006-2007) अस्थायी		2000-01	2000-01
1	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	342	30758
2	जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	65	5213
3	जंगलव्याप्त क्षेत्राचे भौगोलिक क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	19.00	16.94
4	शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
	4.1 बिगर- शेती वापराखालील	हजार हेक्टर	34	1412
	4.2 पडीत आणि लागवाडीलायक नसलेली	हजार हेक्टर	8	1720
	4.3 एकूण (4.1 + 4.2)	हजार हेक्टर	42	3132

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च-2009

दृष्टिक्षेपात

जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	भंडारा जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3		5
5	पडीत जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	5.1 कायम गुरेचरण व इतर	हजार हेक्टर	26	1252
	5.2 झाडे-झुडूपांखालील	हजार हेक्टर	4	249
	5.3 लागवडीलायक परंतु पडीत	हजार हेक्टर	37	915
6	पडीत जमीन			
	6.1 चालू पड	हजार हेक्टर	37	1323
	6.2 इतर पड	हजार हेक्टर	8	1196
7	पिकाखालील क्षेत्र (2005-2006)			
	7.1 पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	151	17478
	7.2 दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	76	5009
	7.3 एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	227	22487
8	ओलिता खालील क्षेत्र (2005-2006)			
	8.1 निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	91	3246
	8.2 एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	120	3958
9	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (2007-2008)			
	9.1 तृणधान्ये	हजार हेक्टर	159	9149
	9.2 कडधान्ये	हजार हेक्टर	37	4057
	9.3 तेलबिया	हजार हेक्टर	14	3824
	9.4 ऊस	हजार हेक्टर	2	N.A
	9.5 कापूस	हजार हेक्टर	0	3195
10	पर्जन्य (सरासरी) 2008-09	मि.मी.	1330.20	N.A
11	जमीन वहिती धारण संख्या (1995-96)			
	11.1 क्षेत्र 2 हेक्टरपेक्षा कमी	शभर हेक्टर	1711	6693
	11.2 क्षेत्र 2 ते 10 हेक्टर	शभर हेक्टर	1662	11308
	11.3 क्षेत्र 10 हेक्टरपेक्षा जास्त	शभर हेक्टर	132	1879
सहा	जलसिंचन पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्यांखालील लाभक्षेत्र (30-6-2008)			
1	मोठे पाटबंधारे प्रकल्प	संख्या	1	77
		हजार हेक्टर	39	2518
2	मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	संख्या	4	244
	2.1 लाभक्षेत्र (निर्मित सिंचन क्षमता)	हजार हेक्टर	21	782

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च-2009

दृष्टिक्षेपात

जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	भंडारा जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3		5
3	लघु पाटबंधारे प्रकल्प (राज्यक्षेत्र)	संख्या	83	2930
	3.1 लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	45	1186
4	सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	21	868
सात	पशुसंवर्धन (पशुगणना -2003)			
1	एकूण पशुधन	हजार	530	37058
2	गो जातीय	हजार	337	16738
3	महिषवर्गीय	हजार	88	6084
4	मेंढया व शेळ्या	हजार	159	13624
5	कोंबडया व बदके	हजार	260	34596
आठ	सहकार क्षेत्र (2007-2008)			
1	सहकारी संस्था	संख्या	1690	205753
2	प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	संख्या	382	21,248
	2.1 सभासद संख्या	हजार	151	12,438
	2.2 दिलेली कर्जे	कोटी रु.	4249	582825
	2.2 येणे कर्जे	कोटी रु.	6590	819490
3	सहकारी दुग्धसंस्था	संख्या	293	30075
नऊ	बीज (2007-2008)			
1	विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	724	36312
2	बीज पुरवठा केलेले कृषी पंप संच	हजार	22	2895
3	विजेचा वापर (2007-2008)			
	3.1 घरगुती	दसलक्ष कि.वॅ.तास	81.69	15553
	3.2 वाणिज्यिक	दसलक्ष कि.वॅ.तास	9.83	6661
	3.3 औद्योगिक	दसलक्ष कि.वॅ.तास	48.33	30323
	3.4 कृषि	दसलक्ष कि.वॅ.तास	132.39	12676
	3.5 इतर	दसलक्ष कि.वॅ.तास	0.55	4625
	3.6 एकूण (3.1 ते 3.5)	दसलक्ष कि.वॅ.तास	272.79	69838

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च-2009

दृष्टिक्षेपात

जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	भंडारा जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3		5
दहा	परिवहन व दळणवळण (2008अखेर)			
1	रेल्वे मार्गाची एकूण लांबी	कि.मी.	140	5917
2	रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
	2.1 बारमाही (2007 अखेर)	संख्या	772	38483
	2.2 हंगामी	संख्या	-	1397
3	रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित) (2006 अखेर)			
	3.1 राष्ट्रीय महामार्ग	कि.मी.	31	4367
	3.2 राज्य महामार्ग	कि.मी.	475	33,800
	3.3 प्रमुख जिल्हामार्ग	कि.मी.	716	49393
	3.4 इतर जिल्हामार्ग	कि.मी.	2074	45886
	3.5 ग्रामीण रस्ते	कि.मी.	4387	102149
	3.6 एकूण (3.1 ते 3.5)	कि.मी.	7683	235595
अकरा	नोंदणीकृत कारखाने व रोजगार (31-12-2007)			
1	नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	139	36863
2	नोंदणीकृत चालू कारखाने	संख्या	126	30831
	(त्यांतील कामगार)	संख्या	4295	1376000
3	साखर कारखाने	संख्या	-	201
	(साखरेचे उत्पादन)	हजार मे. टन	-	90976
4	सहकारी सूत गिरण्या	संख्या	-	122
बारा	कर्मचारी गणना (1 जुलै 2005 रोजी भरलेली पदे)			
1	शासकीय	हजार	7	581
2	जिल्हा परिषदा	हजार	8	457
3	नगर परिषदा	हजार	0.4	52
4	महानगरपालिका	हजार	-	112

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च-2009

दृष्टिक्षेपात

जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	भंडारा जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3		5
तेरा	शिक्षण क्षेत्र (2008-2009 अस्थाई)			
1	प्राथमिक शिक्षण			
	1.1 एकूण शाळा	संख्या	900	72053
	1.2 विद्यार्थी	हजार	116	11392
	1.3 शिक्षक	हजार	4	342
	1.4 प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	29	33
2	माध्यमिक शिक्षण			
	2.1 एकूण शाळा	संख्या	260	20339
	2.2 विद्यार्थी	हजार	102	11484
	2.3 शिक्षक	हजार	4	302
	2.4 प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	26	38
3	उच्च शिक्षण			
	3.1 संस्था	संख्या	64	2618
	3.2 एकूण विद्यार्थी	हजार	16	1382
4	तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण			
	4.1 व्यवसाय पदवी शिक्षण संस्था (प्रवेश क्षमता)	संख्या	-	687
		संख्या	-	79778
	4.2 व्यवसाय पदविका शिक्षण संस्था (प्रवेश क्षमता)	संख्या	89	689
		संख्या	1898	91203
	4.3 शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (प्रवेश क्षमता)	संख्या	8	407
		संख्या	1752	71497
	4.4 अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (प्रवेश क्षमता)	संख्या	14	210
		संख्या	656	24426
चौदा	सार्वजनिक आरोग्य (2007)			
1	रुग्णालये	संख्या	8	1099
2	दवाखाने	संख्या	41	2072
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	33	1818
4	प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे	संख्या	192	N.A
5	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	-	177

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च-2009

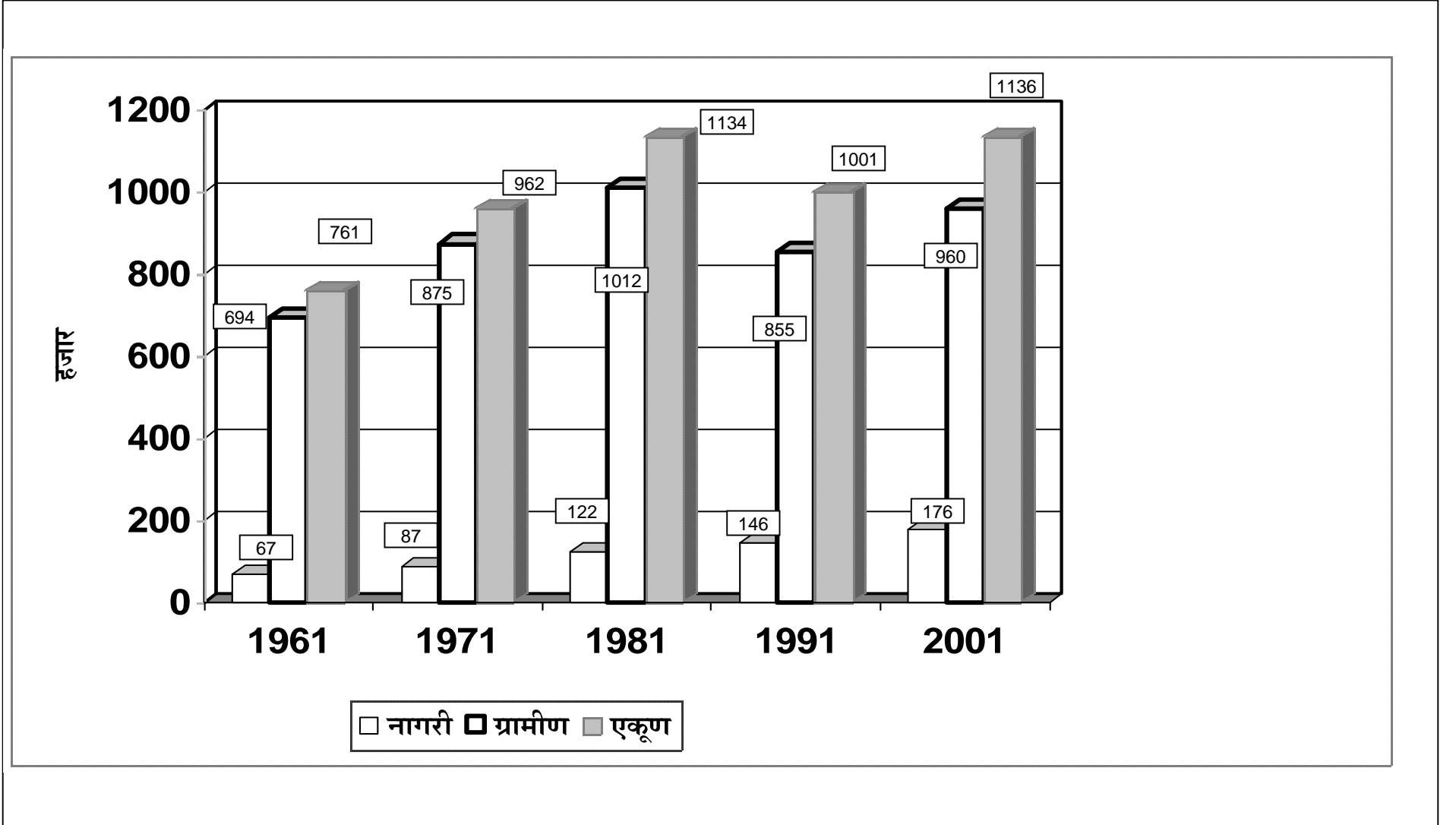
दृष्टिक्षेपात

जिल्हा - भंडारा

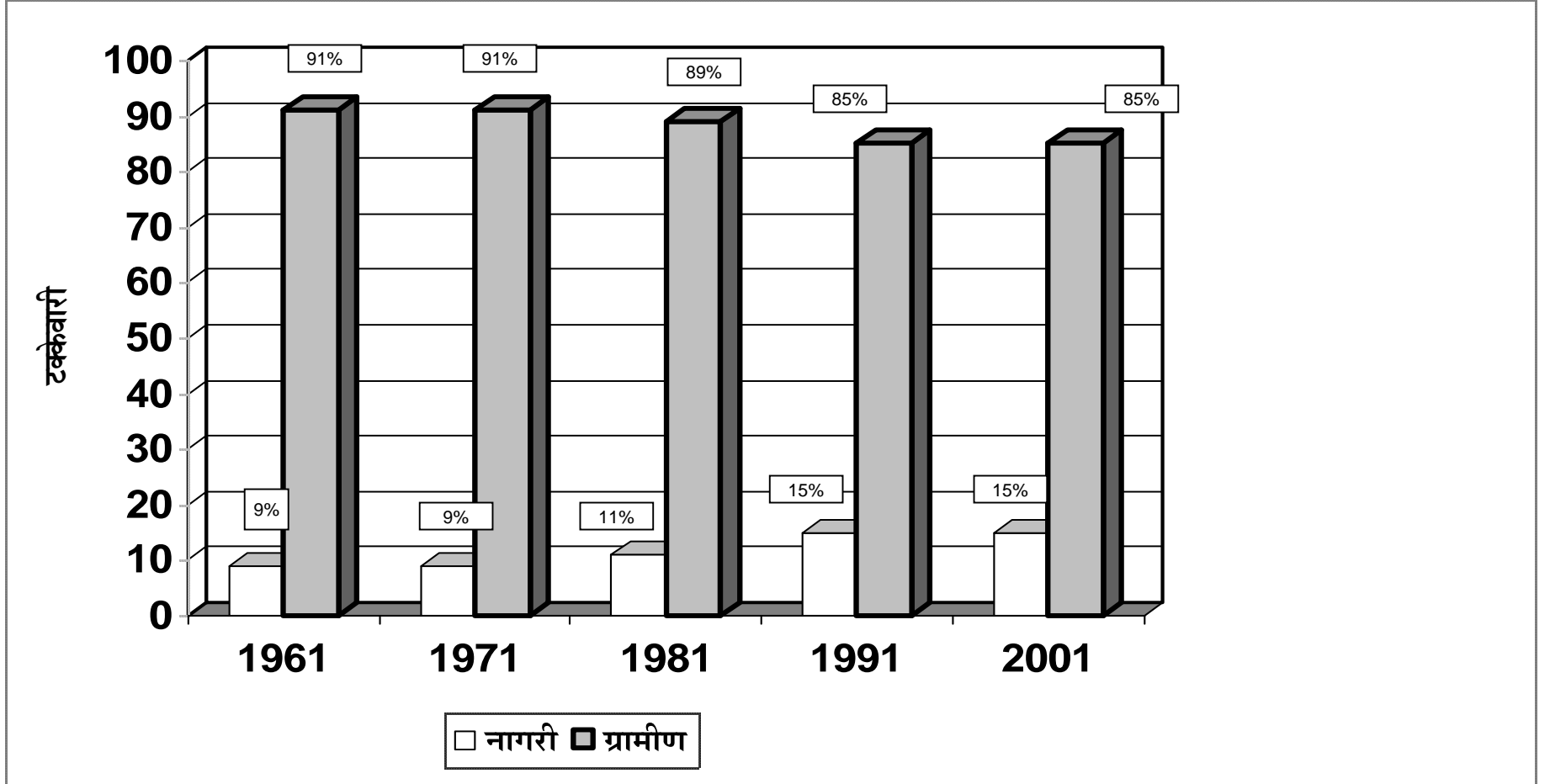
अ. क्र.	बाब	परिमाण	भंडारा जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3		5
पंधरा	आदिवासी कल्याणकारी योजना			
1	आदिवासी आश्रमशाळा (त्यांतील विद्यार्थी)	संख्या संख्या	9 3650	1105 418815
सोळा	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना			
1	मागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे(शा.+अनु.) (त्यांतील विद्यार्थी)	संख्या संख्या	67 2719	271 22668
सतरा	सार्वजनिक वितरण व्यवस्था			
1	रास्त भावाची दुकाने	संख्या	885	50083
2	पुरविलेला एकूण साठा			
	2.1 गहू	हजार टन	24	1294
	2.2 तांदूळ	हजार टन	32	1128
3	शासकीय गोदामे (साठवण क्षमता)	संख्या हजार टन	9 7	973 584.41

* * *

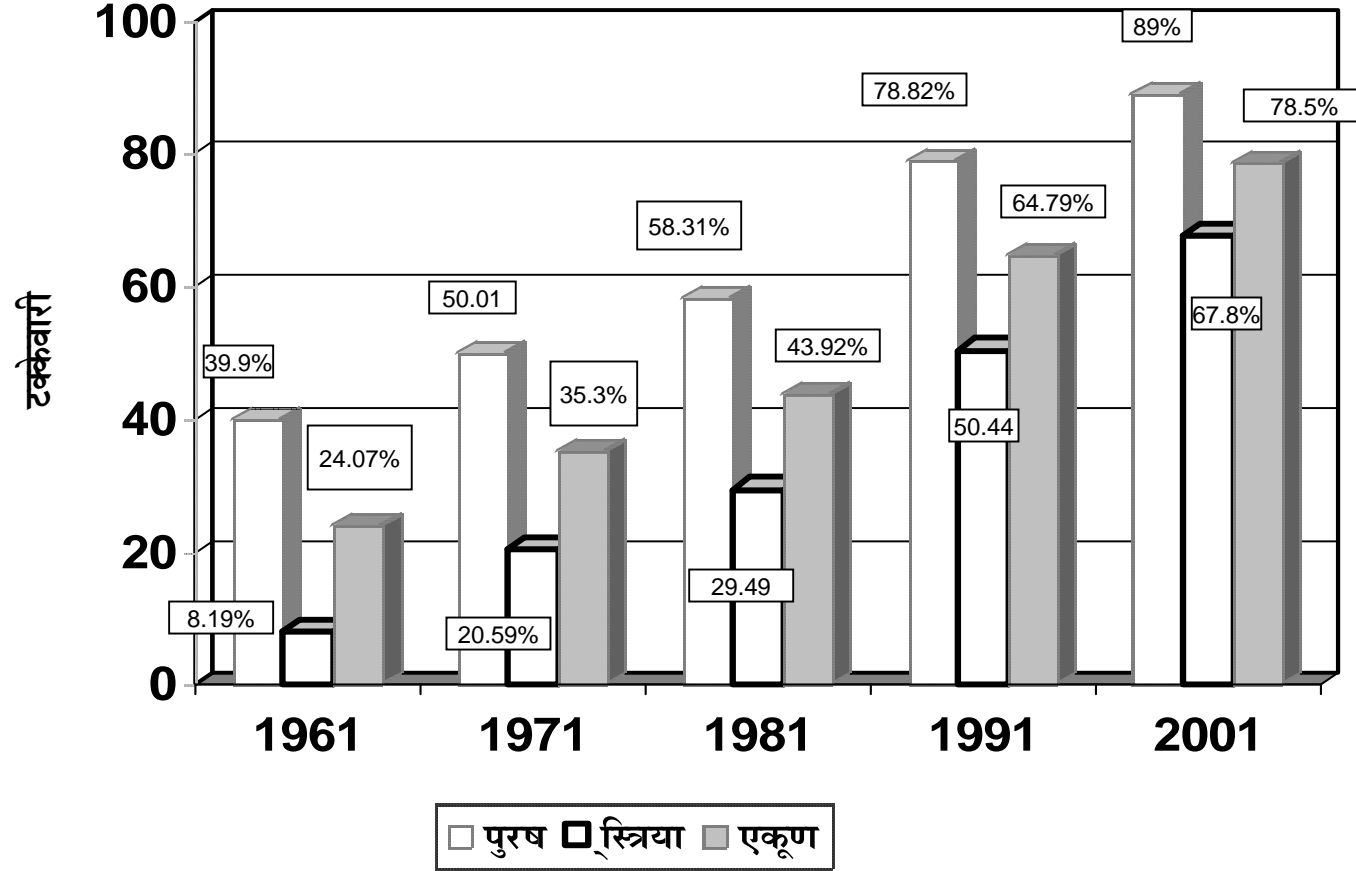
आलेख क्रमांक.१
भंडारा जिल्हयाची लोकसंख्या
(जनगणनेनुसार)

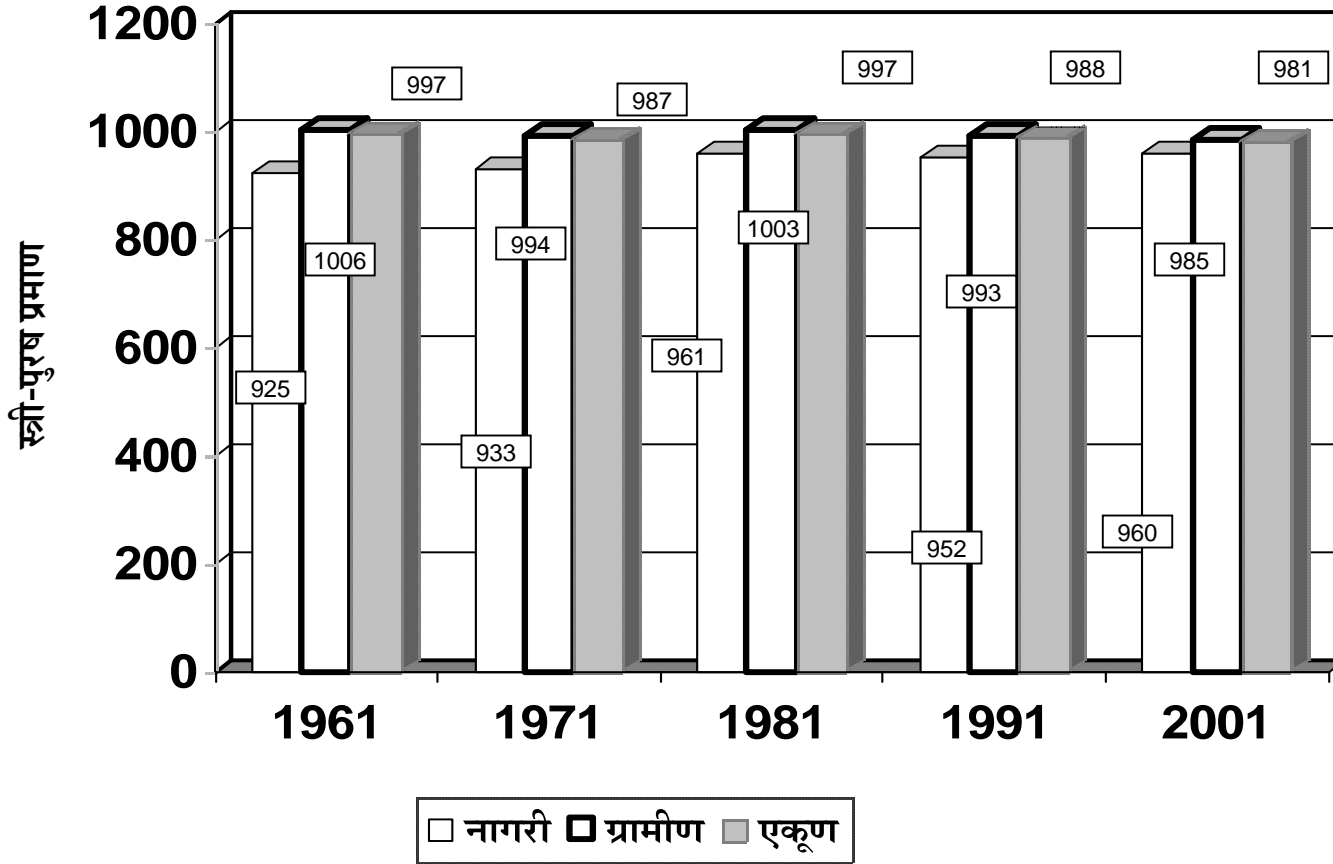
आलेख क्रमांक.२
भंडारा जिल्हयातील ग्रामीण व नागरी
लोकसंख्येचे प्रमाण
(जनगणनेनुसार)

आलेख क्रमांक.३
भंडारा जिल्ह्याची साक्षरतेचे प्रमाण
(जनगणनेनुसार)

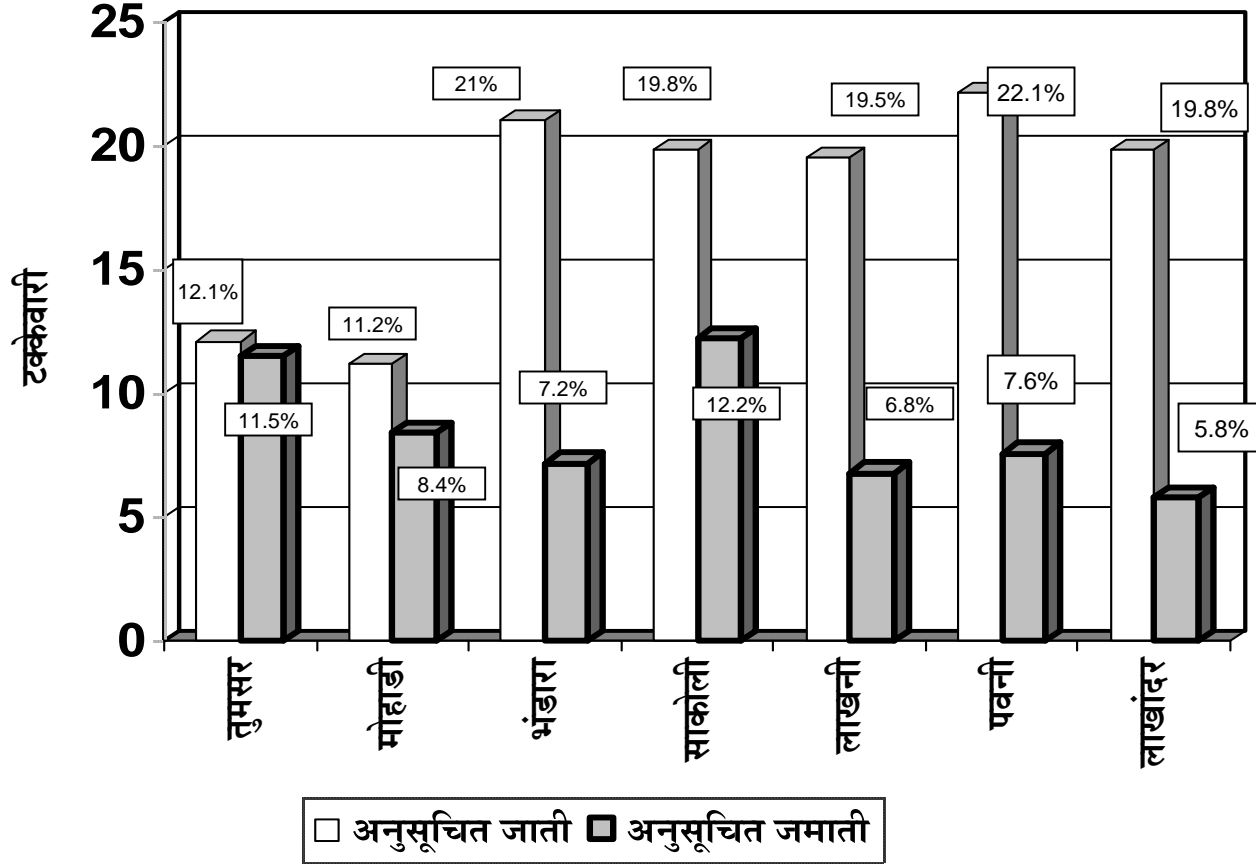

आलेख क्रमांक.४
भंडारा जिल्ह्यातील स्त्री - पुरुष प्रमाण
(जनगणनेनुसार)

आलेख क्रमांक.५

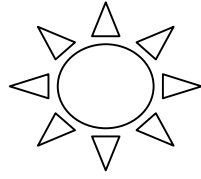
भंडारा जिल्ह्यातील अनुसूचित जाती/जमातींच्या लोकसंख्येची तहसीलनिहाय टक्केवारी
(जनगणना-२००१नुसार)

भाग - 2

तक्ते

जिल्हा :- भंडारा

मार्च 2009

तक्ता क्रमांक - 1.1

निवडक निर्देशक

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ कालावधी-1960-61 ते 2008-09

अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2007-08	2008-09
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
एक	क्षेत्रफळ व लोकसंख्या :						2001	2001	2001
1	क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9384	9280	9280	9358	9358	9358	3717
2	गावे (वस्ती असलेली)	संख्या	1486	1500	1624	1654	1671	1671	778
3	शहरे	संख्या	5	5	8	7	8	8	6
4	एकूण लोकसंख्या	हजार	1273	1586	1838	2108	2337	2337	1136
5	शहरी लोकसंख्येचे प्रमाण	टक्के	11	11	12	12	14	14	15
6	घनता (लोकसंख्या प्रति चौ.कि.मी.)	संख्या	135	172	199	227	250	250	306
7	स्त्रिया प्रतिएक हजार पुरुष	संख्या	925	933	997	988	993	993	981
दोन	साक्षरतेचे प्रमाण						2001	2001	2001
1	पुरुष	टक्के	39.90	50.01	58.31	78.82	89.54	89.54	89.00
2	स्त्रिया	टक्के	8.19	20.59	29.49	50.44	67.89	67.89	67.80
3	एकूण	टक्के	14.00	35.40	43.92	64.69	78.65	78.65	78.50
4	ग्रामीण	टक्के	-	-	-	62.00	77.00	77.00	76.50
5	नागरी	टक्के	-	-	-	81.00	89.00	89.00	88.80
तीन	स्थानिक स्वराज्य संस्था								
1	महानगरपालिका	संख्या	-	-	-	-	-	-	-
2	नगरपरिषदा	संख्या	5	5	5	5	5	5	3
3	कटक मंडळे	संख्या	-	-	-	-	-	-	-
4	पंचायत समित्या	संख्या	13	13	13	13	15	15	7
5	ग्राम पंचायती	संख्या	954	986	1004	1038	1096	1097	541
चार	क्षेत्रवार जिल्हा व दरडोई उत्पन्न (चालू किंमतीनुसार)						2006-07	2007-08	
1	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	कोटी रु	-	-	-	-	-	3622	4501
2	निव्वळ दरडोई उत्पन्न	रुपये	-	-	-	-	-	29185	36786
3	राज्याच्या उत्पन्नात जिल्हाचा हिस्सा	टक्के	-	-	-	-	-	0.80	0.89
पाच	कृषि व सिंचन								
1	जंगलव्याप्त क्षेत्र	शंभर हेक्टर	1256	2519	2641	2664	2796	2796	646
2	लागवडीलायक क्षेत्र	--"--	5466	4477	4640	4607	5794	4801	2641

तक्ता क्रमांक - 1.1

निवडक निर्देशक

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ कालावधी-1960-61 ते 2008-09

अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2007-08	2008-09
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
3	पिकांखालील एकूण क्षेत्र		4452	4573	4504	4572	4503	4502	2252
3.1	तृणधान्ये	शंभर हेक्टर	-	-	-	-	उ. ना	3445	1590
3.2	कडधान्ये	--"--	-	-	-	-	उ. ना	607	374
3.3	तेलबिया	--"--	-	-	-	-	उ. ना	246	137
3.4	ऊस	--"--	7	7	6	16	11	26	24
3.5	कापूस	--"--	0	0	0	0	0	0	0
4	पिकांखालील निव्वळ क्षेत्र	--"--	3813	3869	3817	4041	4025	3253	1514
5	दुसोटा क्षेत्राचे निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	35.63	31.89	24.06	29.45	25.07	38.38	50.00
6	सिंचनाखालील स्थूल क्षेत्र	शंभर हेक्टर	1254	1376	1654	2079	3013	2311	1203
7	सिंचनाखालील स्थूल क्षेत्राचे एकूण पिकांखालील स्थूल क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	24.30	26.87	35.64	39.73	74.86	51.33	53.01
8	निव्वळ सिंचन क्षेत्र	शंभर हेक्टर	11.54	1365	1425	1585	2063	1899	914
9	कालव्यांद्वारे सिंचित क्षेत्र	--"--	226	157	1340	1445	1680	1376	706
10	विहिरीद्वारे सिंचित क्षेत्र	--"--	44	48	85	140	383	523	208
11	इतर साधनांनी सिंचित क्षेत्र	--"--	1001	1060	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ. ना	उ. ना
सहा	कृषि अवजारे (कृषि गणना)								
1	लाकडी नांगर	हजार	144	137	137	170	164	141	62
2	लोखंडी नांगर	हजार	-	2	2	14	11	5	3
3	बैलगाड्या	हजार	उ. ना	उ. ना	उ. ना	70	उ. ना	87	38
4	ट्रॅक्टर	हजार	उ. ना	उ. ना	उ. ना	1	उ. ना	2	2
5	सिंचनाकरिता तेलावर चालणारे पंप	हजार	-	2	2	2	5	5	2
6	सिंचनाकरिता विद्युत्पंप	हजार	-	3	3	7	9	14	8
7	उसाचे चरक	हजार	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना
7.1	शक्तीवर चालणारे	संख्या	45	51	51	53	15	4	28
7.2	बैलाच्या मदतीने	संख्या	284	242	242	244	69	401	391

तक्ता क्रमांक - 1.1

निवडक निर्देशक

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ कालावधी-1960-61 ते 2008-09

अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2007-08	2008-09
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
पशुधन (पशुगणना)			1967	1977	1982	1987	1997	2003	2003
1	एकूण पशुधन	हजार	893	955	955	1213	1365	1178	531
2	दुभत्या गायी	--"--	-	61	63	91	80	79	10
3	दुभत्या म्हशी	--"--	-	12	28	30	52	48	26
4	शेळ्या व मेंढ्या	--"--	-	196	217	299	370	316	159
5	कोंबड्या व तत्सम पक्षी	--"--	-	307	615	673	1840	1124	518
आठ मत्स्य व्यवसाय									
1	एकूण मत्स्य उत्पादन	मे. टन	-	0	284	8840	31835	25413	12410
2	मच्छीमार सहकारी संस्था	संख्या	-	59	128	191	198	252	117
3	संस्थातील सभासद	संख्या	-	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	18289	9680
नऊ सहकार क्षेत्र									
1	संस्था								
1.1	कृषि पतसंस्था	संख्या	783	798	689	724	715	716	386
1.2	बिगर कृषि पतसंस्था	संख्या	31	134	735	142	294	422	266
1.3	उत्पादक संस्था	संख्या	203	271	413	1029	943	1037	479
1.4	पणन संस्था	संख्या	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	12	6
1.5	सामाजिक सेवा संस्था	संख्या	उ. ना	उ. ना .	उ. ना .	उ. ना .	388	1185	553
2	सभासद								
2.1	कृषि पतसंस्था	हजारात	73	131	176	242	311	281	151
2.2	बिगर कृषि पतसंस्था	हजारात	4	17	44	130	135	250	38
2.3	उत्पादक संस्था	हजारात	17	28	77	63	127	उ. ना	उ. ना
2.4	पणन संस्था	हजारात	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	13	7
2.5	सामाजिक सेवा संस्था	हजारात	उ. ना	उ. ना .	उ. ना .	उ. ना .	38	उ. ना	उ. ना
3	खेळते भांडवल								
3.1	कृषि पतसंस्था	लाख रुपये	377	101	721	705	45784	17104	10018
3.2	बिगर कृषि पतसंस्था	लाख रुपये	14	124	395	6707	28524	64508	34351
3.3	उत्पादक संस्था	लाख रुपये	18	61	692	953	5306	उ. ना	उ. ना
3.4	पणन संस्था	लाख रुपये	-	-	-	-	-	364	190
3.5	सामाजिक सेवा संस्था	लाख रुपये	उ. ना .	उ. ना .	उ. ना .	उ. ना .	3164	उ. ना	उ. ना

तक्ता क्रमांक - 1.1

निवडक निर्देशक

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ कालावधी-1960-61 ते 2008-09

अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2007-08	2008-09
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
4	दिलेली कर्जे								
4.1	शेती पतसंस्था	लाख रुपये	347	203	211	1723	10509	7329	11168
4.2	बिगर शेती पतसंस्था	लाख रुपये	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	11380	51942	33169
4.3	उत्पादक संस्था	लाख रुपये	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4.4	पणन संस्था	लाख रुपये	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4.5	सामाजिक सेवा संस्था	लाख रुपये	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
दहा	विजेचा वापर								
1	घरगुती	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना.	4037	उ.ना.	53531	7570	134230	81696
2	वाणिज्यिक	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना.	2829	उ.ना.	9112	उ.ना.	22860	9830
3	औद्योगिक	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना.	126373	उ.ना.	399574	उ.ना.	273790	48332
4	कृषि	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	1953	उ.ना.	101080	132395
5	इतर	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना.	19784	उ.ना.	4493	उ.ना.	113570	553
6	एकूण	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना.	153623	उ.ना.	468663	उ.ना.	654380	272806
7	विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	37	583	1042	1726	1698	1617	724
	शहरे	संख्या	5	5	5	7	8	8	6
अकरा	वाहतूक व दळणवळण								
1	रस्त्यांची एकूण लांबी	कि.मी.	632	1804	3517	5974	8112	14223	7870
2	दर 100 चौ.कि.मी. क्षेत्रामागे रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	6.73	19.43	40.43	64	87	152	212
3	दरलाख लोकसंख्ये मागेरस्त्याची लांबी,	कि.मी.	49.8	113.8	191.4	283.4	366.5	608.00	693.00
4	एकूण मालवाहतूक वाहने	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	17392	10479
5	एकूण प्रवासी वाहने	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	152820	80780
6	रेल्वे मार्गाची एकूण लांबी	कि.मी.	162	253	253	253	281	281	140
7	डाक कार्यालये	संख्या	219	226	285	289	301	306	137
8	तार कार्यालये	संख्या	0	0	0	2	2	2	1
9	दूरध्वनी	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	4807	उ.ना.	59286	22201
बारा									
1	चालू कारखाने	संख्या	276	174	252	470	669	242	126
2	कामगारांची दैनिक उपस्थिती	संख्या	-	273	274	287	6056	5529	4295

तक्ता क्रमांक - 1.1

निवडक निर्देशक

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ कालावधी-1960-61 ते 2008-09

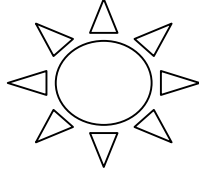
अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2007-08	2008-09
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
तेरा	शिक्षण								
1	प्राथमिक								
1.1	संस्था	संख्या	931	1267	1389	1788	1958	1892	900
1.2	विद्यार्थी	हजारात	40	166	229	295	296	260	116
1.3	शिक्षक	हजारात	5	6	6	8	8	9	4
1.4	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	12	28	40	37	35	29	29
2	माध्यमिक व उच्च माध्यमिक								
2.1	संस्था	संख्या	60	140	168	357	471	664	260
2.2	विद्यार्थी	हजारात	24	40	86	94	246	258	102
2.3	शिक्षक	हजारात	1	2	3	3	7	7	4
2.4	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	23	21	30	31	36	37	26
3	महाविद्यालये								
3.1	संस्था	संख्या	उ.ना.	12	11	14	33	85	64
3.2	विद्यार्थी	हजारात	उ.ना.	7	6	15	23	25	16
3.3	शिक्षक	हजारात	उ.ना.	0.2	0.2	0.4	5	0.7	0.4
3.4	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	उ.ना.	35	24	38	45	36	40
चौदा	सार्वजनिक आरोग्य								
1	दवाखाने	संख्या	7	102	121	179	82	80	41
2	रुग्णालये	संख्या	10	10	10	16	19	23	8
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	3	14	16	64	72	72	33
4	प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे	संख्या	-	-	-	-	-	430	192
5	खाटा	संख्या	197	514	571	1267	1482	1758	1070
6	दर लाख लोकसंख्येमागे खाटा	संख्या	23	32	36	69	64	92	94
पंधरा	संकीर्ण								
1	बँक शाखा	संख्या	16	24	88	190	72	206	99
2	दूरदर्शन केबल चालक	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	-	-	-	138	70
3	दूरदर्शन केबल धारक	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	-	-	-	20359	11159
4	गोबर गॅस संयंत्रे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	17059	361	25509	उ.ना.

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, भंडारा

भाग - 3

आदिवासी सामाजिक व आर्थिक सांख्यिकी तक्ते

जिल्हा :- भंडारा

तक्ता क्रमांक - 2.1
लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी

जिल्हा -भंडारा.

संदर्भ वर्ष : जनगणना 2001

अ. क्र.	बाब/ तहसील	ग्रामीण/ नागरी	क्षेत्र चौ.कि.मी.	लोकसंख्या			कुटुंबांची संख्या	लोकसंख्येची घनता	स्त्री-पुरुष प्रमाण
				एकूण	पुरुष	स्त्रिया			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	एकूण	802.50	213843	107335	106508	44191	266	992
		ग्रामीण	782.89	166063	83208	82855	34523	212	996
		नागरी	19.61	47780	24127	23653	9668	2437	980
2	मोहाडी	एकूण	572.66	144621	72797	71824	30570	252	987
		ग्रामीण	568.30	144621	72797	71824	30570	252	987
		नागरी	4.36	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	538.14	261645	132923	128722	56063	486	968
		ग्रामीण	521.30	156284	78870	77414	34217	300	982
		नागरी	16.84	105361	54053	51308	21846	6257	949
4	साकोली	एकूण	722.50	129475	65457	64018	28265	179	978
		ग्रामीण	722.50	129475	65457	64018	28265	179	978
		नागरी	0.00	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	0.00	121740	61256	60484	27224	0	987
		ग्रामीण	0.00	121740	61256	60484	27224	0	987
		नागरी	0.00	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	621.25	151487	76706	74781	32838	244	975
		ग्रामीण	612.72	128900	65209	63691	28253	210	977
		नागरी	8.53	22587	11497	11090	4585	2648	965
7	लाखांदुर	एकूण	459.60	113335	56971	56364	25380	247	989
		ग्रामीण	459.60	113335	56971	56364	25380	247	989
		नागरी	0.00	0	0	0	0	0	0
एकूण जिल्हा	एकूण	एकूण	3716.65	1136146	573445	562701	244531	306	981
		ग्रामीण	3667.31	960418	483768	476650	208432	262	985
		नागरी	49.34	175728	89677	86051	36099	3562	960

तक्ता क्रमांक - 2.1
लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी

जिल्हा - भंडारा.

संदर्भ वर्ष : जनगणना 2001

अ. क्र.	बाब/ तहसील	ग्रामीण/ नागरी	गावांची संख्या	शहरांची संख्या	साक्षरता (%)			मागासवर्गीय लोकसंख्या (%)		प्रक्षेपित लोकसंख्या (1 मार्च 2009)
					एकूण	पुरुष	स्त्रिया	अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	
(1)	(2)	(3)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	तुमसर	एकूण	136	2	78.9	89.9	68.0	12.06	11.53	204365
		ग्रामीण	136	0	76.1	88.1	64.2	10.75	13.67	0
		नागरी	0	2	88.2	95.9	80.5	16.59	4.11	0
2	मोहाडी	एकूण	100	0.00	78.2	88.7	67.5	11.16	8.36	142888
		ग्रामीण	100	0	78.2	88.7	67.5	11.16	8.36	0
		नागरी	0	0	0.0	0.0	0.0	0.00	0.00	0
3	भंडारा	एकूण	142	3	82.5	90.8	74.0	20.98	7.24	267102
		ग्रामीण	142	0	76.8	86.9	66.6	22.29	6.44	0
		नागरी	0	3	90.6	96.2	84.7	19.00	8.42	0
4	साकोली	एकूण	86	0.00	78.7	90.2	66.9	19.79	12.18	152044
		ग्रामीण	86	0	78.7	90.2	66.9	19.79	12.18	0
		नागरी	0	0	0.0	0.0	0.0	0.00	0.00	0
5	लाखनी	एकूण	94	0.00	79.7	91.2	68.0	19.46	6.77	142960
		ग्रामीण	94	0	79.7	91.2	68.0	19.46	6.77	0
		नागरी	0	0	0.0	0.0	0.0	0.00	0.00	0
6	पवनी	एकूण	137	1	74.2	84.8	63.3	22.06	7.56	147847
		ग्रामीण	137	0	72.9	83.8	61.8	22.80	7.21	0
		नागरी	0	1	81.4	90.5	72.0	17.85	9.51	0
7	लाखांदुर	एकूण	83	0.00	72.8	85.1	60.5	19.75	5.80	101468
		ग्रामीण	83	0	72.9	85.1	60.5	19.75	5.80	0
		नागरी	0	0	0.0	0.0	0.0	0.00	0.00	0
एकूण जिल्हा		एकूण	778	6	78.5	89.0	67.8	17.77	8.60	1158674
		ग्रामीण	778	0.00	76.5	87.7	65.2	17.69	8.82	0
		नागरी	0	6	88.8	95.4	82.0	18.21	7.38	0

तक्ता क्रमांक - 2.2
लोकसंख्या आणि वृद्धीदर

जिल्हा- भंडारा.

संदर्भ वर्ष : 1951 -2011

जनगणना वर्ष	ग्रामीण/ नागरी	लोकसंख्या			दशवार्षिक वृद्धीदर	वार्षिक चक्रवाढ वृद्धीदर
		एकूण	पुरुष	स्त्रिया		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1951	एकूण	639687	318372	321315	-	-
	ग्रामीण	584408	290216	294192	-	-
	नागरी	55279	28156	27123	-	-
1961	एकूण	761781	381536	380245	19.09	1.75
	ग्रामीण	694360	346718	347642	18.81	1.72
	नागरी	67421	34818	32603	21.96	1.99
1971	एकूण	962116	484281	477835	26.30	2.04
	ग्रामीण	875191	439479	435712	26.04	2.02
	नागरी	86925	44802	42123	28.93	2.26
1981	एकूण	1134204	569515	564689	17.89	1.91
	ग्रामीण	1012325	507379	504946	15.67	1.83
	नागरी	121879	62136	59743	40.21	2.64
1991	एकूण	1001004	505478	495526	-11.74	1.12
	ग्रामीण	855089	430662	424427	-15.53	0.95
	नागरी	145915	74816	71099	19.72	2.43
2001	एकूण	1136146	573445	562701	13.50	1.15
	ग्रामीण	960418	483768	476650	12.32	0.99
	नागरी	175728	89677	86051	20.43	2.31
2011 प्रक्षेपित	एकूण	1158760	0	0	1.99	0.99
	ग्रामीण	971816	0	0	1.19	0.85
	नागरी	186944	0	0	6.38	2.03

आधार - भारताची जनगणना.

तक्ता क्रमांक - 2.3

शहरांची वर्गवारी आणि त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा : भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2001

अ. क्र.	शहराचे नाव	शहराचे वर्गीकरण	लोकसंख्या			लोकसंख्या वाढीचा दशवार्षिक वृद्धीदर
			एकूण	पुरुष	स्त्रिया	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	भंडारा	ब .वर्ग म.न. पा.	85213	43553	41660	18.66
	तुमसर	ब .वर्ग म.न. पा.	42021	21250	20771	9.09
1	पवनी	क .वर्ग म.न. पा.	22587	11497	11090	11.92
2	गणेशपूर	गणना शहर	8183	4249	3934	45.09
3	सावरी जवाहरनगर	गणना शहर	11965	6251	5714	-16.23
3	देव्हाडी	गणना शहर	5759	2877	2882	8.17
एकूण - भंडारा जिल्हा			175728	89677	86051	12.82

आधार - भारताची जनगणना.2001

तक्ता क्रमांक - 2.4

मुख्य व सीमांतिक काम करणा-यांचे उद्योग गटनिहाय वर्गीकरण

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2001

अ. क्र.	काम करणा-यांचे क्षेत्र	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5
मुख्य काम करणारे				
1	शेतकरी	105965	104509	1456
2	शेतमजूर	125148	122794	2354
3	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	20562	17883	2679
4	इतर काम करणारे	113789	74154	39635
5	एकूण मुख्य काम करणारे	365464	319340	46124
सीमांतिक काम करणारे				
6	शेतकरी	28808	28467	341
7	शेतमजूर	118532	114704	3828
8	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	8224	7263	961
9	इतर काम करणारे	15857	11841	4016
10	एकूण सीमांतिक काम करणारे	171421	162275	9146
काम करणा-यांचे वर्गीकरण				
11	एकूण काम करणारे	536885	481615	55270
12	काम करणा-यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	47.25	50.15	31.45
13	एकूण काम न करणारे	599261	478803	120458
14	काम न करणा-यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	52.75	49.85	68.55
15	जिल्ह्याची एकूण लोकसंख्या	1136146	960418	175728

आधार - भारताची जनगणना 2001

तक्ता क्रमांक - 2.5

धर्म व वयोगटानुसार लोकसंख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2001

अ.क्र.		एकूण	ग्रामीण	नागरी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
धर्मानुसार				
1	बौद्ध	144541	128549	15992
2	ख्रिश्चन	1844	1008	836
3	हिंदू	953507	808836	144671
4	जैन	975	480	495
5	मुस्लिम	23324	10343	12981
6	शीख	739	422	317
7	इतर	11216	10780	436
	सर्व धर्म (एकूण)	1136146	960418	175728
वयोगटानुसार (वर्षे)				
1	0 - 4	108444	94244	14200
2	5--9	110304	94465	15839
3	10--14	129033	108692	20341
4	15 - 19	118205	99151	19054
5	20 - 24	101237	83523	17714
6	25 - 29	91039	75638	15401
7	30 - 34	83457	69794	13663
8	35 - 39	81795	69012	12783
9	40-44	69094	58335	10759
10	45-49	59429	50046	9383
11	50-54	46237	38693	7544
12	55 - 59	37693	32053	5640
13	60-64	37598	32818	4780
14	65-69	30823	26967	3856
15	70-74	18789	16194	2595
16	75-79	6627	5557	1070
17	80 वर्षावरील	5983	4960	1023
18	वय अनिर्देशित	359	276	83
19	सर्व वयोगट (एकूण)	1136146	960418	175728

आधार - भारताची जनगणना

तक्ता क्रमांक - 2.6
दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे

जिल्हा :-भंडारा

संदर्भ - 2001.

अ. क्र	तालुका	ग्रामीण कुटुंबांची एकूण संख्या	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे												दारिद्र्य रेषे-खालील एकूण कुटुंबांची संख्या	दारिद्र्य रेषे-खालील कुटुंबांची टक्के वारी)	
			अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			इतर			एकूण					
			शेतकरी	शेतमजूर	इतर	शेतकरी	शेतमजूर	इतर	शेतकरी	शेतमजूर	इतर	शेतकरी	शेतमजूर	इतर			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	तुमसर	37575														19996	53.22
2	मोहाळी	32196														18979	58.95
3	भंडारा	37938														17436	45.96
4	साकोली	31175	516	2958	307	359	1481	115	2106	6849	802	2981	11288	1224	15493	49.70	
5	लाखनी	29994	697	2693	365	418	1894	128	2673	6786	699	3788	11373	1192	16353	54.52	
6	पवनी	30209														12226	40.47
7	लाखादुर	27515	985	2887	137	230	612	51	3223	6966	451	4438	10465	639	15542	56.49	
	एकूण	226602														116025	51.20

आधार:- प्रकल्प अधिकारी, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,

टिप:- तुमसर , मोहाळी, भंडारा, पवनी या तालूकांची वेगवेगळी माहिती उपलब्ध झाल्यावर दर्शविण्यात येईल.

तक्ता क्रमांक - 3.1

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार

जिल्हा - भंडारा.

संदर्भ वर्ष : 2006-07 व 2007-08

(लाख रू)

अ. क्र.	क्षेत्र	वर्ष 2006-07 *		वर्ष 2007-08 @	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	कृषी	73057	68731	91693	86620
2	वन संवर्धन	9588	9256	8199	7824
3	मासेमारी	7304	5842	8853	6966
4	खाण व दगड खाणकाम	13331	10429	34145	27094
प्राथमिक क्षेत्र एकूण		103280	94258	142890	128504
5	नोंदणीकृत उद्योग	39122	30039	45331	34432
6	अनोंदणीकृत उद्योग	31032	24431	35154	27466
7	बांधकाम	25620	24671	29244	28136
8	वीज, गॅस व पाणीपुरवठा	4669	1805	5643	2226
द्वितीय क्षेत्र एकूण		100443	80946	115372	92260
9	रेल्वे	1771	1499	1941	1671
10	परिवहन, साठवणूक	9274	4432	11054	5228
11	दळणवळण	7613	6101	8514	6871
12	व्यापार व उपाहारगृहे	85629	80686	98698	92932
13	बँका व विमा उद्योग	35822	34771	40225	39052
14	व्यवसाय सेवा	38118	33115	41388	36020
15	सार्वजनिक प्रशासन	17683	14146	22412	18277
16	इतर सेवा	30387	26554	33859	29350
तृतीय क्षेत्र एकूण		226297	201304	258091	229401
एकूण जिल्हा उत्पन्न		430020	376508	516353	450165
दरडोई जिल्हा उत्पन्न(रु)		35510	31091	42194	36786
एकूण राज्य उत्पन्न		50883614	43505500	39099523	50495069
दरडोई राज्य उत्पन्न (रु)		48121	41144	55068	47051
एकूण जिल्हा उत्पन्नाची राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी		0.85	0.87	1.32	0.89

टिप : 1) * अस्थायी @ प्रारंभिक 2) आकडे पूर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक - 3.2

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - स्थिर किंमतीनुसार (1999-2000)

जिल्हा -भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2006-07 व 2007-08

(लाख रू)

अ. क्र.	क्षेत्र	वर्ष 2006-07 *		वर्ष 2007-08 @	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
(1)		(3)	(4)	(5)	(6)
1	कृषी	66120	62361	72224	68146
2	वन संवर्धन	4763	4484	4979	4669
3	मासेमारी	4529	3452	4685	3478
4	खाण व दगड खाणकाम	7614	6152	10467	8357
प्राथमिक क्षेत्र एकूण		83026	76449	92355	84650
5	नोंदणीकृत उद्योग	25136	18843	27362	20404
6	अनोंदणीकृत उद्योग	23250	18717	25236	20268
7	बांधकाम	15465	14758	16159	15381
8	बीज, गॅस व पाणीपुरवठा	5058	3055	5762	3499
द्वितीय क्षेत्र एकूण		68909	55373	74519	59552
9	रेल्वे	1517	1348	1624	1480
10	परिवहन, साठवणूक	6455	2827	7017	2945
11	दळणवळण	9874	8654	10951	9655
12	व्यापार व उपाहारगृहे	66502	62680	72564	68371
13	बँका व विमा उद्योग	32130	31363	35399	34606
14	व्यवसाय सेवा	24462	21279	25422	22166
15	सार्वजनिक प्रशासन	12819	10241	14093	11257
16	इतर सेवा	21942	19218	22727	19713
तृतीय क्षेत्र एकूण		175701	157610	189797	170193
एकूण जिल्हा उत्पन्न		327636	289432	356671	314395
दरडोई जिल्हा उत्पन्न(रु)		27056	23901	29146	25691
एकूण राज्य उत्पन्न		38124679	32759910	41624762	35740165
दरडोई राज्य उत्पन्न (रु)		36055	30982	38785	33302
एकूण जिल्हा उत्पन्नाची एकूण राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी		0.86	0.88	0.86	0.88

टिप : 1) * अस्थायी @ प्रारंभिक 2) आकडे पूर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

जिल्हा -भंडारा.

अ. क्र	मालाचे नाव	प्रकार	मासिक सरासरी घाऊक किंमती (प्रति क्विंटल मूल्य रुपये)							
			एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेबर	आक्टोबर	नोव्हेंबर
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	गहू	देशी मध्यम	945	936	973	970	1030	960	945	1063
2	मसुर	देशी	1820	1810	1800	1326	1400	1500	1800	2000
3	हरभरा	देशी	2185	2032	2100	2216	2250	1905	2306	2095
4	तूर	गावरान	2180	2131	2204	2410	2350	2816	2200	2300
5	उडीद	काळा	2610	2076	2211	2200	2150	2100	2050	2060
6	तांदुळ	लुचई	1195	1185	1200	1300	1400	1400	1445	1307
7	मूग	देशी	1880	1986	1989	1890	2030	2000	1750	2400
8	जवस	मध्यम	2365	2338	2837	2800	2800	2746	2143	2528
9	सोंयाबीन	पांढरा	2065	2288	2370	2700	2600	2000	1674	1639
10	पोपट	देशी	1685	1328	1483	1700	1900	2000	1927	1679

टिप:- ज्वारी चे उत्पन्न होत नसल्यामुळे किंमत दाखविण्यात आली नाही.

तक्ता क्रमांक - 4.1

निवडक कृषि मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती.

संदर्भ वर्ष :2008-09

जिल्हा -भंडारा.

अ. क्र	मालाचे नाव	प्रकार	मासिक सरासरी घाऊक किंमती (प्रति क्विंटल मूल्य रुपये)					
			डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
(1)	(2)	(3)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
1	गहू	देशी मध्यम	1017	1004	1043	1047	994	1058
2	मसुर	देशी	2240	2250	2200	2268	1868	2268
3	हरभरा	देशी	2189	2152	1907	1888	2102	2197
4	तूर	गावरान	2319	2795	2900	2883	2457	2346
5	उडीद	काळा	2400	2500	2100	2099	2213	2154
6	तांदुळ	लुचई	1400	1428	1457	1544	1355	1406
7	मूग	देशी	2450	2400	2856	2875	2209	2099
8	जवस	मध्यम	2500	2500	2865	2923	2612	2453
9	सोयाबीन	पांढरा	1764	2147	2229	2226	2142	1591
10	पोपट	देशी	1610	2200	2287	3145	1912	1411

आधार- कृषि उत्पन्न बाजार समित्या, जिल्हा भंडारा.

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:-भंडारा.

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रु पये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	एप्रिल 2008	मे 2008	जून 2008	जुलै 2008	ऑगस्ट 2008
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तांदूळ	किलो	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00
2	गहू	किलो	16.00	16.00	16.00	17.00	17.00
3	गव्हाचे पीठ	किलो	21.00	21.00	21.00	22.00	22.00
4	ज्वारी (संकरित)	किलो	11.00	11.00	11.00	12.00	12.00
5	ज्वारी (देशी)	किलो	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00
6	बाजरी	किलो	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00
7	काबुली चणा (अख्खा)	किलो	45.00	45.00	45.00	47.00	47.00
8	हरभरा डाळ	किलो	34.00	34.00	34.00	34.00	34.00
9	तूरडाळ	किलो	40.00	40.00	40.00	42.00	42.00
10	मूगडाळ	किलो	32.00	32.00	32.00	36.00	36.00
11	उडीदडाळ	किलो	32.00	32.00	32.00	37.00	37.00
12	मसूरडाळ	किलो	40.00	40.00	40.00	45.00	45.00
13	मटकी	किलो	35.00	35.00	35.00	39.00	39.00
14	पांढरा वाटाणा	किलो	30.00	30.00	30.00	32.00	32.00
15	साबुदाणा	किलो	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00
16	शेंगदाणे	किलो	48.00	48.00	48.00	52.00	52.00
17	रवा	किलो	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00
18	मैदा	किलो	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00
19	पोहे	किलो	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00
20	साखर	किलो	16.00	16.00	16.00	17.00	17.00
21	गूळ पिवळा	किलो	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
22	गोडेतेल भुईमुगाचे(सुटे)	किलो	84.00	84.00	84.00	86.00	86.00
23	वनस्पती तूप (सुटे)	किलो	64.00	64.00	64.00	78.00	78.00
24	खोबरेल तेल (सुटे)	100ग्रॅम	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
25	म्हशीचे दूध (सुटे)	लीटर	18.00	18.00	18.00	18.00	20.00

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:-भंडारा.

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रु पये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	सप्टेंबर 2008	आक्टोबर 2008	नोव्हेंबर 2008	डिसेंबर 2008
(1)	(2)	(3)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	तांदूळ	किलो	18.00	20.00	20.00	20.00
2	गहू	किलो	17.00	18.00	18.00	18.00
3	गव्हाचे पीठ	किलो	22.00	23.00	23.00	23.00
4	ज्वारी (संकरित)	किलो	12.00	12.00	12.00	12.00
5	ज्वारी (देशी)	किलो	11.00	11.00	11.00	11.00
6	बाजरी	किलो	15.00	15.00	15.00	15.00
7	काबुली चणा (अख्खा)	किलो	54.00	54.00	54.00	54.00
8	हरभरा डाळ	किलो	34.00	36.00	36.00	36.00
9	तूरडाळ	किलो	42.00	44.00	44.00	44.00
10	मूगडाळ	किलो	36.00	40.00	40.00	40.00
11	उडीदडाळ	किलो	37.00	42.00	42.00	42.00
12	मसूरडाळ	किलो	45.00	48.00	48.00	48.00
13	मटकी	किलो	39.00	42.00	42.00	42.00
14	पांढरा वाटाणा	किलो	32.00	32.00	32.00	32.00
15	साबुदाणा	किलो	32.00	32.00	32.00	32.00
16	शेंगदाणे	किलो	52.00	52.00	52.00	52.00
17	रवा	किलो	18.00	18.00	18.00	18.00
18	मैदा	किलो	18.00	18.00	18.00	18.00
19	पोहे	किलो	18.00	16.00	16.00	16.00
20	साखर	किलो	17.00	19.00	19.00	19.00
21	गूळ पिवळा	किलो	20.00	24.00	24.00	24.00
22	गोडेतेल भुईमुगाचे(सुटे)	किलो	86.00	85.00	85.00	85.00
23	वनस्पती तूप (सुटे)	किलो	78.00	62.00	62.00	62.00
24	खोबरेल तेल (सुटे)	100ग्रॅम	10.00	11.00	11.00	11.00
25	म्हशीचे दूध (सुटे)	लीटर	20.00	20.00	20.00	20.00

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:-भंडारा.

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रु पये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	जानेवारी 2009	फेब्रुवारी 2009	मार्च 2009	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
(1)	(2)	(3)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
1	तांदूळ	किलो	18.00	18.00	16.00	18.33	16.17
2	गहू	किलो	16.00	16.00	15.00	16.67	13.04
3	गव्हाचे पीठ	किलो	21.00	21.00	20.00	21.67	17.25
4	ज्वारी (संकरित)	किलो	12.00	12.00	12.00	11.75	11.08
5	ज्वारी (देशी)	किलो	11.00	11.00	11.00	11.00	15.92
6	बाजरी	किलो	15.00	15.00	15.00	15.00	13.92
7	काबुली चणा (अख्खा)	किलो	48.00	48.00	46.00	48.92	42.08
8	हरभरा डाळ	किलो	36.00	36.00	34.00	34.83	33.17
9	तूरडाळ	किलो	48.00	48.00	50.00	43.67	39.67
10	मूगडाळ	किलो	36.00	36.00	39.00	36.25	42.17
11	उडीदडाळ	किलो	38.00	38.00	38.00	37.25	41.75
12	मसूरडाळ	किलो	46.00	46.00	50.00	45.08	32.33
13	मटकी	किलो	40.00	40.00	42.00	39.17	33.25
14	पांढरा वाटाणा	किलो	28.00	28.00	30.00	30.67	22.83
15	साबुदाणा	किलो	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00
16	शेंगदाणे	किलो	50.00	50.00	47.00	50.25	47.75
17	रवा	किलो	18.00	18.00	19.00	18.08	16.83
18	मैदा	किलो	18.00	18.00	18.00	18.00	16.58
19	पोहे	किलो	16.00	16.00	18.00	17.17	15.17
20	साखर	किलो	21.00	21.00	24.00	18.50	15.00
21	गूळ पिवळा	किलो	27.00	27.00	28.00	22.83	24.25
22	गोडेतेल भुईमुगाचे(सुटे)	किलो	76.00	76.00	76.00	82.75	76.83
23	वनस्पती तूप (सुटे)	किलो	60.00	60.00	60.00	66.00	53.17
24	खोबरेल तेल (सुटे)	100ग्रॅम	10.00	10.00	10.00	10.25	11.25
25	म्हशीचे दूध (सुटे)	लीटर	20.00	20.00	20.00	19.33	17.75

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:-भंडारा.

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रु पये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	एप्रिल 2008	मे 2008	जून 2008	जुलै 2008	ऑगस्ट 2008
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
26	म्हशीचे शुध्द तूप	किलो	210.00	210.00	210.00	210.00	210.00
27	बोकडाचे मांस	किलो	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00
28	कोंबडी (ब्रॉयलर) न सोललेली	किलो	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00
29	ताजे मासे (स्थानिक)	किलो	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00
30	अंडी कोंबडीची (सुधारित)	डझन	28.00	28.00	28.00	26.00	26.00
31	आयोडीनयुक्त मीठ	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
32	हळद पावडर (सुटी)	100 ग्रॅम	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
33	गरम मसाला पावडर (स्थानिक)	100 ग्रॅम	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00
34	बटाटे	किलो	8.00	8.00	8.00	10.00	10.00
35	कांदे	किलो	5.00	5.00	5.00	8.00	8.00
36	लसूण	100 ग्रॅम	3.50	3.50	3.50	4.00	4.00
37	केळी (जळगाव)	डझन	16.00	16.00	16.00	15.00	15.00
38	सफरचंद	किलो	120.00	120.00	120.00	100.00	100.00
39	चहापत्ती	किलो	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00
40	रॉकेल (खु.बा.)	लीटर	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
41	रॉकेल (स्व.धा.दु.)	लीटर	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90
42	पेट्रोल	लीटर	49.45	49.45	53.59	53.95	53.95
43	काडेपेटी	1 नग	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
44	धुण्याचा साबण	250ग्रॅम	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00
45	प्रसाधन साबण	1 वडी	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00
46	ब्रेड (स्थानिक)	400 ग्रॅम	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00
47	गॅस सिलिंडर (स्वयंपाकाचा)	प्रत्येकी	305.00	305.00	342.00	342.00	342.00
48	टाल्कम पावडर (पॉन्डस/तत्सम)	100 ग्रॅम	33.00	33.00	33.00	34.00	34.00
49	टुथ पेस्ट (कोलगेट साधी/ तत्सम)	100 ग्रॅम	28.00	28.00	28.00	28.00	28.00
50	सोने (स्टॅण्डर्ड)	10 ग्रॅम	12200.00	12200.00	12500.00	13000.00	12000.00
51	चांदी	10 ग्रॅम	220.00	220.00	220.00	220.00	210.00

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:-भंडारा.

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रु पये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	सप्टेंबर 2008	आक्टोबर 2008	नोव्हेंबर 2008	डिसेंबर 2008
(1)	(2)	(3)	(9)	(10)	(11)	(12)
26	म्हशीचे शुध्द तूप	किलो	210.00	210.00	210.00	210.00
27	बोकडाचे मांस	किलो	160.00	160.00	160.00	160.00
28	कोंबडी (ब्रॉयलर) न सोललेली	किलो	70.00	70.00	70.00	70.00
29	ताजे मासे (स्थानिक)	किलो	70.00	70.00	70.00	70.00
30	अंडी कोंबडीची (सुधारित)	डझन	26.00	30.00	30.00	30.00
31	आयोडीनयुक्त मीठ	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00
32	हळद पावडर (सुटी)	100 ग्रॅम	8.00	8.00	8.00	8.00
33	गरम मसाला पावडर (स्थानिक)	100 ग्रॅम	16.00	16.00	16.00	16.00
34	बटाटे	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00
35	कांदे	किलो	8.00	12.00	12.00	12.00
36	लसूण	100 ग्रॅम	4.00	3.00	3.00	3.00
37	केळी (जळगाव)	डझन	15.00	15.00	15.00	15.00
38	सफरचंद	किलो	100.00	70.00	70.00	70.00
39	चहापत्ती	किलो	170.00	170.00	170.00	170.00
40	रॉकेल (खु.बा.)	लीटर	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
41	रॉकेल (स्व.धा.दु.)	लीटर	9.90	9.90	9.90	9.90
42	पेट्रोल	लीटर	53.95	53.95	53.95	53.95
43	काडेपेटी	1 नग	0.50	0.50	0.50	0.50
44	धुण्याचा साबण	250ग्रॅम	25.00	25.00	25.00	25.00
45	प्रसाधन साबण	1 वडी	17.00	17.00	17.00	17.00
46	ब्रेड (स्थानिक)	400 ग्रॅम	15.00	15.00	15.00	15.00
47	गॅस सिलिंडर (स्वयंपाकाचा)	प्रत्येकी	342.00	342.00	342.00	342.00
48	टाल्कम पावडर (पॉन्डस/तत्सम)	100 ग्रॅम	34.00	34.00	34.00	34.00
49	टुथ पेस्ट (कोलगेट साधी/ तत्सम)	100 ग्रॅम	29.00	29.00	29.00	29.00
50	सोने (स्टॅण्डर्ड)	10 ग्रॅम	12000.00	12000.00	12000.00	13000.00
51	चांदी	10 ग्रॅम	210.00	230.00	230.00	230.00

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:-भंडारा.

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रु पये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	जानेवारी 2009	फेब्रुवारी 2009	मार्च 2009	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
(1)	(2)	(3)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
26	म्हशीचे शुध्द तूप	किलो	210.00	210.00	220.00	210.83	200.83
27	बोकडाचे मांस	किलो	160.00	160.00	170.00	160.83	140.83
28	कोंबडी (ब्रॉयलर) न सोललेली	किलो	70.00	70.00	90.00	71.67	87.50
29	ताजे मासे (स्थानिक)	किलो	70.00	70.00	80.00	70.83	67.08
30	अंडी कोंबडीची (सुधारित)	डझन	30.00	30.00	32.00	28.67	24.33
31	आयोडीनयुक्त मीठ	किलो	10.00	10.00	10.00	8.00	8.00
32	हळद पावडर (सुटी)	100 ग्रॅम	10.00	10.00	10.00	8.50	8.00
33	गरम मसाला पावडर (स्थानिक)	100 ग्रॅम	16.00	16.00	16.00	16.00	13.56
34	बटाटे	किलो	8.00	8.00	10.00	9.17	11.67
35	कांदे	किलो	10.00	10.00	12.00	8.92	13.33
36	लसूण	100 ग्रॅम	4.00	4.00	3.50	3.58	7.38
37	केळी (जळगाव)	डझन	15.00	15.00	16.00	15.33	11.83
38	सफरचंद	किलो	65.00	65.00	70.00	89.17	81.25
39	चहापत्ती	किलो	170.00	170.00	170.00	165.83	147.83
40	रॉकेल (खु.बा.)	लीटर	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	0.00	0.00
41	रॉकेल (स्व.धा.दु.)	लीटर	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90
42	पेट्रोल	लीटर	48.74	48.74	44.00	51.47	47.65
43	काडेपेटी	1 नग	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
44	धुण्याचा साबण	250ग्रॅम	24.00	24.00	24.00	23.50	18.42
45	प्रसाधन साबण	1 वडी	18.00	18.00	18.00	16.83	14.92
46	ब्रेड (स्थानिक)	400 ग्रॅम	15.00	15.00	15.00	15.00	13.67
47	गॅस सिलिंडर (स्वयंपाकाचा)	प्रत्येकी	342.00	342.00	320.00	334.00	305.00
48	टाल्कम पावडर (पॉन्डस/तत्सम)	100 ग्रॅम	36.00	36.00	36.00	34.25	29.92
49	दुध पेस्ट (कोलगेट साधी/ तत्सम)	100 ग्रॅम	29.00	29.00	29.00	28.58	27.75
50	सोने (स्टॅण्डर्ड)	10 ग्रॅम	13100.00	14000.00	15000.00	12750.00	11375.00
51	चांदी	10 ग्रॅम	250.00	250.00	250.00	228.33	199.17

आधार - जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, भंडारा.

तक्ता क्रमांक - 4.3

ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक (पायाभूत वर्ष : 2001=100)

जिल्हा भंडारा

केंद्र -नागपुर

संदर्भ - 2008-09

अ. क्र.	महिना/ वर्ष	अन्नगट	पान,सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घरबांधणी	कापड, बिछाने व पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	4	5	6	7	8	9	10
1	एप्रिल -08	158	150	142	155	120	136	149
2	मे -08	160	151	139	155	120	137	149
3	जून-08	160	152	145	155	120	138	151
4	जुलै-08	165	152	143	157	120	141	153
5	ऑगस्ट-08	169	152	152	157	120	141	156
6	सप्टेंबर-08	171	155	150	157	120	146	158
7	ऑक्टोबर-08	172	155	154	157	121	146	158
8	नोव्हेंबर-08	168	155	154	157	121	146	157
9	डिसेंबर-08	165	155	154	157	121	146	155
10	जानेवारी-09	167	163	152	172	116	150	159
11	फेब्रुवारी-09	167	164	151	172	119	147	159
12	मार्च-09	169	163	151	172	119	147	160
वार्षिक सरासरी		166	156	149	160	120	143	155

आधार:-श्रम केंद्र,भारत सरकार,सिमला.

तक्ता क्रमांक - 4.4

किंमतीचे महत्त्वाचे निर्देशांक

जिल्हा - भंडारा

केंद्र - नागपुर

संदर्भ - 2008-09

अ. क्र.	महिना / वर्ष	अखिल भारतीय घाऊक किंमत निर्देशांक (पायाभूत वर्ष 1993-94)	ग्राहक किंमत निर्देशांक						
			औद्योगिक कामगारांसाठी (पायाभूत वर्ष 2001)		महाराष्ट्र (पायाभूत वर्ष 2003)		शेतमजुरांसाठी (पायाभूत वर्ष 1986-87)		शहरी अश्रमिक कर्मचा-यांसाठी (पायाभूत वर्ष 1984-85)
			नागपुर	अखिल भारत	ग्रामीण	नागरी	महाराष्ट्र	अखिल भारत	अखिल भारत
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	एप्रिल -08	228.5	149	138	138	134	442	429	536
2	मे-08	231.1	149	139	139	135	443	431	537
3	जून-08	237.4	151	140	140	137	449	434	543
4	जुलै-08	240.0	153	143	142	140	457	442	552
5	ऑगस्ट-08	241.2	156	145	145	141	467	450	559
6	सप्टेंबर-08	241.5	158	146	146	142	469	455	565
7	ऑक्टोबर-08	239	158	148	148	145	476	459	574
8	नोव्हेंबर-08	234.2	157	148	149	145	474	460	575
9	डिसेंबर-08	229.7	155	147	148	144	471	459	569
10	जानेवारी-09	228.9	159	143	148	144	474	461	574
11	फेब्रुवारी-09	227.6	159	148	147	143	474	462	575
12	मार्च-09	228.2	160	148	148	143	474	463	577

आधार:-1) केंद्रीय सांख्यिकीय संघटना, नवी दिल्ली. 2) आर्थिक सल्लागार, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली
 3) श्रम केंद्र, भारत सरकार, सिमला 4) कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
 5) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक - 5.1
गोळा केलेला जमीन महसूल

जिल्हा-भंडारा

संदर्भ वर्ष-2008-09
(रुपये हजार)

अ. क्र.	तालुका	जमीन महसुलाची एकूण चालू मागणी	जमीन महसुलाची थकबाकी	एकूण मागणी	सूट	निलंबित वसुलीची रक्कम	वसुली पात्र रक्कम {5-(6+7)}	प्रत्यक्ष वसुली	खातेदारांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	71	3	74	0	0	74	48	4954
2	मोहाडी	58	0	58	0	0	58	58	6854
3	भंडारा	62	10	72	0	0	72	72	26013
4	साकोली	30	0	30	0	0	30	30	4954
5	लाखनी	41	0	41	0	0	41	30	5763
6	पवनी	68	0	68	0	0	68	68	14725
7	लाखांदुर	50	0	50	0	0	50	46	6086
जिल्हा एकूण		380	13	393	0	0	393	352	69349

आधार -जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा

तक्ता क्रमांक - 5.2

स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

जिल्हा :- भंडारा

संदर्भ वर्ष-2008-09

(रूपये लाखात)

अ. क्र.	बाब	ग्राम-पंचायत	जिल्हा परिषद	महानगर पालिका	नगर परिषदा	कटक मंडळ
(1)	(2)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)
	स्थानिक स्वराज्य संस्थांची संख्या	541	1	0	3	0
अ)	जमा					
1	सुरूवातीची शिल्लक	572	16294	0	1040	0
2	चालू वर्षातील जमा					
	2.1 शासकीय अनुदाने व वर्गणी	628	18791	0	2867	0
	2.2 सर्व प्रकारचे कर	1183	262	0	374	0
	2.3 इतर जमा	0	18646	0	306	0
	2.4 एकूण (बाब 2.1 ते 2.3)	1811	37699	0	3547	0
	एकूण प्राप्ती (सुरूवातीची शिल्लक मिळून)	2383	53993	0	4587	0
ब)	खर्च					
3	चालू वर्षातील खर्च					
	3.1 सामान्य प्रशासन	318	871	0	244	0
	3.2 शिक्षण	11	10096	0	463	0
	3.3 सार्वजनिक आरोग्य	462	1650	0	477	0
	3.4 इतर	658	24837	0	2395	0
	एकूण (3.1 ते 3.4)	1449	37454	0	3579	0
4	अखेरची शिल्लक	934	16539	0	1008	0
	एकूण	2383	53993	0	4587	0

आधार :- 1) जिल्हा परिषद, 2) ग्रामपंचायत विभाग, जिल्हा परिषद, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 5.3

बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे

जिल्हा: - भंडारा

संदर्भ वर्ष-2008-09

अ. क्र.	तालुका	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	वर्गीकृत बँका (संख्या)	वर्गीकृत बँकांची शाखा कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी (लाख रुपये)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	तुमसर	9	8	17	
2	मोहाळी	8	6	13	
3	भंडारा	9	11	21	
4	साकोली	6	6	12	
5	लाखनी	5	4	8	
6	पवनी	6	7	15	
7	लाखांदुर	8	4	13	
जिल्हा एकूण		51	46	99	140439

आधार :- जिल्हा अग्रणी बँक, (बँक ऑफ इंडिया) भंडारा

टिप:- जिल्हा अग्रणी बँक मॅनेजरसी, चर्चा केली असता तालुका निहाय माहिती

उपलब्ध नाही. असे कळविले.

तक्ता क्रमांक - 5.4
अल्पबचत कार्यक्रमाची प्रगती

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष-2007-08 व 2008-09

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	योजनेचे नाव	2008-09 अखेर अल्पबचत खातेदारांची संख्या	2007-08 मधील अल्पबचत खात्यांतील गुंतवणूक		सन 2008-09 मधील अल्पबचत खात्यांतील गुंतवणूक	
			ढोबळ	निव्वळ	ढोबळ	निव्वळ
(1)	(2)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	टपाल बचत खाते		2775	105		
2	पुनरावर्ती ठेवी	निरंक	3546	550		निरंक
3	समयबध्द ठेवी		572	-106		
4	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी					
	4.1 स्टेट बँक		853	453		
	4.2 बँक ऑफ महाराष्ट्र		0	0		
	4.3 टपाल खाते	निरंक	30	28		निरंक
	4.4 इतर बँका		0	0		
5	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे		257	-248		
6	इंदिरा विकास पत्रे		0	-27		
7	किसान विकास पत्रे		734	-16		
8	मासिक प्राप्ती योजना		522	478		
9	राष्ट्रीय बचत योजना-87	निरंक	0	-6		निरंक
10	राष्ट्रीय बचत योजना-92		0	-4		
11	इतर सर्व योजना		48	30		
जिल्हा एकूण			9337	1237		

आधार :- सहायक संचालक (अल्पबचत), जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा

टिप-सहायक संचालक (अल्पबचत), जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा हे कार्यालय बंद झालेले आहे.

तक्ता क्रमांक - 5.5

आयुर्विमा विषयक आकडेवारी

जिल्हा :-भंडारा

संदर्भ वर्ष-2008-09

अ. क्र.	बाब	परिमाण	
			भंडारा
(1)	(2)	(3)	(4)
1	आयुर्विमा महामंडळाच्या जिल्हयातील शाखा	संख्या	3
2	चालू विमा पॉलिसीज् (मार्च 2009 अखेर)	संख्या	383387
3	मार्च अखेर व्यपगत विमा पॉलिसीज्	संख्या	2267
4	नवीन व्यवसाय (2008-09)		
	4.1 उतरविलेली विमापत्रे	संख्या	61,608
	4.2 विमा रक्कम	(रु लाख)	60866
	4.3 विम्याचा प्रथम हप्ता रक्कम	(रु लाख)	3,632.71
5	जिल्हयातील विमा प्रतिनिधीची संख्या		
	5.1 एकूण विमा प्रतिनिधी	संख्या	2,229
	5.2 एकूण पैकी ग्रामीण विमा प्रतिनिधी	संख्या	1,505
	5.3 एकूण पैकी महिला विमा प्रतिनिधी	संख्या	313
	5.4 एकूण महिला प्रतिनिधींपैकी ग्रामीण महिला प्रतिनिधी	संख्या	180

टीप - वरील माहिती केवळ भारतीय जीवन विमा निगम यांच्याकडील असून यात खाजगी विमा कंपन्यांचा समावेश केलेला नाही

आधार :- भारतीय जीवन विमा निगम, नागपुर

अ. क्र.	तालुका	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडीत जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण जमीन
				बिगर शेती वापराखालील जमीन	पडीत/ लागवडी लायक नसलेली जमीन	एकूण '(5+6)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	55521	9931	5023	2289	7312	5211
2	मोहाडी	49860	3142	2931	1061	3992	5841
3	भंडारा	54332	6820	9107	2619	11726	3875
4	साकोली	59257	13978	5506	1539	7045	7868
5	लाखनी	36702	13099	366	97	463	4669
6	पवनी	52995	4812	5376	282	5658	6385
7	लाखांदूर	33345	12776	6130	23	6153	3291
जिल्हा एकूण		342012	64558	34439	7910	42349	37140

अ. क्र.	तालुका	पडीत जमीन			निव्वळ क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक (दुसोटा)	लागवडी खालील एकूण	लागवडी-लायक क्षेत्र
		चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
(1)	(2)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
1	तुमसर	7027	1402	8429	24638	6734	31372	36583
2	मोहाडी	15547	468	16015	20870	14698	35568	41409
3	भंडारा	9245	932	10177	21734	10815	32549	36424
4	साकोली	2868	2846	5714	24652	12272	36924	44792
5	लाखनी	1132	614	1746	16725	1826	18551	23220
6	पवनी	1028	1213	2241	33899	8430	42329	48714
7	लाखांदूर	1095	1190	2285	8840	20871	29711	33002
जिल्हा एकूण		37942	8665	46607	151358	75646	227004	264144

आधार- कृषि आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक - 6.2(पुढे चालु)
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा:-भंडारा		संदर्भ वर्ष 2001-02 (क्षेत्र हेक्टर)						
अ. क्र.	तालुका	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	भंडारा	23059	3673	0	190	190	0	0
2	मोहाडी	25705	1204	0	66	66	0	0
3	तुमसर	27269	1186	0	65	65	0	44
4	साकोली	19584	245	0	95	95	0	1
5	लाखनी	21414	1311	0	36	36	0	0
6	लाखांदूर	12906	1423	0	125	125	0	0
7	पवनी	16512	1688	0	334	334	0	0
जिल्हा एकूण		146449	10730	0	911	911	0	45

		संदर्भ वर्ष 2001-02 (क्षेत्र हेक्टर)						
अ. क्र.	तालुका	वरी	नाचणी	कुटकी	सावा	भादली	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये
(1)	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
1	भंडारा	0	30	135	15	0	15	27117
2	मोहाडी	0	40	100	10	0	10	27135
3	तुमसर	0	30	85	10	0	15	28704
4	साकोली	0	10	55	10	0	20	20020
5	लाखनी	0	10	75	15	0	10	22871
6	लाखांदूर	0	15	50	15	0	5	14539
7	पवनी	0	10	70	5	0	10	18629
जिल्हा एकूण		0	145	570	80	0	85	159015

तक्ता क्रमांक - 6.2(पुढे चालु)
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

संदर्भ वर्ष 2001-02 (क्षेत्र हेक्टर)

हरभरा	तूर	मूग	उडीद	कुळीथ	लाख	वाल
(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
423	1088	235	269	11	1022	132
268	642	133	158	3	1950	22
597	923	53	421	0	1636	48
540	671	36	520	1	1155	70
459	753	29	794	44	1790	20
589	736	2303	2476	103	991	15
943	921	892	1337	122	473	70
3819	5734	3681	5975	284	9017	377

संदर्भ वर्ष 2001-02 (क्षेत्र हेक्टर)

वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मिरची	इतर मसाल्याचे पदार्थ
(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)
184	1070	4434	31551	225	678	222
56	692	3924	31059	385	393	77
32	429	4139	32843	922	249	125
120	957	4070	24090	230	225	100
27	897	4813	27684	280	143	133
722	1096	9031	23570	150	279	122
1031	1230	7019	25648	210	407	226
2172	6371	37430	196445	2402	2374	1005

तक्ता क्रमांक - 6.2(पुढे चालु)
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

संदर्भ वर्ष 2001-02 (क्षेत्र हेक्टर)

एकूण मसाल्याचे पदार्थ	आंबा	काजू	इतर फळे	भाजीपाला	कांदे	टोमॅटो
(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)
900	33	0	92	1399	59	141
470	47	0	145	1221	96	146
374	39	0	116	877	151	117
325	44	0	56	522	15	32
276	61	0	78	716	29	39
401	52	0	57	914	63	55
633	44	0	95	699	133	105
3379	320	0	639	6348	546	635

संदर्भ वर्ष 2001-02 (क्षेत्र हेक्टर)

एकूण भाजी- पाला	एकुन फळे व भाजीपाला	एकूण खाद्य पिके	कापूस	अंबाडी	इतर तंतू पिके
(38)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)
1599	1724	34400	0	72	18
1463	1655	33569	0	49	21
1145	1300	35439	0	45	10
569	669	25314	0	58	15
784	923	29163	0	33	12
1032	1141	25262	0	49	21
937	1076	27567	0	58	11
7529	8488	210714	0	364	108

तक्ता क्रमांक - 6.2(पुढे चालु)
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

संदर्भ वर्ष 2001-02 (क्षेत्र हेक्टर)

एकूण तंतू पिके	भुईमूग	तीळ	नारळ	सूर्यफूल	जवस
(44)	(45)	(46)	(47)	(48)	(49)
90	0	198	0	0	531
70	1	76	0	6	820
55	10	184	0	17	757
73	1	144	0	2	1187
45	5	157	0	1	1022
70	11	120	0	3	772
69	16	68	0	7	9
472	44	947	0	36	5098

संदर्भ वर्ष 2001-02 (क्षेत्र हेक्टर)

सोयाबीन	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये	इतर औषधी व मादक पदार्थ	आयुर्वेदिक व मादक पदार्थांची पिके	एकूण औषधी व मादक पदार्थ
(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)
2257	25	3011	0	0	0
236	36	1175	0	0	0
61	55	1084	0	0	0
90	19	1443	0	0	0
46	19	1250	0	0	0
675	122	1703	0	0	0
3827	140	4067	0	0	0
7192	416	13733	0	0	0

तक्ता क्रमांक - 6.2(पुढे चालु)
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

संदर्भ वर्ष 2001-02 (क्षेत्र हेक्टर)

एकूण चारा पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	दुसोटा क्षेत्र	लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र
(56)	(57)	(58)	(59)	(60)	(61)
29	16	3146	37546	6734	24638
20	0	1265	34834	14698	20870
2	0	1141	36580	10815	21734
20	3	1539	26853	12272	24778
27	2	1324	30487	1826	16725
44	5	1822	27084	8430	33723
50	46	4232	31799	20871	8885
192	72	14469	225183	75646	151353

आधार- कृषी आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक - 6.3

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी अंदाजित उत्पादन

जिल्हा -भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2007-08

1]प्रति हेक्टरी उत्पादन - किलो मध्ये

2] एकूण उत्पादन -- "00" मे. टन मध्ये

अ. क्र.	पिकाचे नाव	प्रति हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन	अ. क्र.	पिकाचे नाव	प्रति हेक्टर उत्पादन	एकूण उत्पादन
(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
1	तांदूळ	1814	3304	17	जवस	301	15
2	गहू	1125	157	18	भुईमूग	500	1
3	ज्वारी	0	0	19	मोहरी	500	2
4	बाजरी	0	0	20	तीळ	375	3
5	बाली	0	0	21	एरंडी	0	0
6	मका	3079	3	22	ऊस	47	846
7	नाचणी	0	0	23	नारळ	0	0
8	इतर धान्ये	0	0	24	कापूस	0	0
9	एकूण धान्ये	1766	3464	25	ताग	0	0
10	हरभरा	645	64	26	मेस्टा[अंबाडी]	0	0
11	तूर	850	74	27	तंबाखू	0	0
12	उडीद	488	1	28	औषधी पदार्थ	0	0
13	मूग	446	1	29	सुंठ [आले]	0	0
14	मसूर	0	0	30	मिरची [लाल]	0	0
15	इतर कडधान्ये	0	0	31	हळद	0	0
16	एकूण कडधान्ये	631	241	32	बटाटे	0	0

टीप - 1)ऊसाचे उत्पादन ड्रेसड केनच्या स्वरुपात आहे.

2)बाब 26 मेस्टा: 1 गासडी =180 कि.ग्रॅ.

3)कापसाचे उत्पादन "00" गाठीच्या स्वरुपात आहे. 1 गासडी =170 कि.ग्रॅ.

4)उत्पादन अत्यल्प असल्यासे निरंक द्यावे.

आधार - कृषि आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक - 6.4

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008-09

(पर्जन्य - मि.मी.)

अ. क्र.	तालुका / केंद्र	सरासरी		वर्ष 2008 मधील		सरासरीच्या तुलनेत वर्षातील पर्जन्याची टक्केवारी
		पर्जन्य दिवस (संख्या)	पर्जन्य	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(8)
1	तुमसर	उ.ना.	1260.80	50	917.60	73
2	मोहाडी	उ.ना.	1260.80	49	911.50	72
3	भंडारा	उ.ना.	1260.80	49	980.20	78
4	साकोली	उ.ना.	1399.10	43	893.80	64
5	लाखनी	उ.ना.	1451.30	52	988.30	68
6	पवनी	उ.ना.	1227.40	47	833.20	68
7	लाखांदुर	उ.ना.	1451.30	47	811.80	56
जिल्हा एकूण			1330.21	48	905.20	68

आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा.

तक्ता क्रमांक - 6.5

विविध साधनांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : (2000-01)

(क्षेत्र - हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र(3+4)	ओलिता खालील स्थूल क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील स्थूल क्षेत्र	ओलिता खालील स्थूल क्षेत्राची लागवडीखालील स्थूल क्षेत्राशी टक्केवारी
		पृष्ठभागीय	विहिरी				
(1)	-2	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	8982	2087	11069	15198	31372	48.44
2	मोहाडी	8836	1946	10782	14500	35568	40.77
3	भंडारा	11632	3123	14755	19819	32549	60.89
4	साकोली	8079	3292	11371	14973	36924	40.55
5	लाखनी	2061	659	2720	3374	18551	18.19
6	पवनी	14619	4281	18900	24311	42329	57.43
7	लाखांदुर	16401	5426	21827	28154	29711	94.76
जिल्हा एकूण		70610	20814	91424	120329	227004	53.01

टिप:- माहिती प्राप्त न झाल्यामुळे जुनीच माहिती देण्यात येत आहे.

आधार - कृषी आयुक्तालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक - 6.6(पुढे चालु)
निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा:-भंडारा		संदर्भ वर्ष:2000-01(हेक्टर)					
अ. क्र.	तालुका	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी
(1)	(2)	(3)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	भंडारा	12371	2173	0	0	0	0
2	मोहाडी	14545	845	0	0	0	0
3	तुमसर	17690	794	0	0	0	0
4	साकोली	11868	240	0	0	0	0
5	लाखनी	13411	1111	0	0	0	0
6	लाखांदूर	10079	1010	0	0	0	0
7	पवनी	14085	243	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		94049	6416	0	0	0	0

जिल्हा:-भंडारा		संदर्भ वर्ष:2000-01(हेक्टर)					
अ. क्र.	तालुका	मका	नाचणी	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये	हरभरा	तूर
(1)	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
1	भंडारा	0	0	0	14544	20	0
2	मोहाडी	0	0	0	15390	0	0
3	तुमसर	0	0	0	18484	0	0
4	साकोली	0	0	0	12108	0	0
5	लाखनी	0	0	0	14522	0	0
6	लाखांदूर	0	0	0	11089	0	0
7	पवनी	0	0	0	14328	54	0
जिल्हा एकूण		0	0	0	100465	74	0

तक्ता क्रमांक - 6.6(पुढे चालु)
निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

संदर्भ वर्ष:2000-01(हेक्टर)

वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	एकूण मसाल्याचे पदार्थ
(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)
70	45	135	14679	225	894
32	146	178	15568	385	470
0	0	0	18484	922	374
45	30	75	12183	230	319
0	128	128	14650	280	276
222	295	517	11606	150	401
436	29	519	14847	210	633
805	673	1552	102017	2402	3367

संदर्भ वर्ष:2000-01(हेक्टर)

एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्यपिके	एकूण खाद्यपिके	कापूस	इतर तंतू पिके
(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)
105	1599	0	17502	0	39
166	1463	0	18052	0	34
128	1145	0	21053	0	22
71	803	0	13606	0	31
91	1084	0	16381	0	21
67	1032	0	13256	0	34
101	1237	0	17028	0	27
729	8363	0	116878	0	208

तक्ता क्रमांक - 6.6(पुढे चालु)
निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

संदर्भ वर्ष:2000-01(हेक्टर)

एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस/ सूर्यफूल	करडई	सोयाबीन	एकूण गळिताची पिके
(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)
39	0	0	0	62	62
34	0	0	0	7	7
22	0	0	0	2	2
31	0	0	0	3	3
21	0	0	0	1	1
34	0	0	0	19	19
27	0	0	0	106	106
208	0	0	0	200	200

संदर्भ वर्ष:2000-01(हेक्टर)

तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-याची पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओलिता-खालील एकूण क्षेत्र
(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(40)
0	0	0	29	14	144	17646
0	0	0	20	0	61	18113
0	0	0	2	0	26	21079
0	0	0	20	3	57	13663
0	0	0	27	2	51	16432
0	0	0	44	5	102	13358
0	0	0	50	45	228	17256
0	0	0	192	69	669	117547

आधार- 1) कृषि आयुक्तालय,पुणे

तक्ता क्रमांक - 6.7

सिंचन विहिरी

संदर्भ वर्ष : 2001-02

जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	तालुका	सिंचन विहिरीची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर बसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरीची संख्या
			डिझेल पंप (संख्या)	विद्युत पंप (संख्या)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
भंडारा - जिल्हा					
1	तुमसर	2455	208	उ.ना.	288
2	मोहाडी	2375	867	उ.ना.	350
3	भंडारा	1593	717	उ.ना.	633
4	साकोली	1240	371	उ.ना.	332
5	लाखनी	1440	390	उ.ना.	108
6	पवनी	3239	272	उ.ना.	554
7	लाखांदूर	2090	176	उ.ना.	230
जिल्हा एकूण		14432	3001	32143	2495

टिप:- विद्युत पंपाची संख्या तालूकावार उपलब्ध नसल्यामुळे जिल्हयाची एकत्रीत माहिती नमुद केली आहे.

आधार - कृषि आयुक्तालय पुणे

तक्ता क्रमांक - 6.8

कूपनलिका, हातपंप व विद्युत् पंप

जिल्हा -भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008-09

अ. क्र.	तालुका	2008-09 वर्षातील			मार्च 2009 अखेर	
		यशस्वी कूपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युत्पंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत्पंपांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	तुमसर	38	38	0	897	13
2	मोहाडी	12	12	0	749	22
3	भंडारा	15	15	0	849	25
4	साकोली	12	12	0	690	12
5	लाखनी	7	7	0	653	13
6	पवनी	13	13	0	591	5
7	लाखांदूर	6	6	0	627	11
जिल्हा एकूण		103	103	0	5056	101

आधार - कार्यकारी अभियंता , ग्रामीण पाणी पुरवठा , जि.प.भंडारा

तक्ता क्रमांक - 6.9
लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा:- भंडारा

संदर्भ वर्ष 2008-09

अ.क्र.	बाब/ तालुका	तुमसर	मोहाडी	भंडारा	साकोली	लाखनी	पवनी	लाखंदुर	एकुण जिल्हा
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	संदर्भ वर्षात पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या	11	2	0	4	5	2	1	25
	जिल्हा परिषद	0	0	0	0	0	0	0	0
	राज्य	0	0	0	0	0	0	0	0
	सहकारी	0	0	0	0	0	0	0	0
2	माच 2009 अखेर पूर्ण कामांची संख्या	493	181	223	389	56	302	167	1811
	जिल्हा परिषद	13	9	11	17	11	11	11	83
	राज्य	0	0	0	0	0	0	0	0
	सहकारी	506	190	234	406	67	313	178	1894
3	माच 2009 अखेर वापरात असलेल्या कामांची संख्या	493	181	222	268	56	301	167	1688
	जिल्हा परिषद	10	10	8	2	9	4	6	49
	राज्य	0	0	0	0	0	0	0	0
	सहकारी	503	191	230	270	65	305	173	1737
4	वापरात असलेल्या कामांचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)	4722	5176	5145	4126	3548	5582	2517	30816
	जिल्हा परिषद	14183	4918	11577	7395	3710	1424	2056	45263
	राज्य	0	0	0	0	0	0	0	0
	सहकारी	18905	10094	16722	11521	7258	7006	4573	76079
5	वापरात असलेल्या कामांखालील निव्वळ ओलित क्षेत्र (हेक्टर)	4722	5176	5145	4126	3548	5582	2517	30816
	जिल्हा परिषद	10834	4229	11009	6654	2410	1344	1793	38273
	राज्य	0	0	0	0	0	0	0	0
	सहकारी	15556	9405	16154	10780	5958	6926	4310	69089

आधार:- कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग भंडारा

तक्ता क्रमांक - 6.10
मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष:2008-09

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प		
		सोरणा	वटेटेकर बो	चांदपुर
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	प्रकल्प ज्या तालुक्यात आहे त्या तालुक्याचे नाव	ता .मोहाडी	ता .मोहाडी	ता .तुमसर
2	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1974	1978	1915
	ब) अपूर्ण असल्यास काम पूर्ण होण्याचे अपेक्षित वर्ष
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च रु. लाखात	37.05	49.27	6.85
धरण				
3	धरणाची उंची (मी)			
	अ) मंजूर झालेली	14.33	20.70	19.00
	ब) पूर्ण झालेली	14.33	20.70	19.00
4	कालवा	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा
	अ) मंजूर झालेली लांबी (किमी)	6.77/6.30	11.13/---	19.30/15.30
	ब) पूर्ण झालेली लांबी (किमी)	6.77/6.30	11.13/---	19.30/15.30
5	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	6.172	4.156	29.025
6	31.03.2009 रोजी प्रत्यक्ष साठ (द.ल.घ.मी.)	लघुत्तम पातळी खाली	लघुत्तम पातळी खाली	लघुत्तम पातळी खाली
7	एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टर)	1702	1853	14938
8	लाभक्षेत्रखालील लागवडी लायक क्षेत्र (हेक्टर)	1553	1266	10117
9	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ऑलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	933	1315	7029
10	2008-09 मधील ऑलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	बारमाही हंगामी	.. 767	.. 6512

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष:2008-09

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प
		बाबनथळी	बधेडा
(1)	(2)	(3)	(4)
1	प्रकल्प ज्या तालुक्यात आहे त्या तालुक्याचे नाव	ता. तुमसर	ता.तुमसर
2	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष		1974
	ब) अपूर्ण असल्यास काम पूर्ण होण्याचे अपेक्षित वर्ष	2010	..
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च रु. लाखात	37699.00	46.70
धरण			
3	धरणाची उंची (मी)		
	अ) मंजूर झालेली	31.00	14.90
	ब) पूर्ण झालेली	30.00	14.90
4	कालवा	उजवा/डावा	उजवा/डावा
	अ) मंजूर झालेली लांबी (किमी)	डा.76.80 उ.26.61	10.57/--
	ब) पूर्ण झालेली लांबी (किमी)	24.61	10.57/--
5	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	280.24	4.995
6	31.03.2009 रोजी प्रत्यक्ष साठ (द.ल.घ.मी.)	लघुत्तम पातळी खाली	लघुत्तम पातळी खाली
7	एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टर)	39459म.हा.37410म.प्र	2696
8	लाभक्षेत्रखालील लागवडी लायक क्षेत्र (हेक्टर)	25062म.हा.23786म.प्र	1887
9	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ऑलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	17537म.हा.18615म.प्र	1798
10	2008-09 मधील ऑलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	बारमाही हंगामी	काही नाही काही नाही
			.. 1149

आधार : कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, भंडारा.

तक्ता क्रमांक - 6.11
वहती धारणेचा प्रकार आणि क्षेत्रफळ गटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष- 1997

अ. क्र.	बाब		क्षेत्रफळ							एकूण
			0.0 ते 0.5	0.5 ते 1.0	1.0 ते 2.0	2.0 ते 5.0	5.0 ते 10.0	10.0 ते 20.0	20.0 व अधिक	
2	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	वैयक्तिक धारण	संख्या	81033	67074	70322	38477	6400	872	79	264257
		क्षेत्रफळ	22965	49024	99131	113487	41669	11110	2119	339505
2	संयुक्त धारण	संख्या	13036	9436	10550	7289	1519	236	33	42099
		क्षेत्रफळ	3237	6937	15017	21973	10051	2999	979	61193
3	संस्था धारण	संख्या	82	38	26	30	9	9	3	197
		क्षेत्रफळ	16.0	27	34	93	67	127	131	495
4	एकूण धारण	संख्या	94151	76548	80898	45796	7928	1117	115	306553
		क्षेत्रफळ	26218	55988	114182	135553	51787	14236	3229	401193
5	पूर्णपणे ओलिताखालील	संख्या	21005	13362	10957	4219	507	53	8	50111
		क्षेत्रफळ	6061	9317	14608	11306	2992	548	67	44899
6	पूर्णपणे जिराईत धारण	संख्या	57366	42050	41939	20916	3278	521	92	166162
		क्षेत्रफळ	14366	29141	54609	56130	19066	5746	2188	181246
7	अंशतः ओलिताखालील धारण क्षेत्र	संख्या	14463	20773	27731	20572	4111	545	17	88212
		क्षेत्रफळ	4801	15119	38816	59174	25079	6402	513	149904
		ओलिताखालील	4337	12530	29780	39943	15151	3913	198	105852
8	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	ओलिताखालील	10398	21847	44388	51249	18143	4461	265	150751
		जिराईत	14366	29141	54609	56130	19066	5746	2188	181246
		एकूण	24764	50988	98997	107379	37209	10207	2453	331997

आधार - कृषि गणना -1997

तक्ता क्रमांक - 6.12

कृषि अवजारे

जिल्हा -भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2003

(परिमाण - संख्या)

अ. क्र.	तालुका	नांगरांची संख्या		बैल गाडयांची संख्या	उसाचे चरक		ओलितासाठी		ट्रॅक्टर संख्या
		लाकडी	लोखंडी		शक्तीवर चालणारे	बैल मदतीने चालणारे	तेलावर चालणारे पंप	विद्युत् पंप	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	13677	411	5787	28	20	482	1280	249
2	मोहाळी	5689	714	4293	0	57	400	767	240
3	भंडारा	5360	1256	4034	0	195	292	863	129
4	साकोली	7954	116	2348	0	7	282	850	301
5	लाखनी	5924	170	3340	0	0	371	621	171
6	पवनी	6514	91	4474	0	22	181	1690	249
7	लाखांबूर	17147	259	13840	0	90	40	1943	196
	जिल्हा एकूण	62265	3017	38116	28	391	2048	8014	1535

आधार - पशुगणना -2003(अंतिम अहवाल)

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष :2003

अ. क्र.	तालुका	विदेशी /संकरित गाई व बैल				
		अडीच वर्षावरील बैल				
		केवळ पैदाशी- करिता ठेवलेले वळू	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले	केवळ कामा-करिता उपयोगात आणलेले	पैदाशीसाठी अथवा कामासाठी उपयोगात न आणलेले	एकूण 3 ते 6
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	भंडारा	89	105	543	20	757
2	लाखांदूर	53	29	394	5	481
3	लाखनी	50	34	738	27	849
4	मोहाळी	81	162	538	26	807
5	पवनी	71	32	677	17	797
6	साकोली	75	40	488	18	621
7	तुमसर	82	53	389	10	534
जिल्हा एकूण		501	455	3767	123	4846

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष :2003

अ. क्र.	तालुका	विदेशी /संकरित गाई व बैल					
		अडीच वर्षावरील गाई				विदेशी संकरित अडीच वर्षा पर्यंतची वासरे	एकूण विदेशी संकरित गाई व बैल (7+11+12)
		दुभत्या	एकदाही न व्यायलेल्या व आटलेल्या	इतर	एकूण (8+9+10)		
(1)	(2)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	भंडारा	2708	1658	143	4509	20823	26089
2	लाखांदूर	657	590	35	1282	1544	3307
3	लाखनी	1083	1051	35	2169	2213	5231
4	मोहाळी	2146	1401	79	3626	3392	7825
5	पवनी	1909	1780	17	3706	3051	7554
6	साकोली	1006	895	72	1973	2382	4976
7	तुमसर	636	647	12	1295	1188	3017
जिल्हा एकूण		10145	8022	393	18560	34593	57999

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

संदर्भ वर्ष :2003

देशी गाई व बैल						
तीन वर्षावरील बैल					तीन वर्षावरील गाई	
केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वळू	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले	केवळ कामा करिता उपयोगात आणलेले	इतर	एकूण	दुभत्या	आटलेल्या व एकदाही न व्याय- लेल्या
(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)
578	1134	12525	330	14567	3887	3977
250	201	13205	146	13802	2622	3393
209	164	13892	82	14347	2558	2570
516	1138	13882	103	15639	3498	3405
652	293	14299	24	15268	2784	4293
212	578	17051	261	18102	3711	5039
1237	1226	20429	378	23270	3955	4603
3654	4734	105283	1324	114995	23015	27280

संदर्भ वर्ष :2003

देशी गाई व बैल				विदेशी/ संकरित व देशी एकूण गाई व बैल (13+24)
तीन वर्षावरील गाई		तीन वर्ष व त्या खालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	
इतर	एकूण गाई			(23)
(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
360	8224	3094	25885	51974
138	6153	2993	22948	26255
95	5223	2292	21862	27093
120	7023	2912	25574	33399
73	7150	3176	25594	33148
293	9043	4928	32073	37049
154	8712	5020	37002	40019
1233	51528	24415	190938	248937

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

संदर्भ वर्ष :2003

महशी व रेडे						
तीन वर्षावरील रेडे					तीन वर्षावरील महशी	
केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशीसाठी व कामासाठी ठेवलेले	फक्त कामा साठी ठेवलेले	इतर	एकूण	दुभत्या	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या
(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)
261	70	65	33	429	4709	3001
122	33	105	4	264	1597	1693
111	33	152	6	302	3148	2367
210	65	124	36	435	5255	3759
80	43	15	16	154	2303	2619
198	66	698	39	1001	3235	2578
607	91	637	58	1393	5436	3923
1589	401	1796	192	3978	25683	19940

संदर्भ वर्ष :2003

महशी व रेडे				एकूण गोजातीय (25+36)	मेंढया
तीन वर्षावरील महशी		रेडके तीन वर्षे व त्या खालील	एकूण महशी व रेडे (30+34+35)		
इतर	एकूण			(35)	(36)
(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)
161	7871	6226	14526	66500	0
108	3398	2831	6493	21748	1176
88	5603	4607	10512	37605	0
88	9102	7161	16698	50097	31
30	4952	3549	8655	41803	806
310	6123	5638	12762	49811	0
190	9549	7876	18818	58837	0
975	46598	37888	88464	337401	2013

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

संदर्भ वर्ष :2003

बक-या	घोडे व शिंगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कोंबडया	एकूण कुक्कुट पक्षी
(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)
25997	42	5224	97763	38465	38548
19478	8	3876	57286	34980	34980
18022	1	3629	59257	33749	33929
22696	0	4675	77499	24391	24828
20794	55	4052	67510	55341	55344
17799	0	6443	74053	25384	25601
32477	0	5906	97220	46455	46496
157263	106	33805	530588	258765	259726

आधार -पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे यांची 17 वी पशू गणना- 2003

तक्ता क्रमांक - 6.14
पशुवैद्यकीय संस्था

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष -2008-09

अ. क्र.	तालुका	पशुवैद्यकीय सर्व- चिकित्सालय	पशुवैद्यकीय दवाखाने (राज्य तथा स्थानिक स्तर)	पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्र	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाळा (राज्य तथा स्थानिक स्तर)	फिरती पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशु वैद्यकीय दवाखाने
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	1	5	9	0	0	0
2	मोहाळी	1	4	10	0	0	0
3	भंडारा	1	3	10	0	0	0
4	साकोली	1	10	5	0	1	0
5	लाखनी	0	3	3	0	0	0
6	पवनी	1	4	5	0	0	0
7	लाखांदूर	1	4	7	0	0	1
जिल्हा एकूण		6	33	49	0	1	1

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष -2008-09

अ. क्र.	तालुका	दक्षता पथके / तपासणी नाका	अ. क्र.		पशु पैदास क्षेत्र	सघन कुक्कुट घरटे	मेष पैदास क्षेत्र	शेळी पैदास क्षेत्र
			कृत्रिम रेतन केंद्रे	कृत्रिम रेतन उपकेंद्रे				
(1)	(2)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
1	तुमसर	0	0	0	0	0	0	0
2	मोहाळी	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	0	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	1	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	0	0	0	0	0	0	0
7	लाखांदूर	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1	0	0	0	0	0	0

आधार -जिल्हा उपसंचालक पशुसंवर्धन, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 6.15

मान्यताप्राप्त पशुवध गृहे आणि त्यात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष 2008-09

अ.क्र.	तालुका	पशुवध गृहांची संख्या	कत्तल केलेले पशू (संख्या)						
			बैल	महिष वर्गीय	मेंढ्या/ मेंढे	शेळ्या / बोकड	डुकरे	इतर	एकूण
*	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	1	0	0	0	1937	0	0	1937
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	1	0	0	0	32017	0	0	32017
4	साकोली	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	1	0	0	0	1311	0	0	1311
7	लाखांदूर	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		3	0	0	0	35265	0	0	35265

टिप:- भंडारा व पवनी या नगपालिकाची प्राप्त माहिती च्या आधारावर आकडेवारी दर्शविण्यात आली आहे. म्हणून मागील वर्षाच्या तुलनेत वाढ वाटते.

आधार -नगरपालिका सर्व

तक्ता क्रमांक - 6.16

वनक्षेत्र

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष 2008-09

(क्षेत्र चौ. कि. मी.)

अ.क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	महसूल विभाग	0	0	135	135
2	वन विभाग	582	316	184	1082
जिल्हा एकूण		582	316	319	1217

टिप- 1 जून 2007 पासून जिल्हा सिमेप्रमाणे पूर्णगठन करण्यात आले आहे.

आधार :- मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य , नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.17

मुख्य व गौण वन उत्पादने

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष - 2008-09

अ. क्र.	वन उत्पादने	एकूण उत्पादन	विक्री केलेले एकूण उत्पादन	एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरुन) (हजार रुपयांत)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	इमारती लाकूड (घमी)	218	218	1190
2	जळाऊ लाकूड (घमी)	725	725	999
3	चंदन लाकूड (घमी)	0	0	0
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) बांबू (संख्या)	42412	42412	267
	ब) गवत इत्यादी (किंवटल)	0	0	0
	क) विडी पाने (स्टॅ.बॅग)	40777	40777	28362
	ड) डिक (किंवटल)	100	100	103
5	इतर			
	1) आपटा पाने	0	0	0
	2) मोहाची फुले (किंवटल)	0	0	0
	3) काजू / फळे	0	0	0
	4) हिरडा /बेहडा (किंवटल)	0	0	0
	5) खाणी व खनिजे	0	0	0
	6) कारवी	0	0	0
	7) लाख (किंवटल)	150	150	47
	8) इतर (परमिट फी, महसूल, पास फी, इतर जमा, सायवानी, बेलपाने, कडीपत्ता, जायफळ, घायपात ,काटे, गुलतुरा व इतर)	20	20	15
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)	28794
	जिल्हा एकूण (1+2+3+6)	30983

आधार - उपवनसंरक्षक,भंडारा .

तक्ता क्रमांक - 6.18

भूजल मत्स्यव्यवसाय

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष - 2008-09

अ.क्र.	तालुका	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र (तळी,सरोवरे व जलाशये)		मत्स्य व्यवसाया खाली आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे.टन.)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (लाख रुपयांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था	
			संख्या	एकूण क्षेत्र (हेक्टर)					संख्या	सभासदांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर		1477	3108	2485	2638	527.60	57.25	19	1040
2	मोहाळी		403	965	772	1200	240.00	21.10	13	1062
3	भंडारा		372	1102	441	829	165.80	10.10	17	1353
4	साकोली		1863	3207	2501	4140	828.00	62.40	23	2011
5	लाखनी		11	321	321	598	119.60	8.20	11	1018
6	पवनी		1441	2758	2206	2130	427.60	30.50	16	1779
7	लाखांदूर		455	1051	841	875	175.60	16.45	18	1417
जिल्हा एकूण		200	6022	12512	9567	12410	2484.20	206.00	117	9680

आधार :- जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 6.19

दुग्ध विकास सहकारी संस्था

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष -2008-09

अ. क्र.	तालुका	दुग्ध विकास सहकारी संस्थांची संख्या	त्यांची एकूण सभासद संख्या	वर्षभरात संकलित केलेले दूध		शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता (000 लिटर)
				एकूण (000 लिटर)	प्रतिदिन (सरासरी 000लिटर)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तुमसर	33	1650	1657	4.54	0	0
2	मोहाळी	55	2805	3913	10.72	0	0
3	भंडारा	65	3445	5236	14.35	2	45
4	साकोली	27	1377	1877	5.14	0	0
5	लाखनी	46	2530	3206	8.78	0	0
6	पवनी	47	2600	4017	11.01	1	10
7	लाखांदूर	20	1020	1065	2.92	0	0
जिल्हा एकूण		293	15427	20971	57.46	3	55

आधार -- जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी, भंडारा.

अ.क्र.	सहकारी संस्थेचा प्रकार	संस्था
1	2	3
1	कृषि पतसंस्था (एकूण)	386
	1.1 जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	1
	1.2 प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	382
	1.3 शेतकरी सेवा संस्था	1
	1.4 लॅम्प्स सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	0
	1.5 धान्य बँका	2
	1.6 इतर	0
2	बिगर - कृषी पतसंस्था (एकूण)	266
	2.1 नागरी बँका	1
	2.2 नागरी पतसंस्था	50
	2.3 कर्मचारी पतसंस्था	109
	2.4 इतर बिगर-कृषी पतसंस्था	106
3	पणन संस्था (एकूण)	6
	3.1 जिल्हा पणन संस्था	
	3.11 सर्वसाधारण उद्देशीय	0
	3.12 विशेष उद्देशीय	0
	3.2 प्राथमिक पणन संस्था	
	3.21 सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	6
	3.22 विशेष पणन संस्था	0
	3.3 इतर पणन संस्था	0
4	एकूण उत्पादक सहकारी संस्था	479
	4.1 साखर कारखाने	1
	4.2 इतर शेती प्रक्रिया संस्था	14
	4.3 विणकर संस्था	0
	4.4 विणकर संस्था (हातमाग)	11
	4.5 औद्योगिक वसाहती (संस्था)	1
	4.6 इतर औद्योगिक संस्था	17
	4.7 दुग्ध व्यवसाय संस्था	293
	4.8 मत्स्यव्यवसाय संस्था	117
	4.9 सहकारी सूत गिरण्या	0
	4.10 उपसा जलसिंचन संस्था	9
	4.11 इतर उत्पादक संस्था	16
5	सामाजिक सेवा सहकारी संस्था	553
	5.1 ग्राहक भंडारे	28
	5.2 गृहनिर्माण संस्था	96
	5.3 कामगार कंत्राटदार संस्था	101
	5.4 इतर सहकारी संस्था	328
	एकूण संस्था (1 ते 5)	1690

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 7.2
सहकारी संस्थांची वित्तीय स्थिती

जिल्हा - भंडारा

(रु .हजारात)

संदर्भ वर्ष : 31 मार्च 2009

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)
1	सहकारी संस्थांची संख्या	संख्या	1690
2	एकूण सभासद संख्या	हजार	421
3	भरणा झालेले भागभाडवल	हजार	378683
	3.1 शासकीय भाग भांडवल	रुपये	22941
	3.2 स्वनिधी	रुपये	486254
	3.3 एकूण	रुपये	509195
4	ठेवी	रुपये	3533680
5	खेळते भांडवल	रुपये	6783517
6	31 मार्च रोजी येणे कर्ज	रुपये	3157172
7	वर्षभरात केलेले कर्जवाटप	रुपये	3755171
8	खरेदीची किंमत	रुपये	674443
9	विक्रीची किंमत	रुपये	700596
10	नफा /तोटा		
	10.1 नफ्यातील संस्था	संख्या	1071
	10.2 नफ्याची रक्कम	रुपये	13169406
	10.3 तोट्यातील संस्था	संख्या	696
	10.4 तोट्याची रक्कम	रुपये	190190
	10.5 ना-नफा, ना-तोटा झालेल्या संस्था	संख्या	0
11	तोट्यातील		
	अ) संस्था	संख्या	696
	ब) रक्कम	रुपये	190190
12	नफा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	संख्या	0

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा.

तक्ता क्रमांक - 7.3

सहकारी संस्थांची लेखापरीक्षण वर्गाप्रमाणे संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 31 मार्च 2009

अ. क्र.	तालुका	लेखापरीक्षण वर्गाप्रमाणे सहकारी संस्था				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखापरीक्षण न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	7	15	69	0	0	97	188
2	मोहाडी	9	13	55	0	0	50	127
3	भंडारा	9	19	76	0	0	315	419
4	साकोली	0	8	39	0	0	57	104
5	लाखनी	2	5	60	0	0	58	125
6	पवनी	13	31	67	0	0	31	142
7	लाखांदुर	0	0	48	0	0	35	83
जिल्हा एकूण		40	91	414	0	0	643	1188

आधार :- जिल्हा विशेष लेखापरीक्षक, सहकारी संस्था वर्ग-1, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 7.4

राज्य/ जिल्हा कार्यक्षेत्र असलेल्या सहकारी बँकाचे कार्य

जिल्हा - भंडारा

(रु .हजारात)

संदर्भ वर्ष : 31 मार्च 2009

अ. क्र.	बाब		बँक शाखा			
			महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.(रु.हजारात)	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	राज्य कृषी व ग्रामीण विकास बँक
1	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)
1	बँक शाखा (संख्या)		0	33	0	8
2	सभासद	2.1 संस्था सभासद	0	2462	0	39
		2.2 वैयक्तिक सभासद	0	88	0	24720
3	भाग भांडवल		0	12547	0	882047
4	राखीव व इतर निधी		0	670788	0	100901
5	ठेवी		0	4091400	0	219354
6	खेळते भांडवल		0	5613602	0	0
7	अल्प मुदतीची कर्जे वाटप	7.1 रोख पत	0	387163	0	0
		7.2 वटविलेली बिले	0	524764	0	0
		7.3 एकूण (7.1+7.2)	0	911927	0	0
		7.4 पैकी कृषि कर्जे	0	0	0	0
8	मध्यम मुदतीची कर्जे वाटप		0	681666	0	0
9	दीर्घ मुदतीची कर्जे		0	5357	0	12592420
10	येणे कर्जे	10.1 अल्प मुदतीची कर्जे	0	911009	0	0
		10.2 मध्यम मुदतीची कर्जे	0	1222524	0	0
		10.3 दीर्घ मुदतीची कर्जे	0	31806	0	12592420
11	थकलेले कर्जे	11.1 अल्प मुदतीची कर्जे	0	390160	0	0
		11.2 मध्यम मुदतीची कर्जे	0	138457	0	0
		11.3 दीर्घ मुदतीची कर्जे	0	8140	0	9834366

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा .

तक्ता क्रमांक - 7.5
सहकारी संस्थांचे कार्य

जिल्हा:-भंडारा

(रुपये-हजारात)

संदर्भ वर्ष:-31.03.2009

अ. क्र.	तालुका	संस्थांची संख्या	सभासद संख्या					भाग भांडवल (रुपये)	स्तंभ-9 पैकी शासकीय भागभांडवल (रुपये)	राखीव आणि इतर निधी (रुपये)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रुपये)
			अत्यल्प खातेदार	अल्प खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद	एकूण				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
संस्था प्रकार - प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था											
1	तुमसर	65	7859	7660	5407	1250	22176	17246	59	484	173336
2	मोहाडी	49	7176	11068	4593	1258	24095	21504	6	1323	301503
3	भंडारा	71	7076	9024	4617	873	21590	16010	19	1503	119654
4	साकोली	40	6731	4999	4788	0	16518	15994	8	414	81232
5	लाखनी	58	6633	9988	4303	0	20924	17021	28	332	119601
6	पवनी	51	13248	7688	5302	0	26238	16063	4	1495	103095
7	लाखांदुर	48	5555	4494	7824	1868	19741	15144	37	362	129790
एकूण		382	54278	54921	36834	5249	151282	118982	161	5913	1028211
संस्था प्रकार - शेतकरी सेवा संस्था											
1	तुमसर	1	1507	1443	937	58	3946	2517	167	16	30390
एकूण		1	1507	1443	937	58	3946	2517	167	16	30390
संस्था प्रकार - आदिवासी सहकारी संस्था											
1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक - 7.5
सहकारी संस्थांचे कार्य

जिल्हा:-भंडारा

(रुपये-हजारात)

संदर्भ वर्ष:-31.03.2009

अ. क्र.	तालुका	खेळते भांडवल (रुपये)	एकूण दिलेली कर्जे		येणे कर्ज		एकूण कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
			कर्जदार सभासद संख्या	कर्जाची रक्कम (रुपये)	थकबाकी दार संख्या	रक्कम (रुपये)	थकबाकी दार संख्या	रक्कम (रुपये)	थकबाकी दार संख्या	रक्कम (रुपये)	थकबाकी दार संख्या	रक्कम (रुपये)
(1)	(2)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
संस्था प्रकार - प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था												
1	तुमसर	136700	3628	56488	9943	115762	7178	83942	3160	45766	4018	38176
2	मोहाडी	198176	2997	39452	10603	168643	9306	119354	4204	63105	5102	56250
3	भंडारा	104813	2955	60282	2071	87904	5083	63016	2862	41916	2221	21101
4	साकोली	89170	2920	63382	5754	78836	5755	53856	2397	28774	3358	25082
5	लाखनी	138544	5147	72201	7423	27100	7122	74834	4155	50765	2967	24070
6	पवनी	125278	3736	63015	7398	84949	7207	66309	2489	33112	4718	33198
7	लाखांदुर	154914	2712	70106	4160	95894	5311	52805	2245	26743	3066	26063
एकूण		947595	24095	424926	47352	659088	46962	514116	21512	290181	25450	223940
संस्था प्रकार - शेतकरी सेवा संस्था												
1	तुमसर	54286	214	4839	1157	20712	1156	14872	445	7587	712	7075
एकूण		54286	214	4839	1157	20712	1156	14872	445	7587	712	7075
संस्था प्रकार - आदिवासी सहकारी संस्था												
1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 7.6

बिगर-कृषी सहकारी पत संस्थांचे कार्य

जिल्हा - भंडारा

(रुपये - हजारत)

संदर्भ वर्ष : 31.3.2009

अ. क्र.	बाब	संस्था प्रकार				
		प्राथमिक सहकारी बँका		इतर बिगर -कृषी पतसंस्था		
		नागरी बँका	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर (पतसंस्था)	नागरी बँका	कर्मचारी पतपेढी	इतर (नागरी पतपेढी)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	संस्था संख्या	1	0	0	109	156
2	सभासद संख्या	38082	0	0	44753	89375
3	भाग भांडवल (रुपये)	69288	0	0	91577	45541
4	राखीव व इतर निधी (रुपये)	304779	0	0	47364	21170
5	ठेवी (रुपये)	2980296	0	0	31290	492484
6	खेळते भांडवल (रुपये)	3435161	0	0	1213207	696567
7	कर्जे (रुपये)					
	7.1 दिलेली कर्जे	2184200	0	0	1001213	131559
	7.2 वसूल कर्जे	542576	0	0	1529069	23795
	7.3 येणे कर्जे	1614624	0	0	520251	209050
	7.4 थकित कर्जे	188084	0	0	1966914	71084

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 7.7 (पुढे चालू)
जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य.

जिल्हा: भंडारा		(रायचे - हजारात)			संदर्भ वर्ष: 31.03.2009					
अ. क्र.	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्था	संस्था संख्या	सभासद संख्या	खेळते भोंडवल (रुपये)	खरेदीची किंमत (रुपये)			विप्रीची किंमत (रुपये)		
					कृषी उत्पादन	शेतीच्या गरजेच्या वस्तू	उपभोगा-व्या वस्तू	मालक म्हणून	अडव्या म्हणून	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	1	555	4802	0	12625	0	9645	0	9645
2	मोहाडी	1	898	4829	54035	0	6120	34004	0	34004
3	भंडारा	1	1075	2379	0	8585	0	2666	0	2666
4	साकोली	1	2216	1532	0	15403	11514	82081	0	82081
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पक्नी	1	1522	1754	20230	0	7655	9294	0	9294
7	लाखींदूर	1	689	3740	0	3349	0	1967	0	1967
जिल्हा एकूण		6	6955	19036	74265	39962	25289	139657	0	139657

जिल्हा: भंडारा		(रायचे - हजारात)							संदर्भ वर्ष: 31.03.2009	
अ. क्र.	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्था	कृषी उत्पादनाची विक्री (अडवी व मालक म्हणून) (रुपये)								
		भात व तंदुळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण	
(1)	(2)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	
1	तुमसर	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	भंडारा	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	साकोली	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	पक्नी	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	लाखींदूर	0	0	0	0	0	0	0	0	
जिल्हा एकूण		0	0	0	0	0	0	0	0	

तक्ता क्रमांक - 7.7(पुढे चालु)
जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्ये.

(रुपये - हजारात)

संदर्भ वर्ष:31.03.2009

शेतीला आवश्यक वस्तूंची विक्री (अडते व मालक म्हणून) (रुपये)					उपभोग्य वस्तूंची एकूण विक्री (रुपये)
खते	बियाणे	कृषी औजारे	इतर	एकूण	
(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
7120	0	0	0	7120	2525
7171	422	19240	0	26833	7171
2323	0	0	0	2323	343
57054	1585	20715	0	79354	2727
0	0	0	0	0	0
8585	709	0	0	9294	0
283	291	0	0	574	1393
82536	3007	39955	0	125498	14159

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा.

तक्ता क्रमांक - 7.8
नियंत्रित बाजारपेठातील कृषि मालाची वार्षिक आवक.

जिल्हा:-भंडारा				(रुपये हजारात)				संदर्भ वर्ष:-31.3.2009	
अ. क्र.	तालुका	कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांची संख्या	उपबाजार पेठांची संख्या	भात		तांदूळ		नागली	
				आवक (टन)	मूल्य (रुपये)	आवक (टन)	मूल्य (रुपये)	आवक (टन)	मूल्य (रुपये)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	तुमसर	1	1	82683	951944	489	9996	0	0
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	1	0	1	12	26	495	0	0
4	साकोली	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	1	0	1123	12700	0	0	0	0
6	पवनी	1	3	1196	14235	250	5503	0	0
7	लाखांदुर	1	0	3463	30858	241	3343	0	0
जिल्हा एकूण		5	4	88466	1009749	1006	19337	0	0

जिल्हा:-भंडारा				(रुपये हजारात)				संदर्भ वर्ष:-31.3.2009	
अ. क्र.	तालुका	गहू		बाजरी		ज्वारी		तूर	
		आवक (टन)	मूल्य (रुपये)	आवक (टन)	मूल्य (रुपये)	आवक (टन)	मूल्य (रुपये)	आवक (टन)	मूल्य (रुपये)
(1)	(2)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	तुमसर	3189	34227	0	0	0	0	293	8476
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	109	1045	0	0	0	0	20	558
4	साकोली	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	40	400	1	10	0	0	9	263
7	लाखांदुर	0	0	0	0	0	0	15	440
जिल्हा एकूण		3338	35672	1	10	0	0	337	9737

तक्ता क्रमांक - 7.8
नियंत्रित बाजारपेठातील कृषि मालाची वार्षिक आवक.

(रुपये हजारात)

संदर्भ वर्ष:-31.3.2009

मूग		कुळीथ		कांदा		उडीद	
आवक (टन)	मूल्य (रुपये)	आवक (टन)	मूल्य (रुपये)	आवक (टन)	मूल्य (रुपये)	आवक (टन)	मूल्य (रुपये)
(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)
241	5304	0	0	0	0	48	1119
0	0	0	0	0	0	0	0
3	65	0	0	0	0	0.23	4
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
29	752	0	0	0	0	3	83
24	577	0	0	0	0	15	379
297	6698	0	0	0	0	66.23	1585

आधार - जिल्ह्यातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समित्या.भंडारा

तक्ता क्रमांक - 7.9

परवानाधारक सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे

जिल्हा - भंडारा

(रुपये हजारात)

संदर्भ वर्ष : 31.3.2008

अ. क्र.	तालुका	परवानाधारक सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे (रुपये)	सावकारांनी इतरांना दिलेली कर्जे (रुपये)	एकूण (4+5) (रुपये)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	6
1	तुमसर	50	0	104555	104555
2	मोहाडी	45	0	29119	29119
3	भंडारा	93	0	23346	23346
4	साकोली	46	0	22267	22267
5	लाखनी	38	0	5169	5169
6	पवनी	29	0	10967	10967
7	लाखांदुर	24	0	5721	5721
जिल्हा एकूण		325	0	201144	201144

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 8.1

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या आणि त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ : 31 मार्च 2009

अ. क्र.	यंत्रणा	जिल्ह्यातील एकूण		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे	
		गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या लाखात	संख्या	लोकसंख्या लाखात	संख्या	लोकसंख्या लाखात
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	778	6	724	8.69	6	1.76	730	10.45
2	खाजगी विद्युत कंपनी								
जिल्हा- एकूण		778	6	724	8.69	6	1.76	730	10.45

आधार- अधीक्षक अभियंता, सवसु .प्रविभाग महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ,भंडारा

तक्ता क्रमांक - 8.2

विजेचा वापर

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ : 2008- 2009

अ. क्र.	विजेच्या वापराचा प्रकार	वीज निर्मितीच्या प्रकारनिहाय विजेचा वापर (1000 किलो वॉट तास)			
		थर्मल	हायड्रो	इतर	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	घरगुती	81696	0	0	81696
2	व्यापारी कामासाठी लघुशक्तीसाठी	9830	0	0	9830
3	औद्योगिक	48332	0	0	48332
4	सार्वजनिक दिवाबत्ती	1825	0	0	1825
5	कृषि	132395	0	0	132395
6	इतर	553	0	0	553
7	एकूण	274631	0	0	274631
8	कनेक्शन्सची संख्या (लाखात)	4.22	0	0	4.22

टिप- औष्णिक जल व इतर विद्युत निर्मिती, तार वाहिन्यांचे संक्रमण एकमेकांत जोडले असल्याने त्यानुसार विजेच्या वापराची आकडेवारी देता येत नाही.

आधार- अधीक्षक अभियंता,सवसु .प्रविभाग महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ,भंडारा.

तक्ता क्रमांक - 8.3

प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी

जिल्हा:- भंडारा.

(लांबी :- कि.मी.मध्ये)

संदर्भ - 31 मार्च 2009

अ. क्र.	बाब	रस्त्याचा प्रकार							एकूण रस्त्याची लांबी
		राष्ट्रीय महामार्ग	प्रमुख राज्य महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	ग्रामीण रस्ते	इतर	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	सिमेंट कॉक्रीट								
	अ) सा.बां.वि.	0	0	0	0	0	0	0	0
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	0	0	0	0	0
	क) न.पा./म.न.पा.	0	0	0	0	49	4	36	89
2	डांबरी								
	अ) सा.बां.वि.	23	10	444	475	0	0	0	952
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	0	560	510	0	1070
	क) न.पा./म.न.पा.	8	14	2	0	0	10	57	91
3	खडीचे								
	अ) सा.बां.वि.	0	0	14	108	58	10	0	190
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	73	932	2448	0	3453
	क) न.पा./म.न.पा.	0	0	0	0	36	19	58	113
4	इतर माल वापरून केलेले								
	अ) सा.बां.वि.	0	0	15	25	20	6	0	66
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	35	376	1371	0	1782
	क) न.पा./म.न.पा.	0	0	0	0	43	9	12	64
5	एकूण लांबी								
	अ) सा.बां.वि.	23	10	473	608	78	16	0	1208
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	108	1868	4329	0	6305
	क) न.पा./म.न.पा.	8	14	2	0	128	42	163	357
	जिल्हा एकूण	31	24	475	716	2074	4387	163	7870

आधार :- 1)अधीक्षक अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम मंडळ

2) कार्यकारी अभियंता, राष्ट्रीय महामार्ग

तक्ता क्रमांक - 8.4

मोटार वाहनांची आणि परवानाधारकांची संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ -31 मार्च 2009

अ. क्र.	बाब	एकूण वाहने	इंधनाच्या प्रकारानुसार वाहने		
			डिझेल	पेट्रोल	सी.एन.जी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
प्रवासी वाहने					
1	बसेस	339	339	0	0
2	मोटारी आणि स्टेशन वॅगन्स	2188	330	1858	0
3	जीप	1366	1366	0	0
4	टॅक्सी	145	117	28	0
5	तीन चाकी वाहने (रिक्षा)				
	3-सीटर	732	3	729	0
	6-सीटर	246	246	0	0
6	दुचाकी वाहने	75671	0	75671	0
7	रुग्णवाहिका	58	58	0	0
8	शाळेच्या बसेस	35	35	0	0
एकूण प्रवासी वाहने		80780	2494	78286	0
माल वाहतूक-वाहने					
1	चार चाकी	1775	1750	25	0
2	तीन चाकी	244	28	216	0
3	ट्रॅक्टर्स	5134	5134	0	0
4	जोड वाहने	3285	3285	0	0
5	इतर	41	41	0	0
एकूण माल वाहतूक-वाहने		10479	10238	241	0
जिल्ह्यातील एकूण वाहने		91259	12732	78527	0
परवानाधारकांची संख्या					
1	दुचाकी वाहने	उ.ना.			
2	हलकी वाहने	154			
3	जड वाहने	1562			
4	रिक्षा परवान्यांची संख्या	956			

आधार - प्रादेशिक परिवहन अधिकारी

तक्ता क्रमांक - 8.5

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक

जिल्हा - भंडारा

संदभ वर्ष-2008-09

अ.क्र.	बाब	आकडेवारी
(1)	(2)	(3)
		भंडारा
1	वर्ष अखेरीस मार्गांची संख्या	192
2	मार्गांची एकूण लांबी (कि.मी.)	15648
3	मार्गांची सरासरी लांबी (कि.मी.)	82.00
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	231
5	रस्त्यावर धावणा-या बस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	225
6	प्रवाशांची दैनिक सरासरी (संख्या हजारात)	86
7	वाहतुकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रुपये हजारात)	450906
8	दर प्रवाशामागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न (रुपये दर दिवशी)	14.42

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ,

तक्ता क्रमांक - 8.6

पोस्ट आणि दूरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ - 31 मार्च 2009

अ. क्र.	तालुका	पोस्टांची संख्या	तार-घरांची संख्या	पत्र-पेट्यांची संख्या	पोस्टमनांची संख्या	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	वैयक्तिक दूरध्वनी संख्या			सार्वजनिक दूरध्वनी केंद्रांची संख्या (PCO)
							ग्रामीण	नागरी	एकूण	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	23	0	99	32	21	664	2109	2773	90
2	मोहाडी	20	0	91	27	19	1054	0	1054	33
3	भंडारा	17	1	97	34	15	3738	7588	11326	156
4	साकोली	16	0	95	22	15	2210	0	2210	69
5	लाखनी	26	0	43	35	25	1517	0	1517	69
6	पवनी	28	0	105	40	27	1677	448	2125	37
7	लाखांदुर	7	0	66	8	6	1196	0	1196	29
जिल्हा एकूण		137	1	596	198	128	12056	10145	22201	483

- आधार:- 1) अधीक्षक, पोस्ट व तारघर,
 2) महाप्रबंधक, महानगर टेलिफोन निगम, भंडारा
 3) मुख्य महाव्यवस्थापक, भारत संचार निगम,

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील कामगार संख्या		काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पैकी स्त्रिया		संख्या	कामगार संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	शेतीसंबंधी सेवा (रोपवाटिका रोपे तयार करणे व फलोत्पादन)	11	1	0	1	42	13	7	0	0
2	मासे, मटन, फळे व भाजीपाला यांचे उत्पादन व त्यावर प्रक्रिया करणे व साठवण करणे	151	4	1	3	68	0	22	0	0
3	दुधाचे पदार्थ तयार करणे	152	4	0	0	0	0	0	4	59
4	गिरणीद्वारे पीठ, भात, दाळ इ. धान्यावर प्रक्रिया करून उत्पादन	153	3	3	0	0	0	0	0	0
5	पाव, बिस्किटे, केक वगैरे अन्नपदार्थांचे उत्पादन	154	2	0	2	56	21	10	0	0
6	मादक पेय पदार्थांचे उत्पादन	155	8	1	5	73	0	21	2	29
7	लाकूड कापणे व फळ्या तयार करणे (प्लायवूड सोडून)	201	51	3	36	135	0	35	12	43
8	कागद व कागदापासून तयार होणा-या वस्तूंचे उत्पादन	210	2	0	2	173	3	61	0	0
9	पेट्रोलियम पदार्थांचे शुद्धीकरण, एल. पी. जी. गॅस, मेणबत्त्या तयार करणे इत्यादी	232	2	2	0	0	0	0	0	0
10	रासायनिक वस्तूंचे उत्पादन उदा. फिनाइल, टरपेंटाइन, इत्यादी (रासायनिक खते सोडून)	241	4	1	2	13	0	3	1	21
11	इतर रासायनिक वस्तूंचे उत्पादन.	242	3	0	2	39	0	11	1	30
12	रबर उत्पादन (टायर, ट्यूब उत्पादने)	251	2	1	0	0	0	0	1	6
13	अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	269	7	0	7	184	59	40	0	0
14	प्राथमिक स्वरूपाचे लोखंड तयार करणे	271	2	0	2	1750	26	630	0	0
15	धातूंचे ओतकाम(सोने चांदी इतर धातू पासून दागिने बनविणे)	272	1	0	1	17	4	5	0	0
16	इतर फॅब्रिकेटेड धातूंचे उत्पादन (शेतीची अवजारे, नट-बोल्ट, कुलुपे, इत्यादी)	289	31	0	23	320	3	84	8	129
17	विद्युत दिव्यांचे उत्पादन	315	1	0	1	7	1	2	0	0
18	मोटार वाहान उत्पादने	343	2	1	1	643	0	194	0	0
19	इतर वर्गीकृत न केलेल्या वाहतुकीच्या साधनांची निर्मिती	359	1	0	1	180	0	55	0	0
20	इतर विद्युत उपकरणांचे उत्पादन	369	1	0	1	8	0	2	0	0
21	पाण्याची साठवणूक , शुद्धीकरण व पुरवठा	410	1	0	0	0	0	0	1	10
22	मोटार वाहने दुरुस्ती व देखभाल	502	5	0	4	213	10	70	1	40
23	पेट्रोलियम पदार्थांची किरकोळ विक्री	505	1	0	0	0	0	0	1	7
जिल्हा एकूण		--	139	13	94	3921	140	1252	32	374

आधार - औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक - 9.2

रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रांतील आकडेवारी

जिल्हा -भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008

अ. क्र.	बाब	संख्या
		भंडारा
(1)	(2)	(3)
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	744
2	रोजगार स्वरोजगार मार्गदर्शक केंद्राचा उपयोग करणारे मालक	97
3	मागील वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवार	70720
4	चालू वर्षात नवीन नोंदणी केलेले उमेदवार	9506
5	नोकरी मिळालेले उमेदवार	119
6	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवार	69790
7	नोकरी मिळालेले उमेदवार अ) खाजगी क्षेत्र ब) सार्वजनिक क्षेत्र क) एकूण	22 97 119
8	नोकरी मिळालेले उमेदवार अ) अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती ब) इतर क) एकूण	37 82 119
9	रोजगार स्वयंरोजगार योजनेअंतर्गत लाभ प्राप्त झालेले उमेदवार अ) रोजगार ब) स्वयंरोजगार	119 1664
10	रोजगार स्वरोजगार मार्गदर्शक केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र 1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/ व्यक्तिशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेले 2) रोजगार स्वरोजगार मार्गदर्शक केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा 3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरी विषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या	1613 0 920

आधार - जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र भंडारा

तक्ता क्रमांक - 9.3

शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांतील कर्मचा-यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2007

अ. क्र.	बाब	पदांचा तपशील	शासकीय	जिल्हा परिषद	महानगर पालिका	नगर परिषद
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	वर्ग - अ	एकूण मंजूर पदे भरलेली पदे पैकी स्त्रिया	360 256 36	198 178 12		
2	वर्ग - ब	एकूण मंजूर पदे भरलेली पदे पैकी स्त्रिया	444 329 59	672 619 155		1 1 0
3	वर्ग - क	एकूण मंजूर पदे भरलेली पदे पैकी स्त्रिया	4471 3553 429	4284 3937 1335		409 328 90
4	वर्ग - ड	एकूण मंजूर पदे भरलेली पदे पैकी स्त्रिया	1901 1542 229	833 722 162		633 563 161
5	एकूण	मंजूर पदे भरलेली पदे पैकी स्त्रिया	7176 5680 753	5987 5456 1664		1043 892 251
6	*इतर वर्ग-इ कर्मचारी	एकूण मंजूर पदे भरलेली पदे पैकी स्त्रिया	1613 1059 261	2326 2225 2185		61 58 26
7	एकूण	मंजूर पदे (5+6) भरलेली पदे पैकी स्त्रिया	8789 6739 1014	8313 7681 3849		1104 950 277

टीप (*)- 'इतर' यामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील, आकस्मिक खर्चातील रोजगार दिले जाणारे, रोजंदारीवरील, अंशकालीन, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश आहे.

टीप - म.न.पा कडील वर्गवारीची माहिती उपलब्ध नाही.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक - 9.4

निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगार

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष :2008-09

अ. क्र.	उद्योग गट	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	एकूण आस्थापनांची संख्या	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
					शासकीय	निम-शासकीय	खाजगी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	कृषी	01 ते 05	15	6	268	124	101	493
2	खाणकाम	10 ते 14	4	1	0	1855	0	1855
3	वस्तुनिर्माण	15 ते 37	42	15	2196	0	3532	5728
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 41	5	0	34	25	0	59
5	बांधकाम	45	9	3	694	1261	0	1955
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	50 ते 55	7	1	0	5	131	136
7	परिवहन,गोदामे आणि दळणवळण	60 ते 64	4	1	367	4382	131	4880
8	वित्त पुरवठा, विमा स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	65 ते 74	72	6	10	664	937	1611
9	सामूहिक,सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	75 ते 99	268	42	3918	4086	4911	12915
जिल्हा एकूण			426	75	7487	12402	9743	29632

आधार - जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र, भंडारा .

तक्ता क्रमांक - 9.5
कृषी व बिगर-कृषी उद्योग

जिल्हा - भंडारा /गोंदिया

संदर्भ वर्ष : 2005

अ. क्र.	बाब	* कृषी उद्योग			बिगर-कृषी			कृषी व बिगर-कृषी एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	उद्योगांची संख्या									
	1.1 स्वकार्यरत उद्योग**	15645	674	16319	39146	11823	50969	54791	12497	67288
	1.2 आस्थापना***	7970	136	8106	27963	10855	38818	35933	10991	46924
	1.3 एकूण	23615	810	24425	67109	22678	89787	90724	23488	114212
2	मालकीच्या प्रकारानुसार उद्योग									
	2.1 सहकारी	152	3	155	835	202	1037	987	205	1192
	2.2 सार्वजनिक	157	3	160	7437	900	8337	7594	903	8497
	2.3 खाजगी	23306	804	24110	58837	21576	80413	82143	22380	104523
3	मालकाचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संस्थांची टक्केवारी)									
	3.1 अनुसूचित जाती	15.00	7.55	15.59	30.32	31.04	30.94	26.6	30.31	27.67
	3.2 अनुसूचित जमाती	16.91	9.20	16.81	13.86	8.45	12.49	14.63	8.58	12.70
4	जागेविरहित कार्यान्वित असलेल्या उद्योगांची एकूणशी टक्केवारी	44.74	41.29	44.67	39.39	37.26	39.76	40.81	37.11	40.64
5	शक्तीवर चालणा-या उद्योगाची एकूण उद्योगांशी टक्केवारी	2.69	7.56	2.73	20.94	27.33	22.25	16.1	26.73	18.06
6	सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या									
	6.1 एकूण कामगार	42854	1963	44817	150176	65631	215807	193030	67594	260624
	6.2 वेतनावर काम करणारे कामगार	12286	275	12561	76193	38035	114228	88479	38310	126789
	6.3 वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी	28.67	14.01	28.03	50.74	57.95	52.93	45.84	56.68	48.65
	6.4 कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	2	2	2	2	3	2	2	3	2

टीप :- *कृषी उत्पादन व मळे वगळून कृषी संबंधित उद्योग, ** पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

***ज्या उद्योगात कमीतकमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-2005)

तक्ता क्रमांक: 9.6

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची आणि नियमित काम करणा-या कामगारांची संख्या

जिल्हा -भंडारा.

संदर्भ वर्ष :2005

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग			कामगार		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	कृषी	12783	761	13544	22660	1879	24539
2	खनिज उत्पादन व खाणकाम	92	31	123	1505	68	1573
3	वस्तुनिर्माण	7488	3540	11028	16817	8661	25478
4	वीज निर्मिती, गॅस आणि पाणी पुरवठा	28	15	43	197	186	383
5	बांधकाम	388	535	923	926	1464	2390
6	विक्री, देखभाल व दुरूस्ती	390	280	670	941	1129	2070
7	घाउक व्यापार	144	105	249	242	295	537
8	किरकोळ व्यापार	12989	5454	18443	21785	10310	32095
9	उपाहारगृहे आणि हॉटेल्स	1499	791	2290	2788	1889	4677
10	परिवहन आणि गोदामे	664	755	1419	2154	1292	3446
11	डाक आणि दळणवळण	299	238	537	607	689	1296
12	वित्तीय सेवा	563	368	931	1886	1423	3309
13	स्थावर मालमत्ता आणि अधिकोष	839	489	1328	1953	1090	3043
14	लोकप्रशासन आणि सेवा	1003	210	1213	4563	4534	9097
15	शिक्षण	1911	381	2292	9537	2670	12207
16	आरोग्य आणि सामाजिक कार्य	722	262	984	1942	1044	2986
17	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	2129	901	3030	3278	1514	4792
18	इतर सेवा	3	0	3	6	0	6
19	सर्व बिगर- कृषी सेवा	31151	14355	45506	71127	38258	109385
	सर्व कृषी आणि बिगर- कृषी सेवा	43934	15116	59050	93787	40137	133924

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना -2005)

तक्ता क्रमांक - 9.7

महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर - कृषी आस्थापनांची व त्यातील कामगारांची संख्या

जिल्हा - भंडारा /गोंदिया

संदर्भ वर्ष :2005

अ. क्र.	उद्योग गट संकेतांक	उद्योग गट	आस्थापना			आस्थापनेवरील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	0	कृषी	7970	136	8106	12286	275	12561
2	1	खाणकाम व दगडकाम	77	56	133	1522	47	1569
3	2 व 3	वस्तुनिर्माण	6468	2037	8505	15907	7616	23523
4	4	वीज,गॅस व पाणी पुरवठा	32	25	57	436	263	699
5	5	बांधकाम	346	218	564	907	932	1839
6	6	घाऊक व्यापार	89	188	277	143	452	595
7	6	किरकोळ व्यापार	9321	4756	14077	14617	8668	23285
8	6	उपाहारगृहे व हॉटेल्स	917	631	1548	1860	1538	3398
9	7	वाहतूकसाठवण व गोदाम विषयक	588	435	1023	2000	1205	3205
10	7	दळणवळण	372	183	555	777	721	1498
11	8	वित्तीय, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	1308	696	2004	3834	2624	6458
12	9	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	1888	586	2474	2742	1066	3808
13	10	इतर	6557	1081	7638	31448	12903	44351
एकूण			35933	11028	46961	88479	38310	126789

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-2005)

तक्ता क्रमांक - 10.1

शैक्षणिक संस्थांची (शाळा / महाविद्यालय इ.) संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ.क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक संस्था 2008-2009					माध्यमिक संस्था 2008-2009				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	0	150	21	17	188	1	6	31	8	46
		पेकी मुलुंकरिता	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	एकूण	0	97	8	5	110	0	8	23	1	32
		पेकी मुलुंकरिता	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	0	134	29	18	181	2	2	37	6	47
		पेकी मुलुंकरिता	0	0	2	0	2	1	0	0	0	1
4	साकोली	एकूण	0	84	14	6	104	0	3	27	1	31
		पेकी मुलुंकरिता	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	0	86	9	1	96	0	5	30	2	37
		पेकी मुलुंकरिता	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
6	पवनी	एकूण	0	118	6	6	130	0	3	34	0	37
		पेकी मुलुंकरिता	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
7	लाखांदुर	एकूण	0	82	7	2	91	0	5	22	3	30
		पेकी मुलुंकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण जिल्हा		एकूण	0	751	94	55	900	3	32	204	21	260
		पेकी मुलुंकरिता	0	7	3	0	10	1	0	2	0	3

तक्ता क्रमांक - 10.1 (पुढे चालू)

शैक्षणिक संस्थांची (शाळा / महाविद्यालय इ.) संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ.क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक संस्था 2008-2009					महाविद्यालये (सर्व) 2008-2009					एकूण शैक्षणिक संस्था
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	तुमसर	एकूण	0	3	10	0	13	0	0	3	8	11	258
		पेकी मुल्लाकरिता	0	1	1	0	2	0	0	1	0	1	5
2	मोहाडी	एकूण	0	5	9	0	14	0	0	1	6	7	163
		पेकी मुल्लाकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
3	भंडारा	एकूण	0	4	14	1	19	1	0	7	8	16	263
		पेकी मुल्लाकरिता	0	1	1	0	2	0	0	2	0	2	7
4	साकोली	एकूण	0	2	13	0	15	0	0	3	7	10	160
		पेकी मुल्लाकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5	लाखनी	एकूण	0	5	10	0	15	0	0	4	4	8	156
		पेकी मुल्लाकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
6	पवनी	एकूण	0	3	10	0	13	0	0	4	3	7	187
		पेकी मुल्लाकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
7	लाखांदुर	एकूण	0	3	5	0	8	0	0	1	4	5	134
		पेकी मुल्लाकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण जिल्हा		एकूण	0	25	71	1	97	1	0	23	40	64	1321
		पेकी मुल्लाकरिता	0	2	2	0	4	0	0	3	0	3	20

आधार:- 1) शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक / माध्यमिक), जि. प. भंडारा

2) सहसंचालक उच्चशिक्षण, नागपूर विभाग, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 10.2

शैक्षणिक संस्थांतील शिक्षक

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ. क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक शिक्षक 2008-2009					माध्यमिक शिक्षक 2008-2009				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	बिना अनुदानित				अनुदानित	बिना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	0	557	96	81	734	22	95	485	46	648
		पैकी स्त्रिया	0	191	53	62	306	2	34	116	18	170
2	मोहाडी	एकूण	0	467	39	31	537	0	148	255	4	407
		पैकी स्त्रिया	0	211	20	22	253	0	43	68	1	112
3	भंडारा	एकूण	0	526	199	131	856	51	41	650	39	781
		पैकी स्त्रिया	0	303	130	114	547	28	13	195	24	260
4	साकोली	एकूण	0	319	65	32	416	0	45	410	3	458
		पैकी स्त्रिया	0	99	22	19	140	0	7	64	1	72
5	लाखनी	एकूण	0	312	66	6	384	0	68	403	5	476
		पैकी स्त्रिया	0	115	29	4	148	0	12	71	0	83
6	पवनी	एकूण	0	451	27	29	507	0	51	462	0	513
		पैकी स्त्रिया	0	141	9	26	176	0	12	88	0	100
7	लाखंडुर	एकूण	0	345	35	6	386	0	56	253	4	313
		पैकी स्त्रिया	0	48	9	4	61	0	9	38	0	47
एकूण जिल्हा		एकूण	0	2977	527	316	3820	73	504	2918	101	3596
		पैकी स्त्रिया	0	1108	272	251	1631	30	130	640	44	844

तक्ता क्रमांक - 10.2 (पुढे चालू)

शैक्षणिक संस्थांतील शिक्षक

जिल्हा -भंडारा

संदर्भ वर्ष:2008-09

अ. क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक शिक्षक 2008-2009					महाविद्यालयातील शिक्षक (सर्व) 2008-2009					एकूण
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	तुमसर	एकूण	0	33	293	0	326	0	0	23	20	43	1751
		पैकी स्त्रिया	0	18	68	0	86	0	0	2	11	13	575
2	मोहाडी	एकूण	0	108	138	0	246	0	0	7	30	37	1227
		पैकी स्त्रिया	0	26	37	0	63	0	0	3	15	18	446
3	भंडारा	एकूण	0	92	310	10	412	8	0	93	17	118	2167
		पैकी स्त्रिया	0	41	100	7	148	4	0	26	3	33	988
4	साकोली	एकूण	0	36	257	0	293	0	0	36	33	69	1236
		पैकी स्त्रिया	0	5	37	0	42	0	0	1	12	13	267
5	लाखनी	एकूण	0	68	208	0	276	0	0	26	0	26	1162
		पैकी स्त्रिया	0	12	40	0	52	0	0	10	0	10	293
6	पवनी	एकूण	0	51	224	0	275	0	0	45	2	47	1342
		पैकी स्त्रिया	0	12	44	0	56	0	0	6	1	7	339
7	लाखांदुर	एकूण	0	39	59	0	98	0	0	16	22	38	835
		पैकी स्त्रिया	0	8	9	0	17	0	0	1	12	13	138
एकूण जिल्हा		एकूण	0	427	1489	10	1926	8	0	246	124	378	9720
		पैकी स्त्रिया	0	122	335	7	464	4	0	49	54	107	3046

आधार:- 1) शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/माध्यमिक), जि. प.भंडारा
2) सहसंचालक उच्चशिक्षण, नागपूर विभाग, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 10.3
शैक्षणिक संस्थांतील विद्यार्थी संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ.क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक विद्यार्थी 2008-2009					माध्यमिक विद्यार्थी 2008-2009				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	0	16971	3819	2396	23186	250	2620	15033	661	18564
		पैकी मुली	0	8519	1833	1064	11416	121	1376	7288	310	9095
2	मोहाडी	एकूण	0	13778	1486	885	16149	0	4492	8177	41	12710
		पैकी मुली	0	6832	692	399	7923	0	2122	4319	15	6456
3	भंडारा	एकूण	0	14298	8304	4127	26729	1647	1034	17981	642	21304
		पैकी मुली	0	7101	4076	1769	12946	684	541	8955	261	10441
4	साकोली	एकूण	0	8945	2220	768	11933	0	1223	10967	76	12266
		पैकी मुली	0	4445	1103	315	5863	0	513	5410	31	5954
5	लाखनी	एकूण	0	8504	2444	317	11265	0	1567	10952	110	12629
		पैकी मुली	0	4219	1162	146	5527	0	639	5354	41	6034
6	पवनी	एकूण	0	13190	1161	693	15044	0	1498	13884	0	15382
		पैकी मुली	0	6490	586	310	7386	0	683	7048	0	7731
7	लाखांदुर	एकूण	0	10158	1270	217	11645	0	1384	7558	92	9034
		पैकी मुली	0	5102	611	88	5801	0	729	3838	38	4605
एकूण जिल्हा		एकूण	0	85844	20704	9403	115951	1897	13818	84552	1622	101889
		पैकी मुली	0	42708	10063	4091	56862	805	6603	42212	696	50316

तक्ता क्रमांक - 10.3 (पुढे चालु)

शैक्षणिक संस्थांतील विद्यार्थी संख्या

जिल्हा -भंडारा

संदर्भ वर्ष:2008-09

अ.क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक विद्यार्थी 2008-2009					महाविद्यालयातील विद्यार्थी (सर्व)2008-09					एकूण
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	तुमसर	एकूण	0	1188	12245	0	13433	0	0	1471	281	1752	56935
		पैकी मुली	0	855	5907	0	6762	0	0	761	116	877	28150
2	मोहाडी	एकूण	0	2866	6700	0	9566	0	0	418	579	997	39422
		पैकी मुली	0	1087	3482	0	4569	0	0	258	364	622	19570
3	भंडारा	एकूण	0	3454	11549	408	15411	100	0	5032	548	5680	69124
		पैकी मुली	0	1604	1565	184	3353	46	0	2965	309	3320	30060
4	साकोली	एकूण	0	1481	9906	0	11387	0	0	2113	504	2617	38203
		पैकी मुली	0	657	5256	0	5913	0	0	1101	255	1356	19086
5	लाखनी	एकूण	0	2353	7728	0	10081	0	0	1810	381	2191	36166
		पैकी मुली	0	1084	3364	0	4448	0	0	1012	159	1171	17180
6	पवनी	एकूण	0	2308	9399	0	11707	0	0	1543	409	1952	44085
		पैकी मुली	0	1053	4833	0	5886	0	0	912	214	1126	22129
7	लाखांदुर	एकूण	0	1402	2155	0	3557	0	0	575	545	1120	25356
		पैकी मुली	0	753	1093	0	1846	0	0	331	236	567	12819
एकूण जिल्हा		एकूण	0	15052	59682	408	75142	100	0	12962	3247	16309	309291
		पैकी मुली	0	7093	25500	184	32777	46	0	7340	1653	9039	148994

आधार:- 1) शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/माध्यमिक), जि. प.भंडारा

2) सहसंचालक उच्चशिक्षण

नागपूर विभाग, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 10.4

शैक्षणिक संस्थातील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ.क्र	तालुका	बाब	प्राथमिक विद्यार्थी 2008-2009					माध्यमिक विद्यार्थी 2008-2009				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	0	1609	611	469	2689	2	426	2304	144	2876
		पैकी मुली	0	816	300	200	1316	1	205	1146	58	1410
2	मोहाडी	एकूण	0	1152	163	77	1392	0	811	999	7	1817
		पैकी मुली	0	582	75	31	688	0	392	535	3	930
3	भंडारा	एकूण	0	2619	1770	881	5270	494	273	4924	170	5861
		पैकी मुली	0	1330	965	379	2674	244	90	2447	67	2848
4	साकोली	एकूण	0	1557	449	171	2177	0	464	2391	10	2865
		पैकी मुली	0	733	225	70	1028	0	196	1428	3	1627
5	लाखनी	एकूण	0	1468	401	61	1930	0	533	2553	16	3102
		पैकी मुली	0	740	193	29	962	0	247	1231	8	1486
6	पवनी	एकूण	0	2565	254	135	2954	0	242	3788	0	4030
		पैकी मुली	0	1314	114	72	1500	0	102	1914	0	2016
7	लाखांदुर	एकूण	0	1799	262	59	2120	0	255	1741	44	2040
		पैकी मुली	0	881	141	20	1042	0	148	874	10	1032
एकूण जिल्हा		एकूण	0	12769	3910	1853	18532	496	3004	18700	391	22591
		पैकी मुली	0	6396	2013	801	9210	245	1380	9575	149	11349

तक्ता क्रमांक - 10.4 (पुढे चालु)

शैक्षणिक संस्थांतील अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ.क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक विद्यार्थी 2008-2009					महाविद्यालयातील विद्यार्थी (सर्व) 2008-09					एकूण
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	तुमसर	एकूण	0	288	1371	0	1659	0	0	256	52	308	7532
		पैकी मुली	0	176	652	0	828	0	0	142	29	171	3725
2	मोहाडी	एकूण	0	512	663	0	1175	0	0	60	120	180	4564
		पैकी मुली	0	239	340	0	579	0	0	35	91	126	2323
3	भंडारा	एकूण	0	509	2680	74	3263	26	0	1174	121	1321	15715
		पैकी मुली	0	291	1448	31	1770	13	0	742	56	811	8103
4	साकोली	एकूण	0	342	2148	0	2490	0	0	519	165	684	8216
		पैकी मुली	0	141	1095	0	1236	0	0	296	97	393	4284
5	लाखनी	एकूण	0	533	1593	0	2126	0	0	526	113	639	7797
		पैकी मुली	0	247	732	0	979	0	0	286	54	340	3767
6	पवनी	एकूण	0	575	2093	0	2668	0	0	459	67	526	10178
		पैकी मुली	0	273	1003	0	1276	0	0	287	39	326	5118
7	लाखांदुर	एकूण	0	196	620	0	816	0	0	193	124	317	5293
		पैकी मुली	0	115	293	0	408	0	0	101	61	162	2644
एकूण जिल्हा		एकूण	0	2955	11168	74	14197	26	0	3187	762	3975	59295
		पैकी मुली	0	1482	5563	31	7076	13	0	1889	427	2329	29964

आधार:- 1) शिक्षणाधिकारी (प्रथमिक/माध्यमिक), जि. प.भंडारा 2) सहसंचालक उच्चशिक्षण, नागपूर विभाग, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 10.5

शैक्षणिक संस्थांतील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ.क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक विद्यार्थी 2008-2009					माध्यमिक विद्यार्थी 2008-2009				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	एकूण	0	1649	249	199	2097	43	156	1304	49	1552
		पैकी मुली	0	855	126	93	1074	20	87	654	16	777
2	मोहाडी	एकूण	0	705	197	54	956	0	343	307	0	650
		पैकी मुली	0	363	89	20	472	0	197	157	0	354
3	भंडारा	एकूण	0	721	550	177	1448	81	67	912	27	1087
		पैकी मुली	0	349	261	82	692	35	46	511	12	604
4	साकोली	एकूण	0	881	171	49	1101	0	127	1425	3	1555
		पैकी मुली	0	443	79	21	543	0	66	703	1	770
5	लाखनी	एकूण	0	502	91	12	605	0	135	854	22	1011
		पैकी मुली	0	253	47	8	308	0	41	421	3	465
6	पवनी	एकूण	0	760	31	27	818	0	40	826	0	866
		पैकी मुली	0	413	12	10	435	0	24	413	0	437
7	लाखांदुर	एकूण	0	333	26	7	366	0	52	201	20	273
		पैकी मुली	0	174	15	3	192	0	27	115	11	153
एकूण जिल्हा		एकूण	0	5551	1315	525	7391	124	920	5829	121	6994
		पैकी मुली	0	2850	629	237	3716	55	488	2974	43	3560

तक्ता क्रमांक - 10.5 (पुढे चालु)

शैक्षणिक संस्थांतील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ.क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक विद्यार्थी 2008-2009					महाविद्यालयातील विद्यार्थी (सर्व) 2008-09					एकूण
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	तुमसर	एकूण	0	107	615	0	722	0	0	46	11	57	4428
		पैकी मुली	0	87	290	0	377	0	0	11	2	13	2241
2	मोहाडी	एकूण	0	336	105	0	441	0	0	3	24	27	2074
		पैकी मुली	0	181	43	0	224	0	0	0	11	11	1061
3	भंडारा	एकूण	0	120	413	13	546	6	0	143	14	163	3244
		पैकी मुली	0	51	257	6	314	2	0	71	7	80	1690
4	साकोली	एकूण	0	115	1033	0	1148	0	0	185	20	205	4009
		पैकी मुली	0	60	524	0	584	0	0	88	8	96	1993
5	लाखनी	एकूण	0	135	540	0	675	0	0	67	28	95	2386
		पैकी मुली	0	41	246	0	287	0	0	33	16	49	1109
6	पवनी	एकूण	0	149	419	0	568	0	0	42	15	57	2309
		पैकी मुली	0	71	213	0	284	0	0	17	2	19	1175
7	लाखांदुर	एकूण	0	44	33	0	77	0	0	10	16	26	742
		पैकी मुली	0	23	22	0	45	0	0	8	8	16	406
एकूण जिल्हा		एकूण	0	1006	3158	13	4177	6	0	496	128	630	19192
		पैकी मुली	0	514	1595	6	2115	2	0	228	54	284	9675

आधार:- 1) शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक /माध्यमिक), जि. प.भंडारा 2) सहसंचालक उच्चशिक्षण, नागपूर विभाग, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 10.6

शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रीडांगणे, क्रीडा संस्था आणि क्रीडा शिष्यवृत्तीधारक

जिल्हा-भंडारा

संदर्भ वर्ष-2008-09

अ.क्र.	तालुका	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये (संख्या)	अधिकृत क्रीडांगणे, व्यायाम शाळा (संख्या)		खेळाच्या स्टेडि यमची संख्या	अधिकृत जलतरण तलाव (संख्या)	वर्षात घेतलेली क्रीडा प्रशिक्षण शिबिरे (संख्या)	राज्यपातळीवर निवड झालेल्या खेळाडूंची संख्या		क्रीडा शिष्यवृत्ती धारकांची संख्या	
			क्रीडांगणे	व्यायाम शाळा				एकूण	पैकी मुली	एकूण	पैकी मुली
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	तुमसर	1	12	3	0	0	1	42	16	0	0
2	मोहाडी	1	6	13	0	0	1	29	24	5	1
3	भंडारा	1	17	22	2	1	1	113	72	12	2
4	साकोली	1	19	12	1	0	1	36	21	2	2
5	लाखनी	0	7	4	1	0	1	29	16	4	1
6	पवनी	0	3	5	1	0	1	34	17	0	0
7	लाखांदुर	0	8	4	0	0	1	22	6	0	0
एकूण जिल्हा		4	72	63	5	1	7	305	172	23	6

आधार - जिल्हा क्रीडा अधिकारी, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 10.7

इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष - 30 सप्टेंबर, 2009

अ.क्र.	तालुका	इयत्ता						
		1 ली	2 री	3 री	4 थी	5 वी	6 वी	7 वी
	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	4189	4038	3365	4068	3944	4337	4273
2	मोहाडी	2581	2673	2748	2810	2681	3018	2827
3	भंडारा	4887	4802	5007	4599	4913	4965	4912
4	साकोली	2463	2439	2497	2412	2456	2387	2426
5	लाखनी	2296	2206	2398	2329	2483	2531	2433
6	पवनी	2916	2995	3181	2729	3191	3094	3177
7	लाखंडुर	2292	2202	2325	2191	2094	2046	2032
एकूण जिल्हा		21624	21355	21521	21138	21762	22378	22080

इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष - 30 सप्टेंबर, 2009

अ.क्र.	तालुका	इयत्ता					
		8 वी	9 वी	10 वी	11 वी	12 वी	एकूण
	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
1	तुमसर	4103	4112	4166	2128	2195	44918
2	मोहाडी	2878	2757	2896	1825	1649	31343
3	भंडारा	4667	4598	4686	2830	2529	53395
4	साकोली	2531	2559	2643	1945	1730	28488
5	लाखनी	2427	2387	2463	1370	1308	26631
6	पवनी	3132	3276	2919	1715	1594	33919
7	लाखंडुर	2006	1885	1811	582	583	22049
एकूण जिल्हा		21744	21574	21584	12395	11588	240743

आधार:- 1) शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/माध्यमिक), जि. प.भंडारा

2) सहसंचालक उच्चशिक्षण, नागपूर विभाग, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 11.1
सार्वजनिक व शासन सहाय्यीत वैद्यकीय सुविधांची माहिती

जिल्हा:- भंडारा

संदर्भ वर्ष :2008-09

अ. क्र.	तालुका							
		रुग्नालय	दवाखाने	प्रसूतिगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	उपकेंद्रे	डॉक्टर व वैद्य	परिचारिका
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	1	3	5	5	37	18	61
2	मोहाडी	1	3	4	5	25	16	32
3	भंडारा	2	7	4	5	27	42	143
4	साकोली	1	3	3	5	25	16	37
5	लाखनी	1	8	2	5	27	21	36
	पवनी	1	10	1	4	24	23	37
7	लाखांदुर	1	7	7	4	27	18	34
एकूण जिल्हा		8	41	26	33	192	154	380

जिल्हा:- भंडारा

संदर्भ वर्ष :2008-09

अ. क्र.	तालुका	खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण (00)			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण (00)		
		एकूण	एकूण पैकी स्त्रियां साठी	एकूण पैकी मुलां साठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
(1)	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	तुमसर	160	110	50	253	218	142	308	281	148
2	मोहाडी	90	50	40	356	282	163	301	288	139
3	भंडारा	444	258	186	536	468	294	252	231	120
4	साकोली	110	70	40	327	274	169	238	215	108
5	लाखनी	90	45	45	483	357	209	308	284	146
	पवनी	98	42	56	362	261	163	273	259	147
7	लाखांदुर	78	26	52	64	58	32	295	270	141
एकूण जिल्हा		1070	601	469	2381	1918	1172	1975	1828	949

आधार -1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय,भंडारा 2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 11.2

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या

जिल्हा-भंडारा.

संदर्भ वर्ष: 2004

(1)	(2)	एकूण/ ग्रामीण/ नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	तुमसर	एकूण	2328	1369	3697	1296	204	1500	0	0	60
		ग्रामीण	1576	721	2297	947	95	1042	0	0	22
		नागरी	752	648	1400	349	109	458	0	0	38
2	मोहाडी	एकूण	1622	721	2343	818	102	920	0	0	16
		ग्रामीण	1622	721	2343	818	102	920	0	0	16
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	एकूण	4102	3358	7460	1963	410	2373	0	0	229
		ग्रामीण	1335	613	1948	902	94	996	0	0	17
		नागरी	2767	2745	5512	1061	316	1377	0	0	212
4	साकोली	एकूण	1688	778	2466	899	92	991	0	0	43
		ग्रामीण	1688	778	2466	899	92	991	0	0	43
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	एकूण	1263	726	1989	813	81	894	0	0	18
		ग्रामीण	1263	726	1989	813	81	894	0	0	18
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	पवनी	एकूण	1561	935	2496	838	128	966	0	0	11
		ग्रामीण	1232	627	1859	729	75	804	0	0	11
		नागरी	329	308	637	109	53	162	0	0	0
7	लाखंदुर	एकूण	1374	612	1986	660	72	732	0	0	29
		ग्रामीण	1374	612	1986	660	72	732	0	0	29
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण जिल्हा	एकूण	13938	8499	22437	7287	1089	8376	0	0	406	
	ग्रामीण	10090	4798	14888	5768	611	6379	0	0	156	
	नागरी	3848	3701	7549	1519	478	1997	0	0	250	

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक - 11.3

विविध कारणांनुसार मृत्यूची संख्या-2004

जिल्हा - भंडारा		
अ. क्र.	मृत्यूंचे कारण	मृत्यूंची संख्या
(1)	(2)	(3)
अ	<u>साथीचे विकार</u>	
1	हिवताप	3
2	विषमज्वर	9
3	क्षयरोग	87
4	न्युमोनिया/ श्वसन क्रियेसंबधी	154
5	अमांश, अतिसार, गॅस्ट्रो	3
ब	<u>बिगर साथीचे विकार</u>	
1	एडस	उ.ना.
2	हृदय विकार	232
3	कर्करोग	73
4	बाळंतपणात मातेचा मृत्यू	उ.ना.
5	पक्षाघात	उ.ना.
6	मूत्रपिंड विषयक	उ.ना.
क	<u>अपघात</u>	
1	आत्महत्या	14
2	रहदारी वाहतूक	37
3	विद्युत धक्का	उ.ना.
4	भाजणे/ जळणे	उ.ना.
5	इतर अपघात	1
ड	<u>इतर कारणे</u>	
	एकूण मृत्यू	8376

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक - 11.4

माता व बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008-09

अ.क्र.	तालुका	ग्रामीण/ एकूण	त्रिगुणी लस	पोलिओ	बीसीजी	गोवर	द्विगुणी (डो.टी.)	धनुर्वात लस		
								10 वर्षे	16 वर्षे	गरोदर स्त्रिया
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	ग्रामीण	2981	2981	2805	2666	2955	3502	2779	2943
		एकूण	3702	3702	3814	3287	3415	4368	3013	4445
2	मोहाडी	ग्रामीण	2400	2442	2313	2287	2957	3034	3217	2586
		एकूण	2400	2442	2313	2287	2957	3034	3217	2586
3	भंडारा	ग्रामीण	3068	3068	2680	2771	2911	2984	3236	3107
		एकूण	4943	4871	6833	4263	4448	5737	5600	5306
4	साकोली	ग्रामीण	2145	2331	2131	1941	2380	2534	2622	2257
		एकूण	2145	2331	2131	1941	2380	2534	2622	2257
5	लाखनी	ग्रामीण	2001	2015	1802	1756	2307	2453	2334	2107
		एकूण	2001	2015	1802	1756	2307	2453	2334	2107
6	पवनी	ग्रामीण	2189	2244	2089	2011	2014	2469	2323	2321
		एकूण	2595	2650	2639	2370	2531	3125	2762	2635
7	लाखंदुर	ग्रामीण	2052	2172	1997	1900	1915	2011	1768	2273
		एकूण	2052	2172	1997	1900	1915	2011	1768	2273
एकूण जिल्हा		ग्रामीण	16836	17253	15817	15332	17439	18987	18279	17594
		एकूण	19838	20183	21529	17804	19953	23262	21316	21609

आधार - 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, भंडारा

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 11.5

कुटुंब कल्याण कार्यक्रम

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008-09

अ. क्र.	तालुका	एकूण/ ग्रामीण	कुटुंब कल्याण केंद्रांची संख्या	जननक्षम जोडप्यांची संख्या	31 मार्च अखेर संरक्षित जोडप्यांची संख्या			
					पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	लूपपध्दती	इतर पध्दतीने
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	एकूण	6	34033	331	1044	845	7985
		ग्रामीण	5	27637	167	669	681	7457
2	मोहाडी	एकूण	6	22959	203	775	778	7606
		ग्रामीण	5	22959	198	728	704	7512
3	भंडारा	एकूण	6	40740	440	1007	900	10657
		ग्रामीण	5	26541	222	493	680	7724
4	साकोली	एकूण	6	21798	298	560	824	7300
		ग्रामीण	5	21798	275	432	644	6459
5	लाखनी	एकूण	6	19944	226	479	602	6126
		ग्रामीण	5	19944	146	294	602	6126
6	पवनी	एकूण	5	24887	187	628	400	7373
		ग्रामीण	4	21667	146	439	387	7045
7	लाखांदुर	एकूण	5	19492	211	458	360	5691
		ग्रामीण	4	19492	99	239	360	5672
जिल्हा एकूण		एकूण	40	183853	1896	4951	4709	52738
		ग्रामीण	33	160038	1253	3294	4058	47995

आधार:-1) जिल्हा शल्य चिकित्सक,सामान्य रुग्णालय,भंडारा 2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 12.1

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च

जिल्हा -भंडारा.

संदर्भ वर्ष : 2008-09

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च						
		बिगर -आदिवासी योजना	आदिवासी उपयोजना	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील	विशेष घटक योजना	स्टेटपूल (अनुशेष)	अनुशेष	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	कृषि व संलग्न सेवा							
	1.1 पीक संवर्धन	9.23	0.00	20.00	167.15	0.00	0.00	196.38
	1.2 फलोत्पादन	5.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	1.3 मृदसंधारण	91.51	0.00	27.95	0.00	0.00	0.00	119.46
	1.4 पशुसंवर्धन	102.66	0.00	3.50	19.98	0.00	0.00	126.14
	1.5 दुग्धव्यवसाय विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	1.6 मत्स्यव्यवसाय	10.60	0.00	0.14	0.54	0.00	0.00	11.28
	1.7 वने	58.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	58.00
	1.8 पणन, कोठारे व वखारी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	1.9 सहकार	77.99	0.00	0.00	4.00	0.00	0.00	81.99
	एकूण (एक)	354.99	0.00	51.59	191.67	0.00	0.00	598.25
2	ग्रामीण विकास							
	2.1 एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	51.73	0.00	21.41	106.89	0.00	0.00	180.03
	2.2 अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	2.3 जवाहर रोजगार योजना	121.25	0.00	33.16	107.12	0.00	0.00	261.53
	2.4 रोजगार हमी योजना	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	2.5 जमीन सुधारणा	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	2.6 सामूहिक विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	2.7 ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	88.93	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	88.93
	एकूण (दोन)	261.91	0.00	54.57	214.01	0.00	0.00	530.49
3	पाटबंधारे व पूरनियंत्रण							
	3.1 लघु पाटबंधारे	416.00	0.00	87.65	0.00	0.00	0.00	503.65
	3.2 जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	3.3 आयाकट विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	3.4 मध्यम प्रकल्प	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	3.5 पूरनियंत्रण कामे	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण (तीन)	416.00	0.00	87.65	0.00	0.00	0.00	503.65
4	विद्युत विकास	130.00	0.00	10.00	90.00	0.00	487.00	717.00
	एकूण (चार)	130.00	0.00	10.00	90.00	0.00	487.00	717.00

तक्ता क्रमांक - 12.1

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च

जिल्हा - भंडारा.

संदर्भ वर्ष : 2008-09

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च						
		बिगर - आदिवासी योजना	आदिवासी उपयोजना	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील	विशेष घटक योजना	स्टेटपूल (अनुशेष)	अनुशेष	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
5	उद्योग व खाणकाम							
	5.1 मोठे व मध्यम उद्योग	21.10	0.00	1.05	0.00	0.00	0.00	22.15
	5.2 ग्रामीण व लघु उद्योग	0.00	0	0.00	11.24	0.00	0.00	11.24
	एकूण (पाच)	21.10	0.00	1.05	11.24	0.00	0.00	33.39
6	वाहतूक व दळणवळण							
	6.1 मोठे व लहान बंदरे	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	6.2 अंतर्देशीय जलवाहतूक	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	6.3 रस्ते विकास	563.82	0.00	131.00	0.00	0.00	0.00	694.82
	एकूण (सहा)	563.82	0.00	131.00	0.00	0.00	0.00	694.82
7	सामान्य आर्थिक सेवा							
	7.1 पर्यटन	53.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	53.00
	7.2 स्थानिक विकास कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण (सात)	53.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	53.00
8	सामाजिक आणि सामूहिक सेवा							
	8.1 सामान्य शिक्षण	141.70	0.00	0.00	22.28	0.00	0.00	163.98
	8.2 क्रिडा व युवक कल्याण	68.04	0.00	12.00	36.00	0.00	0.00	116.04
	8.3 कला व संस्कृती	7.36	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7.36
	8.4 तांत्रिक शिक्षण	0.00	0.00	0.00	0.41	0.00	81.66	82.07
	8.5 वेद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	25.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	125.00
	8.6 आरोग्य सेवा	318.52	0.00	14.03	12.10	0.00	0.00	344.65
	8.7 ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	31.14	0.00	64.63	58.88	0.00	0.00	154.65
	8.8 गृहनिर्माण	8.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.00
	8.9 नगर विकास	191.99	0.00	0.00	478.71	0.00	0.00	670.70
	8.10 माहिती व प्रसिध्दी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	8.11 मागासवर्गीयांचे कल्याण	19.29	0.00	516.02	434.54	0.00	0.00	969.85
	8.12 कामगार व कामगार कल्याण	304.73	0.00	11.97	11.78	0.00	63.03	391.51
	8.13 समाज कल्याण	14.41	0.00	0.98	12.44	0.00	0.00	27.83
	8.14 स्थानिक विकास कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	8.15 पोषण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण (आठ)	1130.18	0.00	619.63	1067.14	0.00	244.69	3061.64
	एकूण (एक ते आठ)	2931.00	0.00	955.49	1574.06	0.00	731.69	6192.24

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 12.2

रोजगार हमी योजना

संदर्भ वर्ष : 2008-09

जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	बाब	कामाचा प्रकार					
		सिंचन	सार्वजनिक कामे (रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	नियोजित कामांची संख्या	724	3819	4877	591	0	10011
2	मंजूर केलेल्या कामांची संख्या	6	607	1577	127	0	2317
3	सुरु केलेल्या कामांची संख्या	6	269	371	221	0	867
4	पूर्ण केलेल्या कामांची संख्या	6	269	371	221	0	867
5	मध्येच बंद केलेल्या कामांची संख्या	0	0	0	0	0	0
6	कामांसाठी केलेली तरतूद (रु.लाखात)	2076	14016	7205	1411	0	24708
7	कामांवर झालेला एकूण खर्च (रु.लाखात)	10	626	459	91	0	1186
8	रोजगार निर्मिती (मनुष्य दिवस लाखात)	0.17	11.38	7.91	1.57	0	21.03

आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, भंडारा.

तक्ता क्रमांक - 12.3

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च

जिल्हा - भंडारा.

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ. क्र.	महिना	खर्च (रुपये लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामांची संख्या
		प्रत्यक्ष (महिऱ्यातील)	संचित आर्थिक वर्षाच्या आरंभापासून)		
(1)	(2)	(3)	4	(5)	(6)
1	एप्रिल 2008	65.03	65.03	0.96	194
2	मे 2008	144.06	209.09	3.07	424
3	जून 2008	143.38	352.47	3.18	482
4	जुलै 2008	313.30	666.37	9.79	119
5	ऑगस्ट 2008	115.82	782.19	11.50	107
6	सप्टेंबर 2008	24.71	806.9	11.87	118
7	ऑक्टोबर 2008	11.44	818.34	12.02	120
8	नोव्हेंबर 2008	13.26	831.6	12.22	124
9	डिसेंबर 2008	26.56	858.16	12.62	120
10	जानेवारी 2009	8.17	866.33	12.74	169
11	फेब्रुवारी 2009	44.66	910.99	17.69	249
12	मार्च 2009	275.01	1186	21.03	320

आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय, (रो.ह.यो.शाखा),भंडारा.

तक्ता .क्र .१२.४
पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना

जिल्हा:- भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008-09

अ. क्र.	बाबी	तालुका							जिल्हा एकूण
		रुमसर	मोहाडी	भंडारा	साकोली	लाखनी	पक्नी	लाखाडुर	
1	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
1	वस्ती असलेल्या गावांची एकूणसंख्या	136	100	142	86	94	137	83	778
2	गावातील वाडया/वस्त्यांची संख्या	35	3	17	35	0	19	20	129
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या								
3.1	गावांची संख्या	127	97	135	76	89	134	72	730
3.2	त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	35	3	17	35	0	19	20	129
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व वाडया/वस्त्या								
	संदर्भ वर्षातील								
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	9	3	7	10	5	3	11	48
	ब) एकूण वाडया/वस्त्या (संख्या)	0	0	0	0	0	0	0	0
	बृहत आराखडयानुसार								
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	9	3	7	10	5	3	11	48
	ब) एकूण टंचाईग्रस्त वाडया/वस्त्या (संख्या)	0	0	0	0	0	0	0	0
	केलेली उपाययोजना	0	0	0	0	0	0	0	0
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या								
	गावांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	टँकरची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	ब) बेलगाडीने पुरवठा होणा-या								
	गावांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	बेलगाडयांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या								
	गावांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	साधने संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार - कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा, जिल्हा परिषद, भंडारा .

तक्ता क्रमांक 12.5

रासायनिक खतांचे वाटप

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008-09

अ.क्र.	तालुका	रासायनिक खतांचे वाटप (मे.टन)		
		नियंत्रित संस्थांकडून	खाजगी संस्थांकडून	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	तुमसर	6667	2120	8787
2	मोहाडी	5698	1746	7444
3	भंडारा	7019	1806	8825
4	साकोली	6456	1965	8421
5	लाखनी	5552	2220	7772
6	पवनी	4950	2176	7126
7	लाखंदुर	6726	1495	8221
जिल्हा एकूण		43068	13528	56596

आधार - कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 12.6

साखर कारखाने

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008-09

अ.क्र.	तालुका	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/खाजगी	कामगार(संख्या)		गळीत क्षमता मे.टन	प्रत्यक्ष गाळप मे.टन	साखरेचे उत्पादन मे.टन	इतर उत्पादने			
				निर्यामित	हंगामी				इथेनॉल मे. टन	पेपर मे. टन	मद्यार्क हजार लि.	बीज मे. वॅट
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	तुमसर	दि.वैनगंगा साखर कारखाना देव्हाडा	सहकारी	निरक	निरक	1250	निरक	निरक	निरक	निरक	निरक	निरक
2	मोहाडी											
3	भंडारा											
4	साकोली											
5	लाखनी											
6	पवनी											
7	लाखंदुर											
जिल्हा एकुण												

टिप -कारखाना बंद आहे

आधार - साखर आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक - 12.7

वीस कलमी कार्यक्रमाची भौतिक प्रगती.

जिल्हा:-भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ.क्र.	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	अ) स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	लाभधारकांची संख्या	3766	3760
	ब) जवाहर ग्राम समृद्धी योजना	लाख मनुष्य दिवस	0.00	0.00
	क) लघुउद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	650	579
2	अ) अतिरिक्त जमिनीचे वाटप	हेक्टर	0	0
	ब) लाभधारक	संख्या-अनु.जाती	0	0
		अनु.जमाती	0	0
		इतर	0	0
3	वेठबिगरांचे पुनर्वसन	खेडी संख्या	0	0
4	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	खेडी संख्या	35	3
5	अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	केंद्र संख्या	0	0
	ब) उपकेंद्र	उपकेंद्र संख्या	0	0
6	अ) कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया	संख्या	8575	6393
	ब) समतुल्य शस्त्रक्रिया	संख्या	8646	12015
7	अ) एकात्मिक बालविकास सेवा गट	संख्या	0	0
	ब) अंगणवाडी	संख्या	1083	1081
8	अ) अनु.जातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	संख्या	1262	924
	ब) अनु.जमातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	संख्या	621	284
9	अ) घरांसाठी जागा (ईंदिरा आवास योजना)	संख्या	0	0
	ब) घरबांधणीसाठी अर्थसहाय्य (ईंदिरा आवास योजना)	संख्या	2414	1791
	क) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी घरे	संख्या	0	0
	ड) कमी उत्पन्न गटासाठी घरे	संख्या	25	0
10	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	0	0
11	झाडे लावणे	रोपे संख्या लाखात	18	7
12	रास्त भावाची दुकाने उघडणे	संख्या	0	0
13	अ) खेड्यांचे विदयुतीकरण	संख्या	विदयुतीकरण	पूर्ण
	ब)पंप संचांसाठी विदयुतीकरण	संख्या	0	0
	क) सुधारित चुली	संख्या	0	0
	ड) बायोगॅस	संख्या	130	58

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी,भंडारा

तक्ता क्रमांक -12.8

स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ)

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008-09

अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद (रुपये हजारात)	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च (रुपये हजारात)
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	चिमुर	14000	8	45	53	12844	12844
2	भंडारा	10000	2	45	47	9424	9424
एकूण		24000	10	90	100	22268	22268

तक्ता क्रमांक - 12.9

स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष : 2008-09

अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद (रुपये हजारात)	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत (रुपये हजारात)	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च (रुपये हजारात)
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	भंडारा	10000	29	30	59	9989	9995
2	तुमसर	10000	20	24	44	8005	10000
3	अडयाळ	10000	32	22	54	8900	9601
4	साकोली	10000	10	40	50	9060	9056
5	लाखंदुर	10000	18	28	46	8023	7185
एकूण		50000	109	144	253	43977	45837

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 12.10

स्थानिक विकास कार्यक्रम (राज्यसभा सदस्य)

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ. क्र.	राज्यसभा सदस्य नाव	जिल्ह्याकरिता उपलब्ध करून दिलेली तरतूद (रुपये हजारात)	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत (रुपये हजारात)	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च (रुपये हजारात)
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	प्रफूल पटेल	17500	2	114	116	27858	27858
	एकूण	17500	2	114	116	27858	27858

तक्ता क्रमांक - 12.11

स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद सदस्य)

जिल्हा - भंडारा

संदर्भ वर्ष- 2008-09

अ. क्र.	विधानपरिषद सदस्यांचे नाव	जिल्ह्याकरिता उपलब्ध करून दिलेली तरतूद (रुपये हजारात)	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत (रुपये हजारात)	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च (रुपये हजारात)
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	श्री. राजेंद्र जैन	5000	2	16	18	4481	2666
2	श्री.नितीन गडकरी	600	1	2	3	289	499
3	श्री.अॅड.प्रितमकुमार शेगावंकर	500	0	1	1	500	500
4	श्री.व्ही.यू.डायगव्हाणे	1500	0	36	36	1499	1499
5	श्री.केशवराव मानकर	606	3	0	3	0	312
	एकूण	8206	6	55	61	6769	5476

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 13.1

पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी यांची संख्या

जिल्हा -भंडारा

संदर्भ वर्ष:2008-09

अ. क्र.	पदनाम	संख्या	
		एकूण संख्या	पैकी महिलांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)
1	पोलिस अधिकारी/ कर्मचा-यांची संख्या		
	1.1 पोलिस उपमहानिरीक्षक	0	0
	1.2 पोलिस आयुक्त	0	0
	1.3 पोलिस उप आयुक्त	0	0
	1.4 पोलिस सहायक आयुक्त	0	0
	1.5 पोलिस अधीक्षक	1	0
	1.6 अपर पोलिस अधीक्षक	1	0
	1.7 पोलिस उप अधीक्षक	5	2
	1.8 पोलिस निरीक्षक	15	0
	1.9 पोलिस उप निरीक्षक	43	0
	1.10 पोलिस जमादार/ हवालदार	340	5
	1.11 पोलिस शिपाई / पोलिस नाईक	672	110
	एकूण पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी संख्या	1077	117
2	पोलिस ठाणे	12	X
3	आउट पोस्ट	7	X
4	पोलिस चौकी	2	X
5	लॉकअप्स	12	X
6	पोलिस ठाणे, आउट पोस्ट व सब पोस्ट आदींची सोय असलेली गावे व शहरे	19	X
7	पोलिस दलांचा एकूण खर्च (रू.लाखात)	2250	X

आधार - 1) जिल्हा पोलिस अधीक्षक (ग्रामिण विभाग), भंडारा

तक्ता क्रमांक - 13.2

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयांत निकालात काढलेली प्रकरणे

जिल्हा- भंडारा

संदर्भ वर्ष: 2008-09

अ. क्र.	न्यायालये	एकूण प्रकरणे	मूळ		अपील	
			नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	दिवाणी न्यायालय	1279	737	427	78	37
2	फौजदारी न्यायालय	8257	3605	4527	41	84
3	लोक न्यायालय	1029	837	192	0	0
4	कामगार न्यायालय	481	392	89	0	0
5	औद्योगिक न्यायालय	244	79	7	158	0
6	कौटुंबिक न्यायालय	0	0	0	0	0
7	जिल्हा दंडाधिकारी तथा कार्यकारी दंडाधिकारी	2985	0	2985	0	0

आधार -1)जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, भंडारा

2)आयुक्त, कामगार न्यायालय, भंडारा

3)आयुक्त, औद्योगिक न्यायालय, भंडारा 4)लोक आयुक्त

5)समुपदेशक, कौटुंबिक न्यायालय, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 14.1

चित्रपट गृहे, व्ही.डी.ओ. केंद्र आणि केबलधारक यांची आकडेवारी

जिल्हा- भंडारा

संदर्भ वर्ष: 31.3.2009

अ.क्र.	तालुका	कायम स्वरुपी चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपटगृहे		व्हीडीओ केंद्रे		केबल धारक		वसूल केलेला करमणूक कर (रुपये हजारात)
		संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	केबल चालक संख्या	केबल ग्राहक संख्या	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	तुमसर	1	632	0	0	3	115	16	1456	574
2	मोहाळी	0	0	0	0	0	0	8	1110	200
3	भंडारा	2	1127	0	0	1	30	34	5964	2967
4	साकोली	0	0	0	0	1	50	1	467	124
5	लाखनी	1	325	0	0	0	0	3	769	205
6	पवनी	2	0	1	140	0	0	7	1267	307
7	लाखांदुर	0	456	2	584	1	30	1	126	144
जिल्हा एकूण		6	2540	3	724	6	225	70	11159	4521

आधार- जिल्हाधिकारी कार्यालय (करमणूक शाखा), भंडारा .

तक्ता क्रमांक - 14.2

मुद्रणालये आणि त्यांनी प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके

जिल्हा- भंडारा

संदर्भ वर्ष -31.3.2009

अ.क्र.	तालुका	मुद्रणालयांची संख्या	दैनिक वर्तमान पत्रे आणि नियतकालिके					
			दैनिक	साप्ताहिक	पाक्षिक	मासिक	त्रैमासिक	वार्षिक
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	22	0	1	0	0	0	0
2	मोहाळी	8	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	22	1	17	0	0	1	0
4	साकोली	6	0	4	0	0	0	0
5	लाखनी	6	1	2	0	0	0	0
6	पवनी	12	1	2	0	0	0	0
7	लाखांदुर	11	0	0	0	0	0	0
एकूण जिल्हा		87	3	26	0	0	1	0

आधार:- 1)जिल्हा माहिती अधिकारी, भंडारा

2) जिल्हाधिकारी कार्यालय (गृह शाखा), भंडारा

तक्ता क्रमांक - 14.2

मुद्रणालये आणि त्यांनी प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके

जिल्हा- भंडारा

संदर्भ वर्ष -31.3.2009

अ.क्र.	तालुका	मुद्रणालयाची संख्या	दैनिक वर्तमान पत्रे आणि नियतकालिके					
			दैनिक	साप्ताहिक	पाक्षिक	मासिक	त्रैमासिक	वार्षिक
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	तुमसर	22	0	1	0	0	0	0
2	मोहाळी	8	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	22	1	17	0	0	1	0
4	साकोली	6	0	4	0	0	0	0
5	लाखनी	6	1	2	0	0	0	0
6	पवनी	12	1	2	0	0	0	0
7	लाखांदुर	11	0	0	0	0	0	0
एकूण जिल्हा		87	3	26	0	0	1	0

आधार:- 1)जिल्हा माहिती अधिकारी, भंडारा

2) जिल्हाधिकारी कार्यालय (गृह शाखा), भंडारा

तक्ता क्रमांक - 14.3
लोकसभा व विधानसभा निवडणूकीबाबतची आकडेवारी

जिल्हा-भंडारा

संदर्भ वर्ष 2004

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्के वारी	पक्षनिहाय मिळालेले मते (संख्या) हजारात	
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस आय	राष्ट्रवादी काँग्रेस
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
लोकसभा निवडणूक :		2004						
1	भंडारा	1004	356	322	678	67.53	0	274
2	चिमुर्	1113	420	355	775	69.63	0	0
लोकसभा एकूण		2117	776	677	1453	68.63	0	274
भंडारा विधानसभा निवडणूक :		2004						
1	तुमसर	154	60	56	116	75.32	22	0
2	भंडारा	179	68	62	130	72.63	0	43
3	साकोली	174	68	64	132	75.86	57	0
4	लाखंदूर	194	83	75	158	81.44	85	0
5	अडयाळ	173	69	62	131	75.72	43	0
भंडारा विधानसभा एकूण		874	348	319	667	76.32	207	43

जिल्हा-भंडारा

संदर्भ वर्ष 2004

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मिळालेले मते (संख्या) हजारात						
		बहुजन समाजपार्टी	पी.री.पा. पार्टी	गोडवाना पार्टी	भा.ज.प.	शिवसेना	अपक्ष	इतर पक्ष
(1)	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
लोकसभा निवडणूक :		2004						
1	भंडारा	90	0	12	277	0	25	0
2	चिमुर्	75	238	11	337	0	72	42
लोकसभा एकूण		165	238	23	614	0	97	42
भंडारा विधानसभा निवडणूक :								
1	तुमसर	15	0	2	29	0	48	0
2	भंडारा	40	0	1	42	0	3	1
3	साकोली	21	1	0	43	0	10	0
4	लाखंदूर	18	2	1	43	0	5	4
5	अडयाळ	20	7	1	0	37	23	0
भंडारा विधानसभा एकूण		114	10	5	157	37	89	5

आधार - जिल्हा निवडणूक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 1

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावे व लोकसंख्या

(क्षेत्रफळ चौ.कि.मी.)

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संपूर्ण तहसील				आदिवासी उपयोजना मुख्य क्षेत्र				अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्र			
		गावे	क्षेत्रफळ	एकूण लोकसंख्या	आदिवासी लोकसंख्या (स्तंभ 5 पैकी)	गावे	क्षेत्रफळ	एकूण लोकसंख्या	आदिवासी लोकसंख्या (स्तंभ 9 पैकी)	गावे	क्षेत्रफळ	एकूण लोकसंख्या	आदिवासी लोकसंख्या (स्तंभ 13 पैकी)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
भंडारा													
1	तुमसर	136	802.5	213843	24666	0	0	0	0	0	0	0	0
2	मोहाडी	100	572.66	144621	12089	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा	142	538.14	261645	18935	0	0	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	86	722.5	129475	15767	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी	94	उ.ना.	121740	8236	0	0	0	0	0	0	0	0
6	लाखांदूर	83	459.6	113335	6579	0	0	0	0	0	0	0	0
7	पवनी	137	621.25	151487	11445	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण भंडारा जिल्हा		778	3716.65	1136146	97717	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक - 1 (मागील पृष्ठावरून)

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावे व लोकसंख्या

(क्षेत्रफळ चौ.कि.मी.)

(लोकसंख्या हजारत)

क्र. अ.	तहसील	माडा पॉकेट क्षेत्र				मिनी माडा पॉकेट क्षेत्र				एकूण आदिवासी उपयोजना क्षेत्र				आदिवासी उपयोजना क्षेत्राचे क्षेत्रफळ, एकूण लोकसंख्या व आदिवासी लोकसंख्या यांची तहसिलांच्या एकूण क्षेत्रफळाशी, एकूण लोकसंख्येशी व आदिवासी लोकसंख्येशी टक्केवारी		
		गावे	क्षेत्रफळ	एकूण लोकसंख्या	(स्तंभ 17 पैकी) आदिवासी लोकसंख्या	गावे	क्षेत्रफळ	एकूण लोकसंख्या	आदिवासी लोकसंख्या (स्तंभ 21 पैकी)	गावे (स्तंभ 7+11+15+19)	क्षेत्रफळ (स्तंभ 8+12+16+20)	एकूण लोकसंख्या (स्तंभ 9+13+17+21)	आदिवासी लोकसंख्या (स्तंभ 10+14+18+22)	क्षेत्रफळ	एकूण लोकसंख्या	आदिवासी लोकसंख्या
														स्तंभ 24 ची स्तंभ 4 शी %	स्तंभ 25 ची स्तंभ 5 शी %	स्तंभ 26 ची स्तंभ 6 शी %
1	2	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
भंडारा																
1	तुमसर	43	उ.ना.	21642	9853	0	0	0	0	43	उ.ना.	21642	9853	e2	10.12	39.95
2	मोहाडी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0.00	0.00
3	भंडारा	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0.00	0.00
4	साकोली	17	उ.ना.	13062	4153	0	0	0	0	17	उ.ना.	13062	4153	उ.ना.	10.09	26.34
5	लाखनी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0.00	0.00
6	लाखांदूर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0.00	0.00
7	पवनी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0.00	0.00
एकूण भंडारा जिल्हा		60	उ.ना.	34704	14006	0	0	0	0	60	उ.ना.	34704	14006	उ.ना.	10.11	34.64

तक्ता क्रमांक - 1 (मागील पृष्ठावरून)

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावे व लोकसंख्या

(क्षेत्रफळ चौ.कि.मी.)

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील प्रमुख आदिवासी जमातीची नावे लोकसंख्या	1 ऑक्टोबर, 2006 ची प्रक्षेपित लोकसंख्या	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावापैकी									
				अवर्षणप्रवण क्षेत्रांतर्गत			डोंगरी विभाग विकास कार्यक्रमांतर्गत			पश्चिम घाट विकास कार्यक्रमांतर्गत			
				गावे	क्षेत्रफळ	लोकसंख्या	गावे	क्षेत्रफळ	लोकसंख्या	गावे	क्षेत्रफळ	लोकसंख्या	
1	2	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
भंडारा													
1	तुमसर	गोंड	208097	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	मोहाडी		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	भंडारा		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	साकोली	हलबा	145503	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	लाखनी		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	लाखांदूर		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	पवनी		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण भंडारा जिल्हा		उ.ना.	353600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :- 1) आदिवासी विकास व नियोजन विभागाचे शासन निर्णय. 2) वर्ष 2001 ची जनगणना

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व क्षेत्राबाहेरील आदिवासी लोकसंख्या (एकत्रित माहिती)

अ. क्र.	तहसील	एकूण आदिवासी लोकसंख्या	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील आदिवासी लोकसंख्या (तक्ता 1 स्तंभ 26 प्रमाणे)		आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासी लोकसंख्या	
			लोकसंख्या	एकूण आदिवासी लोकसंख्येशी टक्केवारी (स्तंभ 4 : 3)	लोकसंख्या (स्तंभ 3-4)	स्तंभ 3 मधील एकूण आदिवासी लोकसंख्येशी टक्केवारी (स्तंभ 6 : 3)
1	2	3	4	5	6	7
भंडारा						
1	तुमसर	24666	9853	39.95	14813	60.05
2	मोहाडी	12089	0	0	0	0
3	भंडारा	18935	0	0	0	0
4	साकोली	15767	4153	26.34	11614	73.66
5	लाखनी	8236	0	0	0	0
6	लाखांदूर	6579	0	0	0	0
7	पवनी	11445	0	0	0	0
एकूण भंडारा जिल्हा		97717	14006	14.33	26427	27.04

आधार:-1) आदिवासी विकास व नियोजन विभागाचे शासन निर्णय

2) वर्ष 2001 ची जनगणना

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील /तहसीलातील लोकसंख्या व साक्षरतेचे प्रमाण

अ. क्र.	तहसील	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राची एकूण लोकसंख्या (तक्ता 1 स्तंभ 25 प्रमाणे)			आदिवासी उपयोजना क्षेत्राची एकूण लोकसंख्या (तक्ता 1 स्तंभ 26 प्रमाणे)			आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील आदिवासी लोकसंख्येशी टक्केवारी			आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील [स्त्री पुरुष प्रमाण दर हजार पुरुषा मध्ये स्त्रियांचे प्रमाण] (स्तंभ 6 चे स्तंभ 7 शी)	आदिवासी लोकसंख्येचे साक्षरतेचे प्रमाणे			तालुक्याचे स्त्री पुरुष प्रमाण	साक्षरतेचे प्रमाण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष (स्तंभ 3)	स्त्री (स्तंभ 7:4)	एकूण (स्तंभ 8 : 5)		पुरुष	स्त्रिया	एकूण		पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
भंडारा																		
1	तुमसर	11108	10534	21642	4918	4935	9853	44.27	46.85	45.53	948	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	1003	89.86	67.96	78.91
2	साकोली	6544	6518	13062	2053	2100	4153	31.37	32.22	31.79	996	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	1023	90.24	66.91	78.91
एकूण भंडारा जिल्हा		17652	17052	34704	6971	7035	14006	39.49	41.26	40.36	966	85.90	60.50	73.20	1009	89.00	67.80	78.66

आधार:-1) आदिवासी विकास व नियोजन विभागाचे शासन निर्णय

2) वर्ष 2001 ची जनगणना

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील 0 ते 6 वयोगटातील मुले - मुली व स्त्री पुरुष प्रमाण

अ.क्र.	तहसील	एकूण 0 ते 6 वयोगटातील मुले-मुली			आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील 0 ते 6 वयोगटातील मुले-मुली				आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील 0 ते 6 वयोगटातील मुले-मुली			दर हजारी स्त्री पुरुष प्रमाण *
		मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण	स्त्री पुरुष प्रमाण *	मुले	मुली (स्तंभ 7 : 4)	एकूण (स्तंभ 8 : 5)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
भंडारा												
1	तुमसर	14908	14195	29103	1650	1617	3267	952	11	11	11	980
2	साकोली	8438	7858	16296	834	836	1670	931	10	11	10	1002
एकूण भंडारा जिल्हा		23346	22053	45399	2484	2453	4937	945	11	11	11	988

आधार :- 1) आदिवासी विकास व नियोजन विभागाचे शासन निर्णय

2) वर्ष 2001 ची जनगणना

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील पशुधन (2003 च्या पशुगणनेनुसार) व पशुवैद्यकीय सेवा

		2003 पशुगणनेनुसार पशुधन (संख्या)									उपलब्ध पशुवैद्यकीय सेवा		
अ.क्र.	तहसील	गाय	बैल	म्हैस	रेडे	मेंढया	बकऱ्या	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	कोबडया व बदके	पशुवैद्यकीय		पशुउपचार केंद्रे
											सर्व चिकित्सालय	दवाखाने	
											(संख्या)	(संख्या)	(संख्या)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
भंडारा													
1	तुमसर	8900	4220	2990	228	0	8020	884	25242	7932	1	0	1
2	साकोली	1593	2207	716	381	0	2602	14	7513	8248	1	1	0
एकूण भंडारा जिल्हा		10493	6427	3706	609	0	10622	898	32755	16180	2	0	1

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक आणि जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद.

तक्ता क्रमांक 6

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तालुक्यातील वनव्याप्त क्षेत्र आणि जमिनीचा वापर

क्षेत्र - हेक्टरमध्ये

अ. क्र.	तहसील	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	वनव्याप्त क्षेत्र				आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील जमिनीचा वापर					तालुक्यातील जमिनीचा वापर				
			राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण क्षेत्र	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	लागवडी खालील क्षेत्र	निव्वळ लागवडी खालील क्षेत्र	ओलीता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्राची लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्राशी टक्केवारी (स्तंभ 11 : 10)	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	लागवडी खालील क्षेत्र	निव्वळ लागवडी खालील क्षेत्र	ओलीता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्राची लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्राशी टक्केवारी (स्तंभ 16 : 15)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
क) भंडारा																
1	तुमसर	उ.ना.	1830.04	1873.88	0	3703.91	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	साकोली	उ.ना.	4274.62	1866.70	0	6141.33	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
एकूण भंडारा जिल्हा			6104.66	3740.58	0	9845.24										

आधार:-1) वन संरक्षक 2) उपवन संरक्षक

तक्ता क्रमांक - 7

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सिंचनाच्या व पाणी उपसण्याच्या सोयी

अ. क्र.	तहसील	सिंचनाच्या सोयी (संख्या)									बसविलेले कृषि पंप	
		मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प	राज्य	स्थानिक	पाझर तलाव	कोल्हापूर बंधारा	भुयारी / साठवण बंधारा	उपसा जलसिंचन योजना	सिंचन विहिरी	डिझेल पंप	विद्युत पंप
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
भंडारा												
1	तुमसर	1	2	10	8	1	5	3	3	119	12	81
2	साकोली	0	0	6	2	0	5	2	0	91	7	71
एकूण भंडारा जिल्हा		1	2	16	10	1	10	5	3	210	19	152

आधार : 1. गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती

2. कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग (राज्य स्तर व स्थानिक स्तर)

3. कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग (स्थानिक स्तर)

4. कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तालुक्यातील पिण्याच्या पाण्याची उपलब्धता

अ. क्र.	तहसील	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावे	(गावांच्या बारमाही पिण्याचे पाणी उपलब्ध असलेल्या गावाची संख्या हद्दीतील सर्व वाड्या/पाडे/ टोले धरून)	स्तंभ 4 मधील बारमाही पिण्याच्या पाण्याची सोय असलेल्या गावांचे पिण्याच्या पाण्याच्या प्रमुख साधनानुसार वर्गिकरण						बारमाही पुरेसा पाणी पुरवठा नसलेली आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावे					बारमाही पुरेसा पाणी पुरवठा नसलेली तहसीलातील गावे				
				नळ योजना संख्या	विधण विहिरींची संख्या		साध्या विहिरी संख्या	इतर साधने ओढा कालवा (संख्या)	एकूण (5 ते 9) ही संख्या स्तंभ 4 एवढी असणे आवश्यक आहे.	मूळ गावे (संख्या)	गावठाण सोडून वाडे/पाडे/टोले संख्या	टंचाईग्रस्त गावे	टँकरग्रस्त गावे	बेल गाडी	मूळ गावे (संख्या)	गावठाण सोडून वाडे/पाडे/टोले संख्या	टंचाईग्रस्त गावे	टँकरग्रस्त गावे	बेल गाडी
					हातपंप बसविलेल्या विहिरी	विद्युत पंप बसविलेल्या विहिरी													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
भंडारा																			
1	तुमसर	36	36	3	30	0	3	0	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	साकोली	12	12	1	11	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण भंडारा जिल्हा		48	48	4	41	0	3	0	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार : 1) गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती

2) कार्यकारी अभियंता, ग्रामिण पाणीपुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद

तक्ता क्रमांक - 9

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात उपलब्ध असलेल्या आरोग्य सेवा

अ.क्र.	तहसील	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात उपलब्ध असलेल्या आरोग्य सेवा											
		ग्रामिण/कूटीर रूग्णालये		प्राथमिक आरोग्य केंद्रे		उपकेंद्रे		प्राथमिक आरोग्य पथके	फिरती आरोग्य पथके	आयुर्वेदिक दवाखाने	पाडा स्वयं सेवक	भरारी पथके (रेस्क्यु कॅम्प)	फिरती आश्रमशाळा पथके
		संख्या	प्रति ग्रामीण/कूटीर रूग्णालय लोकसंख्या	केंद्रे	प्रति प्रा.आ.केंद्र लोकसंख्या	केंद्रे	प्रति उपकेंद्र लोकसंख्या						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
भंडारा													
1	तुमसर	2	113252		10821	5	4328	0	0	1	0	0	0
2	साकोली	1	141037	1	13062	2	6531	0	0	0	0	0	0
एकूण भंडारा जिल्हा		3	254289	1	23883	7	10859	0	0	1	0	0	0

आधार:-1) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद.

2) जिल्हा शल्य चिकीत्सक

तक्ता :- 10 - अ

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील शैक्षणिक सुविधा

भाग-2 आश्रमशाळा व वसतिगृह सुविधा

शासकीय आश्रमशाळा				अनुदानित आश्रमशाळा				शासकीय वसतीगृहे			अनुदानित वसतीगृहे		
संख्या	आदिवासी विद्यार्थी		शिक्षक (भरलेली पदे)	संख्या	आदिवासी विद्यार्थी		शिक्षक (भरलेली पदे)	संख्या	आदिवासी विद्यार्थी		संख्या	आदिवासी विद्यार्थी	
	मुले	मुली			मुले	मुली			मुले	मुली		मुले	मुली
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	14	15	16
1	212	191	10	3	426	327	32	2	70	71	0	0	0
1	55	46	8	1	204	157	14	2	72	56	0	0	0
2	267	237	18	4	630	484	46	4	142	127	0	0	0

1. गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती

2. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.

तक्ता :- 10 - ब

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील शैक्षणिक सुविधा

भाग-1 आश्रमशाळा व वसतिगृहाव्यतिरीक्त संस्था

(30 सप्टेंबर, 2007 रोजीची स्थिती)

अ.क्र.	तहसील	वस्तीशाळा				अंगणवाड्या				प्राथमिक शाळा				माध्यमिक शाळा			
		संख्या	एकूण विद्यार्थी	आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक (भरलेली पदे)	संख्या	एकूण विद्यार्थी	आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक (भरलेली पदे)	संख्या	एकूण विद्यार्थी	आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक (भरलेली पदे)	संख्या	एकूण विद्यार्थी	आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक (भरलेली पदे)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
भंडारा																	
1	तुमसर	7	120	46	7	43	2517	1073	41	30	3927	539	89	2	417	49	17
2	साकोली	4	62	18	4	13	303	85	13	7	958	148	28	4	1295	181	39
एकूण भंडारा जिल्हा		11	182	64	11	56	2820	1158	54	37	4885	687	117	6	1712	230	56

आधार : 1. गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती

2. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.

तक्ता :- 10 ब

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील शैक्षणिक सुविधा

भाग-1 आश्रमशाळा व वसतिगृह सुविधा

(30 सप्टेंबर, 2007 रोजीची स्थिती)

अ.क्र.	तहसील	उच्च माध्यमिक				महाविद्यालये				औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था				इतर व्यवसाय प्रशिक्षण केंद्रे			
		संख्या	एकूण विद्यार्थी	आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक (भरलेली पदे)	संख्या	एकूण विद्यार्थी	आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक (भरलेली पदे)	संख्या	एकूण विद्यार्थी	आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक (भरलेली पदे)	संख्या	एकूण विद्यार्थी	आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक (भरलेली पदे)
1	2	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
भंडारा																	
1	तुमसर	0	0	0	0	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	0	0	0	0	0	0	0	0
2	साकोली	1	713	182	15	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण भंडारा जिल्हा		1	713	182	15	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :

1. गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती

2. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.

तक्ता क्रमांक 11

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात/तहसीलात उपलब्ध असलेल्या विविध सुविधा

अ. क्र.	तहसील	आदिवासी उपयोजनेतील गावे	सुविधा उपलब्ध असलेल्या आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावांची संख्या									तालुक्यातील एकूण गावे	सुविधा उपलब्ध असलेल्या तहसीलातील गावांची संख्या						
			वापमाही रस्ते	एस टी. बस थांबा	रास्त भावाची दुकाने	डाकघर	राष्ट्रीयकृत / सहकारी बँका	दुधसंकलन केंद्रे	दुरध्वनी केंद्रे	दुरध्वनी जोडणीची संख्या	वापमाही रस्ते		एस टी. बस थांबा	रास्त भावाची दुकाने	डाकघर	राष्ट्रीयकृत / सहकारी बँका	दुधसंकलन केंद्रे	दुरध्वनी केंद्रे	दुरध्वनी जोडणीची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
क) भंडारा																			
1	तुमसर	36	36	20	25	7	2	17	10	67	136	136	81	125	23	9	77	179	5030
2	साकोली	12	12	9	8	1	1	5	3	143	86	86	62	81	16	6	81	127	3346
एकूण भंडारा जिल्हा		48	48	29	33	8	3	22	13	210	222	222	143	206	39	15	158	306	8376

आधार :

1. तहसीलदार

2. अधीक्षक डाकघर

3. सहायक निबंधक (सहकारी संस्था)

4. भारत संचार निगम लिमिटेड

तक्ता क्रमांक 12

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सार्वजनिक सोयींची अंतरानुसार उपलब्धता

अ. क्र.	तहसील	आदिवासी उपयोजनेतील गावे	बारमाही रस्ता				एस.टी. बस थांबा				रास्त भावाची दुकाने				डाकघर			
			गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त	गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त	गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त	गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
भंडारा																		
1	तुमसर	36	36	0	0	0	20	11	2	3	25	10	1	0	7	6	6	17
2	साकोली	12	12	0	0	0	9	1	1	1	8	2	2	0	1	3	5	3
एकूण भंडारा जिल्हा		48	48	0	0	0	29	12	3	4	33	12	3	0	8	9	11	20

आधार : 1. तहसीलदार

2. अधिक्षक डाकघर

3. सहायक निबंधक (सहकारी संस्था)

4. भारत संचार निगम लिमिटेड

तक्ता क्रमांक 12

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सार्वजनिक सोयींची अंतरानुसार उपलब्धता

अ. क्र.	तहसील	राष्ट्रीयकृत / सहकारी बँक				दुधसंकलन केंद्र				दुरध्वनी केंद्र			
		गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त	गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त	गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त
1	2	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
भंडारा													
1	तुमसर	2	4	9	21	17	5	8	6	10	10	6	10
2	साकोली	1	3	5	3	5	2	3	2	3	4	2	3
एकूण भंडारा जिल्हा		3	7	14	24	22	7	11	8	13	14	8	13

आधार : 1. तहसीलदार 2. अधिक्षक डाकघर 3. सहायक निबंधक (सहकारी संस्था) 4. भारत संचार निगम लिमिटेड

तक्ता क्रमांक 12

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सार्वजनिक सोयींची अंतरानुसार उपलब्धता

अ. क्र.	तहसील	प्राथमिक आरोग्य केंद्र/उपकेंद्र				ग्रामीण / कुटीर रूग्णालय				पशुवैद्यकीय सेवा				सांस्कृतिक केंद्र / बाल कल्याण केंद्र			
		गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त	गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त	गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त	गावांत	3 कि.मी पर्यंत	3 ते 5 कि.मी	5 कि.मी पेक्षा जास्त
1	2	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
भंडारा																	
1	तुमसर	0	6	10	20	0	0	16	20	2	5	6	23	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	साकोली	1	2	4	5	0	1	2	9	2	2	4	4	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
एकूण भंडारा जिल्हा		1	8	14	25	0	1	18	29	4	7	10	27	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

आधार : 1. तहसीलदार 2. अधिक्षक डाकघर 3. सहायक निबंधक (सहकारी संस्था) 4. भारत संचार निगम लिमिटेड

तक्ता क्र.13

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सहकारी संस्था

अ. क्र.	तहसील	प्राथमिक कृषि पतसंस्था			आदिवासी सहकारी सोसा.			इतर बिगर कृषी पतसंस्था			दुग्ध संस्था			जंगल कामगार संस्था			मजूर संस्था			इतर संस्था			
		संख्या	सभासद		संख्या	सभासद		संख्या	सभासद		संख्या	सभासद		संख्या	सभासद		संख्या	सभासद		संख्या	सभासद		
			एकूण	पैकी आदिवासी		एकूण	पैकी आदिवासी		एकूण	पैकी आदिवासी		एकूण	पैकी आदिवासी		एकूण	पैकी आदिवासी		एकूण	पैकी आदिवासी		एकूण	पैकी आदिवासी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
भंडारा																							
1	तुमसर	11	6763	2401	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	162	162	0	0	0	0	0	
2	साकोली	8	2303	270	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	36	28	0	0	0	
एकूण भंडारा जिल्हा		19	9066	2671	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	162	162	1	36	28	0	0	0

आधार

1. जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था

2. सहायक निबंधक, सहकारी संस्था

तक्ता क्र. 14 - अ
आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील रस्ते

विभाग - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	दर्जानुसार रस्त्यांची लांबी (कि.मी.)						पृष्ठभागानुसार रस्त्यांची लांबी			प्रत्येक शंभर चौ.कि.क्षेत्रफळा तील रस्त्याची लांबी		
		राष्ट्रीय महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा मार्ग	इतर जिल्हा मार्ग	ग्राम मार्ग	एकूण रस्ते लांबी	अपृष्ठांकित	पृष्ठांकित				
									खडीचे	डांबरी /सिमेंट काँक्रीट	एकूण	पृष्ठांकित	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
क) भंडारा													
1	तुमसर	0	82.35	121.06	0	0	203.41	0	44.11	159.3	203.41		
2	साकोली	0	68.3	94.6	0	0	162.9	0	14.22	148.68	162.90		
एकूण भंडारा जिल्हा		0	150.65	215.66	0	0	366.31	0	58.33	307.98	366.31		

आधार : 1. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग.

2. कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद.

तक्ता क्र. 14 - ब
तहसीलातील रस्ते

अ. क्र.	तहसील	दर्जानुसार रस्त्यांची लांबी (कि.मी.)						पृष्ठभागानुसार रस्त्यांची लांबी					प्रत्येक शंभर चौ.कि. क्षेत्रफळातील रस्त्याची लांबी	
		राष्ट्रीय महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा मार्ग	इतर जिल्हा मार्ग	ग्राम मार्ग	एकूण रस्ते लांबी	अपृष्ठांकित	पृष्ठांकित			पृष्ठांकित		
									खडीचे	डांबरी /सिमेंट काँक्रीट	एकूण			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
क) भंडारा														
1	तुमसर	तालुकावार माहिती उपलब्ध नाही.												
2	साकोली													
एकूण भंडारा जिल्हा		0	523.65	684.66	295	549	2052.3	252	661.58	1138.78	2052.36	0	0	

आधार : 1. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग.

2. कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद.

आदिवासी उपयोजनेंतर्गत (टीएसपी) विकासशिर्ष निहाय वर्ष 2007 - 08 व 2008 - 09 ची आर्थिक प्रगती

जिल्हा		भंडारा					
अ.क्र.	विकासशिर्ष व उपशिर्ष	2007-08			2008-09		
		मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च	मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च
1	2	3	4	5	6	7	8
एक	कृषी व संलग्न सेवा						
1	पिक संवर्धन	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2	फलोत्पादन	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	मृद व जल संधारण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	पशुसंवर्धन	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	दुग्ध व्यवसाय विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	मत्स्य व्यवसाय	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7	पणन कोठारे व वखारी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	वने	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9	सहकार	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण एक	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
दोन	ग्रामीण विकास						
1	स्वर्ण जयंती ग्रामस्वयंरोजगार विकास कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2	अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	संपुर्ण ग्रामीण रोजगार योजना	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	रोजगार हमी योजना	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	ईंदीरा अवास योजना	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	ग्राम स्वच्छता कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण दोन	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
तीन	पाटबंधारे व पुर नियंत्रण						
1	लघु पाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2	जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	आयाकट विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	पुर नियंत्रण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण तीन	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
चार	विद्युत विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
पाच	उद्योग व खाणकाम						
	मोठे व मध्यम उद्योग	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	ग्रामीण व लघु उद्योग	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण पाच	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

(भंडारा जिल्यात आदिवासी उपाययोजनेअंतर्गत (टीएसपी) नाही. तरी माहिती निरंक समजावी.)

आदिवासी उपयोजनेंतर्गत (टीएसपी) विकासशिर्ष निहाय वर्ष 2007 - 08 व 2008 - 09 ची आर्थिक प्रगती

जिल्हा		भंडारा					
अ.क्र.	विकासशिर्ष व उपशिर्ष	2007-08			2008-09		
		मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च	मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च
1	2	3	4	5	6	7	8
सहा	वाहतूक व दळणवळण						
	मोठी व लहान बंदरे	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	अंतर्देशिय जल वाहतूक	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	रस्ते विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण सहा	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
सात	सामान्य आर्थिक सेवा						
	पर्यटन विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण सात	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
आठ	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा						
1	सामान्य शिक्षण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2	क्रिडा व युवक कल्याण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	कला व संस्कृती	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	तांत्रिक शिक्षण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	आरोग्य सेवा	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7	ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	गृहनिर्माण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9	नगरविकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
10	माहिती व प्रसिध्दी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
11	मागासवर्गीयांचे कल्याण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
12	कामगार व कामगार कल्याण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
13	समाज कल्याण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
14	पोषण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण आठ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण एक ते आठ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
10	न्युक्लीअस बजेट	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

(भंडारा जिल्यात आदिवासी उपाययोजनेअंतर्गत (टीएसपी) नाही. तरी माहिती निरंक समजावी)

आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील (ओटीएसपी) योजनांची विकासशिर्ष निहाय वर्ष 2007-08 व 2008-09 ची आर्थिक प्रगती

जिल्हा		भंडारा					
अ.क्र.	विकासशिर्ष व उपशिर्ष	2007-08			2008-09		
		मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च	मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च
1	2	3	4	5	6	7	8
एक	कृषी व संलग्न सेवा						
1	पिक संवर्धन	25.50	25.50	25.50	20.00	20.00	20.00
2	फलोत्पादन	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	मृद व जल संधारण	37.18	37.18	37.18	27.95	27.95	27.95
4	पशुसंवर्धन	11.80	11.80	11.71	3.50	3.50	3.50
5	दुग्ध व्यवसाय विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	मत्स्य व्यवसाय	0.14	0.14	0.14	0.14	0.14	0.14
7	पणन कोठारे व वखारी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	वने	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9	सहकार	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण एक	74.62	74.62	74.53	51.59	51.59	51.59
दोन	ग्रामीण विकास						
1	स्वर्ण जयंती ग्रामस्वयंरोजगार विकास कार्यक्रम	19.46	19.46	19.46	21.41	21.41	21.41
2	अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	संपुर्ण ग्रामीण रोजगार योजना	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	रोजगार हमी योजना	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	इंदौरा आवास योजना	19.84	19.84	19.84	21.82	33.16	33.16
6	ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण दोन	39.30	39.30	39.30	43.23	54.57	54.57

आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील (ओटीएसपी) योजनांची विकासशिर्ष निहाय वर्ष 2007-08 व 2008-09 ची आर्थिक प्रगती

जिल्हा		भंडारा					
अ.क्र.	विकासशिर्ष व उपशिर्ष	2007-08			2008-09		
		मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च	मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च
1	2	3	4	5	6	7	8
तीन	पाटबंधारे व पुर नियंत्रण						
1	लघु पाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र)	68.17	68.17	68.17	87.65	65.70	65.70
2	जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	आयाकट विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	पुर नियंत्रण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण तीन	68.17	68.17	68.17	87.65	65.70	65.70
चार	विद्युत विकास	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
पाच	उद्योग व खाणकाम						
	मोठे व मध्यम उद्योग	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	ग्रामीण व लघु उद्योग	0.87	0.87	0.87	1.05	1.05	1.05
	एकूण पाच	0.87	0.87	0.87	1.05	1.05	1.05
सहा	वाहतूक व दळणवळण						
	मोठी व लहान बंदरे	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	अंतर्देशिय जल वाहतूक	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	रस्ते विकास	60.00	41.90	41.90	152.80	131.19	131.19
	एकूण सहा	60.00	41.90	41.90	152.80	131.19	131.19
सात	सामान्य आर्थिक सेवा						
	पर्यटन विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण सात	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील (ओटीएसपी) योजनांची विकासशिर्ष निहाय वर्ष 2007-08 व 2008-09 ची आर्थिक प्रगती

जिल्हा		भंडारा					
अ.क्र.	विकासशिर्ष व उपशिर्ष	2007-08			2008-09		
		मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च	मंजूर नियतव्यय	प्राप्त निधी	झालेला खर्च
1	2	3	4	5	6	7	8
आठ	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा						
1	सामान्य शिक्षण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2	क्रिडा व युवक कल्याण	25.00	10.50	10.50	12.00	12.00	12.00
3	कला व संस्कृती	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	तांत्रिक शिक्षण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	आरोग्य सेवा	32.10	28.58	24.22	17.23	14.23	14.03
7	ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	0.00	0.00	0.00	79.25	64.63	64.63
8	गृहनिर्माण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9	नगरविकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
10	माहिती व प्रसिध्दी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
11	मागासवर्गीयांचे कल्याण	487.52	208.98	208.93	574.16	518.88	516.02
12	कामगार व कामगार कल्याण	1.55	1.55	1.55	13.85	12.12	11.97
13	समाज कल्याण	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.98
14	पोषण	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण आठ	547.17	250.61	246.20	697.49	622.86	619.63
	एकूण एक ते आठ	800.13	485.47	480.97	1043.81	936.96	933.73
10	न्युक्लीअस बजेट (टीएसपी + ओटीएसपी)						

परिशिष्ट -1

महाराष्ट्र राज्यातील घोषित अनुसूचित जमातीची यादी

अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती आदेश सुधारणा कायदा 1976 (1976 चा 108)

मधिल परिशिष्ट 2 मधिल भाग 1 नमूद केल्याप्रमाणे

1] आंध	17] गामित, गामटा, गावित	33] कोया, भिनेकोया, राजकोया
2] बेगा	18] गोंड	34] नगोसिया, नगासिया
3] बावचा	19] हलबा, हलबी	35] नाईकडा, नायका
4] बरंडा	20] कमार	36] धनगड, ओंराव
5] भैना	21] कातकरी	37] परधान, पाथरी
6] भारिया, भूमिया, भुईनहार, पांडो	22] कबर	38] पारधी, फांसेपारधी
7] भात्रा	23] खेरनार	39] परजा
8] भिल्ल	24] खरिया	40] पटेलिया
9] भुंजिया	25] कोकणा, कोकणी	41] पोमला
10] बिंझवार	26] कोल	42] राठवा
11] बिरहुल, बिरहोर	27] कोलाम	43] सवर, सवेरा
12] चोधरा, छोर्डा	28] कोळी, डोर, कोलचा, कोलघा	44] ठाकूर, ठाकर
13] धाणका, तडवी, तेतारिया, वळवी	29] महादेवकोळी, डोंगरकोळी	45] थोटी
14] धनवार	30] कोळी मल्हार	46] वारली
15] धोडिया	31] कौंध, खोंड, कांध	47] विटोलिया, कोटवालिया, बारोडिया
16] दुबळा, तलाविया, हलपति	32] कोरकू, बोपची	

परिशिष्ट -2

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावांपैकी अवर्षण प्रवण क्षेत्र/ डोंगरी क्षेत्र विकास/ पश्चिम घाट विकास कार्यक्रमांतर्गत समाविष्ट असलेल्या गावांची यादी

विभाग-नागपूर

अ. क्र.	तालुका	पूर्णतः की अंशतः	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील		अवर्षण प्रवण क्षेत्रात येणारी		डोंगरी क्षेत्र विकास कार्यक्रमा अंतर्गत येणारी		पश्चिम घाट विकास कार्यक्रमां अंतर्गत येणारी	
			गावांची संख्या	गावांची नांवे (फक्त अंशतः तालुक्यातील)	गावांची संख्या	गावांची नांवे (फक्त अंशतः तालुक्यातील)	गावांची संख्या	गावांची नांवे (फक्त अंशतः तालुक्यातील)	गावांची संख्या	गावांची नांवे (फक्त अंशतः तालुक्यातील)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
अ)	वर्धा		104	**	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
ब)	नागपूर		297	**	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
क)	भंडारा		212	**	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
ड)	गोंदिया		184	**	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
इ)	चंद्रपूर		194	**	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
फ)	गडचिरोली		1449	**	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

** आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील अंशतः तालुक्यातील गावांची नावे व गावांची संख्या स्वतंत्र तक्त्यात दिलेली आहेत.

टीप :- स्तंभ 6 ते 11 मधील सर्व जिल्हांची माहिती निरंक आहे.

परिशिष्ट -2

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावांपैकी अवर्षण प्रवण क्षेत्र/ डोंगरी क्षेत्र विकास/ पश्चिम घाट विकास कार्यक्रमांतर्गत समाविष्ट असलेल्या गावांची यादी

विभाग -नागपूर

अ. क्र.	तालुका	पूर्णातः की अंशतः	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील										
			गावांची संख्या	गावांची नावे (फक्त अंशतः तालुक्यातील)									
1	2	3	4	5									
क) भंडारा													
1	तुमसर		43	1 सुसुरडोह	9 विटपूर	17 पांगडी (हमेशा)	25 पावनारीखारी (टोला)	33 टेमणी	41 पाचरा				
				2 कमकासुर	10 आलेसुर	18 पांगडी	26 लक्ष्मीपुर	34 गोंडीटोला	42 गायमुखी				
				3 सितेकसा	11 खापा (लेंडेझरी)	19 निलागादि (हमेशा)	27 पवनारखारी	35 चुलहरडोह	43 सोनपुरी				
				4 मांडगी (सितेकसा)	12 लावाडा	20 बघेडा	28 येदरबुची	36 रामपुरटोला					
				5 चिखली (कमकासुर)	13 मंगरली	21 आसलपाणी	29 सुंदरटोला	37 कारली					
				6 गोवारीटोला	14 रोंगा	22 घरकाभोंगा	30 खंडाल	38 बोडखी					
				7 देवनारा	15 रोंगा (हमेशा)	23 मोठागाव	31 गुदरपूर	39 आंगरी					
				8 कुरुमुडा	16 लेंडेझरी (रोंगा)	24 जोगीवाडा	32 सोडीपूर	40 नवेगांव					
2	साकोली		17	1 बुंदेलघाट	4 नवेगांव	7 मक्कीटोला	10 पिटेझरी	13 आलेबेदर	16 खुशीपार				
				2 सानगडी	5 सानेगांव	8 निपीवारटोला	11 पळसपाणी	14 खोरलांजी	17 चिखलबोडी				
				3 गिदलपार	6 उसगांव	9 आटेगांव	12 तुडमापुरी	15 पाउलदबना					
3	सालेकसा		31	1 सालेकसा	7 कचारगड	13 हलबीटोला	19 बंजारी	25 मानागड	31 मरामजोब				
				2 पिपरीया	8 दलदलकुही	14 धनुसवप	20 टोयागोदी	26 सेरपार					
				3 दंडारी	9 गेटूरझारीया	15 कोसमतरा	21 चांदसुरज	27 बिजेपार					
				4 मूरकुटडोह	10 कमकाझरी	16 नवाटोला	22 विचारपूर	28 मूरपार					
				5 सहकाझरी	11 सिरमलकसा	17 धनेगांव	23 जमाकुडो	29 पांढरवाणी					
				6 दिवटेश्वर	12 जांभळी	18 दरेकसा	24 कोपालगड	30 कुरलभट्टी					
4	अजुनी/भोरगाव		64	1 धमदीटोला	12 पांढरवाणी (माल)	23 तिडका	34 गांधारी	45 जुनेवाणी (रयत)	56 कवठा				
				2 देवलगांव	13 खोली	24 पोनी	35 जांभळी (गांधरी)	46 जांभळी / पोरला	57 दाभना				
				3 कुं भीटोला	14 रामपुरी	25 धाबेटेकडी	36 उमरपायली	47 सायगांव	58 पाथरी				
				4 ताबशीख	15 येलोडी	26 कोहलगांव	37 डोंगरगांव	48 राजोली	59 सुकळी				
				5 डोमाटोला	16 जांभळी	27 कान्होली	38 केळवद	49 भरनोली	60 बोळदे				
				6 महालगांव	17 चुटीया	28 जबारखेडा	39 गाडनपुर	50 त्रिकुरा	61 धाबेटेकडी				
				7 डोंगरगाव	18 मलकाझरी	29 येरडी	40 गवरा	51 खडकी	62 कालीमाता				
				8 मालकनपूर	19 तुमडीमेंढा	30 माहूली	41 बारव्ही	52 कन्हाळगांव	63 खेरी				
				9 तुमडीमेंढा	20 धमदीटोला	31 गोठनगांव	42 आंभोरा	53 इळदा	64 बुटाई				
				10 रामघाट	21 पळसगांव	32 कढोली	43 अरकतोडी	54 सोमलपुर					
				11 पांढरवाणी (रयत)	22 झाशीनगर	33 सुरबन	44 परसटोला	55 डोंगरगांव					
5	सडक/अजुनी		26	1 मंगेझरी (रीठी)	6 बोळुंदा	11 पाटेकुरा	16 कोहळीपार	21 राजगुडा	26 झंकारगांवी				
				2 मुरपार	7 थालेझरी	12 भुसारीटोला	17 सालेधारणी	22 निशानी					
				3 माळीजुंगा	8 मुंडीपार	13 पळसगांव	18 सहाकेपार	23 मंडकी					
				4 रंगेपार	9 खाडीपार	14 उसीखेडा	19 खुशीपार	24 कोसमघाट					
				5 हलबीटोला	10 नागझीरा	15 शेन्डा	20 खडकी	25 कवलवाडा					
6	तिरोडा		17	1 रुस्तमपूर	4 कोडेबरा	7 कोवेश्वर	10 मलकाझरी	13 खेडिपार	16 मराडगोंडी				
				2 गोविंदटोला	5 आलेझरी	8 चोरखमारा	11 बुधेवाडा	14 सितेपार	17 लोहारा				
				3 मंगेझरी	6 कमकाझरी	9 आराबाक्सा	12 सोनेझरी	15 कुलपा					
7	गोंदिया		6	1 टिकायतपुर	2 मजितपूर	3 खररा	4 गंगेझरी	5 जुनेवाणी	6 पांगडी				
8	गोरेगांव		8	1 लेंडेझरी	3 नवरगांव	5 बोळुंदा	7 गराडा						
				2 गिरोला	4 आसलपाणी	6 मालपुरी	8 सोदलगांवी						
एकूण भंडारा जिल्हा			212										